

29
'70

FLACĂRA

ANUL XIX
NR. 789
16 IULIE 1970

control financiar riguros — sarcină a tuturor cadrelor de conducere din economie

Convorbire cu tov. Emil HATOS, adjunct al ministrului finanțelor

Votarea în Marea Adunare Națională a Legii privind gospodărirea mijloacelor materiale și bănești, organizarea și funcționarea controlului financiar, este un eveniment menit a avea importante repercusiuni în activitatea economică din toate compartimentele.

În legătură cu această nouă lege am solicitat tov. Emil Hatos, adjunct al ministrului finanțelor, convorbirea al cărei conținut îl redăm mai jos.

— Principiul care stă la baza noii legi — ne-a spus interlocutorul nostru — este un principiu căruia până acum nu i s-a acordat atenția ce o merita: e vorba de faptul că responsabilitatea pentru felul în care se efectuează controlul financiar să revină în primul rând conducerilor întreprinderilor, tuturor organizațiilor socialiste. În cuvântarea ținută la Plenara C.C. al P.C.R. din 8-9 iulie, tovarășul Nicolae Ceaușescu arăta: «Conducerea întreprinderilor, ministerele, cei cărora statul, poporul le încredințează sarcini de gestionare și administrare a bunurilor materiale și bănești trebuie să simtă o înaltă răspundere, să depună toate eforturile pentru gospodărirea lor cu rezultate optime». Conform acestui principiu, vechea concepție — după care de controlul financiar trebuie să se ocupe doar organele Ministerului Finanțelor, cele bancare și aparatul de control financiar intern — apare nu numai ca desuetă, dar chiar dăunătoare. În conformitate cu noua lege, conducerile întreprinderilor, organizațiilor, centralelor industriale etc., răspund direct de organizarea și efectuarea unui control foarte riguros al activității financiare în toate compartimentele. Această răspundere se extinde până la cele mai de jos verigi din aparatul de conducere — de la directorii la șefii de secții, ateliere, echipe, loturi ș.a.m.d.

— S-a arătat în sesiunea Marii Adunări Naționale că eficacitatea acestui principiu a și fost verificată în practică. Ne puteți spune cu ce prilej?

— Într-adevăr, încă înainte de definitivarea proiectului ce a devenit lege, în cursul anilor 1969 și 1970 au funcționat experimentale servicii sau birouri cu sarcina exclusivă de efectuare a controlului financiar preventiv în 15 mari uzine și combine, printre care: uzinele «23 August» din București și «1 Mai» din Ploiești, Combinatul de confecții și tricotaie București și altele. Concluzia desprinsă este aceea că efectuarea controlului financiar preventiv de către organe specializate, degrevate de alte sarcini, poate opri înainte de efectuare o serie de operațiuni neeconomice, neoportune sau nelegale ca aprovizionări peste necesitățile producției, efectuarea de plăți de drepturi de personal în afara nor-

melor legale, importuri ce nu sînt necesare etc.

— Ce reglementări noi aduce legea cu privire la activitatea controlului financiar intern?

— Mai multe. Voi aminti însă una dintre ele. Controlul financiar intern, în virtutea noii legi, a căpătat o dublă subordonare: față de conducerea respectivei organizații socialiste pe de o parte, față de Ministerul Finanțelor, pe de alta. Aceasta dă celui ce exercită controlul financiar intern certitudinea că-și poate exercita cu rigurozitate atribuțiile sale de organ de control, fără a se expune urmărilor unor aprecieri subiective din partea conducerii întreprinderii în care funcționează — cum se mai întâmpla uneori pînă acum. În același timp, Ministerul Finanțelor are dreptul de a retrage avizul dat pentru funcția de controlorilor celor care nu dau suficiență dovadă de exigență și fermitate în controlul financiar. Pentru a se evita situații des întâlnite în trecut, cînd cel în cauză era lovit în propriile sale venituri bănești dacă sesiza nereguli în gospodărirea mijloacelor materiale și financiare ale întreprinderii în care funcționa, salariile celor ce fac parte din aparatul de control nu mai depind de realizările întreprinderii pe care o controlează, ci de realizările personale în îndeplinirea sarcinilor prevăzute în lege.

Sîntem convinși că noua reglementare va contribui la întărirea patrimoniului nostru socialist, la dezvoltarea multilaterală a economiei naționale.

V. SAVIN

roade ale creșterii prestigiului nostru internațional

Interviu cu tov. dr. ing. Traian PENESCU, director al Institutului de cercetări științifice pentru protecția muncii

— Plenara C.C. al P.C.R. a evidențiat din nou creșterea prestigiului internațional al țării noastre. Ați putea să ne arătați cum se manifestă această creștere în sfera de activitate a Institutului dv.?

La această întrebare, ne-a răspuns tov. dr. ing. Traian Penescu, directorul Institutului de cercetări științifice pentru protecția muncii:

— Creșterea acestui prestigiu, manifestă în toate domeniile de activitate, se face puternic simțită și în sfera noastră de preocupări. Aici ea constă pe de o parte în solicitarea pe care o aflăm cînd ne adresăm institutelor similare de peste hotare cit și, mai ales, în interesul cu care instituturile din alte țări ne solicită nouă documentații, informații științifice și aparate destinate protecției muncii, creații ale cercetătorilor români. Avem bune legături cu zeci de institute cu profil asemănător din numeroase țări ale lumii. În mod special voi menționa pe cele din: Uniunea Sovietică, Iugoslavia, Franța, Italia, Elveția, R.S. Cehoslovacă, R.P. Polonă, R.P. Ungară, R.F. a Germaniei ș.a. Să dau câteva exemple

concrete: Institutul de cercetări științifice pentru protecția muncii din Leningrad, luînd cunoștință de realizările noastre în cercetările psihofiziologice și în ergonomie (disciplina care se ocupă de relațiile om-mașină), ne-a comandat un electrodinamometru — aparat creat de cercetătorii din institutul nostru — și documentația respectivă. Din partea Institutului național francez pentru protecția muncii, cu sediul în Nancy, ni s-au comandat trei documentații referitoare la dispozitivele de protecție la diferite mașini și utilaje. De altfel, relațiile cu colegii noștri din Nancy se bazează pe o colaborare ce și-a făurit deja o bună tradiție: acum doi ani, la Expoziția de brevete pentru invenții în domeniul protecției muncii, care a fost organizată în acel oraș, institutul nostru a obținut premiul I, iar anul trecut, fiind personal oaspete al institutului din străvechea reședință a ducătuului de Lorena, am avut ocazia să constat că prețuirea de care știința românească și țara noastră în general se bucură în Franța sînt nemărginite. O altă vizită peste hotare, respectiv cea pe care am făcut-o în R.S.F. Iugoslavia, la Niș, la sediul Asociației generale a institutelor pentru protecția muncii din Iugoslavia, mi-a confirmat din nou această creștere de prestigiu. De altfel, din partea acestei asociații am și primit comenzi pentru 15 documentații tehnice din domeniul ventilației industriale, al tehnicii securității la mașini și utilaje, al electrosecurității, al mijloacelor individuale de protecție ș.a. Exceptional de călduros a fost primit în R.F. a Germaniei un alt reprezentant al institutului nostru, tov. Victor Voinescu, directorul nostru științific, care a fost nu demult oaspete al Institutului federal pentru protecția muncii din R.F.G. Cu acest prilej s-au stabilit o serie de contacte privitoare la colaborarea dintre instituturile noastre, care vor da curînd roade interesante atît în ce privește schimburile reciproce de specialiști cit și în domeniul obținerii unor noi comenzi de teme de cercetare și aparate de specialitate.

Asemenea succese se datoresc atît sprijinului pe care partidul și guvernul îl acordă activității noastre cit și — în același timp — sporirii necontenite a prestigiului de care România socialistă se bucură pe plan internațional.

S. IVAN

cu sentimentul marilor răspunderi

Documentele adoptate de recenta Plenară a C.C. al P.C.R. și legile votate în sesiunea Marii Adunări Naționale confirmă, în ansamblul lor, sentimentul marilor răspunderi cu care conducerea partidului și statului nostru rezolvă problemele vitale ale progresului națiunii și societății noastre. Traducîndu-se cu fermitate în viață Directivele celui de-al X-lea Congres al P.C.R., se creează cadrul legal de desfășurare a activității în toate sectoarele economiei naționale, se îmbunătățește

conducerea și organizarea ramurilor de bază, sînt create condiții pentru stimularea oamenilor muncii în lupta de creștere a eficienței economice. În plenară și în sesiunea Marii Adunări Naționale s-au concretizat totodată propunerile făcute de oamenii muncii cu prilejul dezbaterii proiectelor de lege, îmbunătățirile aduse ca rezultat al largii consultări cu poporul.

Intenționez să mă refer cu osebire la Legea privind organizarea producției și a muncii în agricultură, al cărei proiect a fost elaborat de Ministerul Agriculturii și Silviculturii în colaborare cu Uniunea Națională a Cooperativelor Agricole de Producție, din inițiativa și sub conducerea directă a conducerii de partid, a tovarășului secretar general Nicolae Ceaușescu. Legea se încadrează în ansamblul măsurilor luate pentru perfecționarea sistemului de organizare a producției și a muncii în agricultură, punerea lui de acord cu baza tehnică materială creată și cu sarcinile calității noi impuse de dezvoltarea forțelor de producție în acest sector principal al economiei naționale. Se concretizează și se materializează în acest act experiența cîștigată pînă acum, concluziile trase în urma succeselor și insucceselor, astfel ca cerințele obiective ale etapei

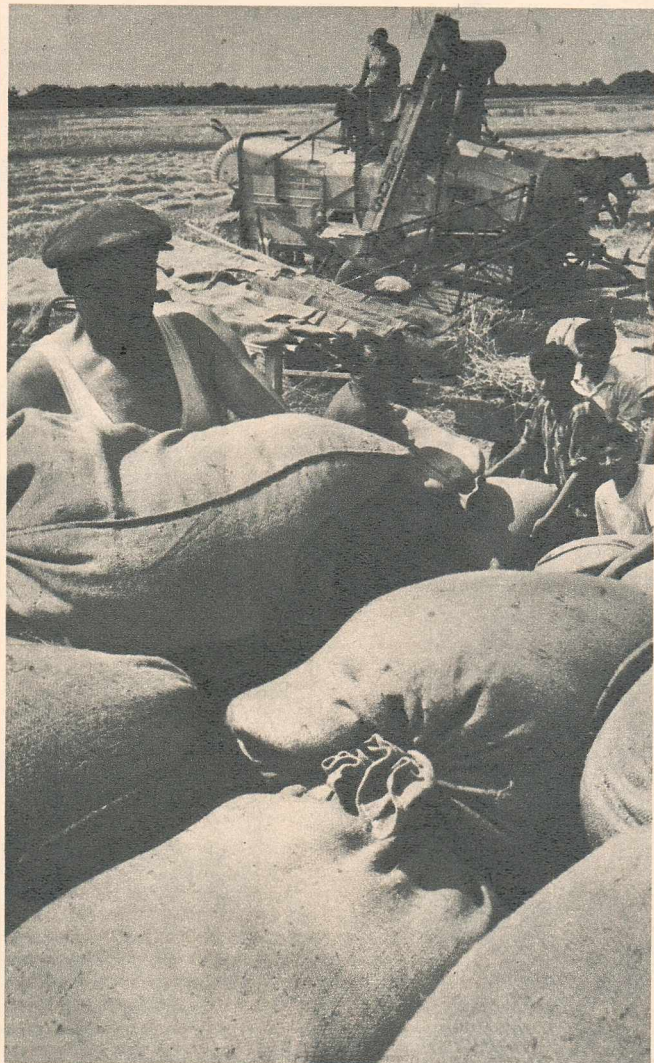
prin care trecem să-și găsească exprimare optimă, principiile adecvate, o organizare superioară și un cadru legal corespunzător. Referindu-se la necesitatea dezvoltării acestui sector, tovarășul Nicolae Ceaușescu arăta: «...fără o agricultură intensivă, modernă, de înaltă productivitate, organizată pe baza celor mai noi cuceriri ale științei, nu se poate asigura nici făurirea societății multilaterale dezvoltate, nici edificarea comunismului în patria noastră».

Întărirea activității acestui sector este un proces continuu ale cărui roade sînt evidente. Anul trecut producția globală agricolă a depășit de 2,3 ori nivelul din 1950, primul an după inițierea programului de cooperativizare.

La sfîrșitul acestui deceniu, nivelul antebelic va fi depășit de peste 3 ori la producția globală agricolă și de 12 ori la venitul național. Este evident că atenția deosebită de care se bucură agricultura se va solda cu un salt calitativ atît în ceea ce privește nivelul producției, cit și gradul de eficiență economică al acesteia, confirmare a rolului și importanței introducerii progresului tehnicii, a stimulării inițiativei crea-

Dr. ing. Teodor MARIAN
director în Ministerul
Agriculturii și Silviculturii

Recoltatul păioaselor la cooperativa din comuna Pantelimon-București.

VIZITA ÎN ȚARA NOASTRĂ A PREȘEDINTELUI REPUBLICII AFRICA CENTRALĂ, GENERAL JEAN BEDEL BOKASSA

Între 11 și 16 iulie, la invitația președintelui Consiliului de Stat, Nicolae Ceaușescu, a avut loc vizita oficială în Republica Socialistă România a președintelui Republicii Africa Centrală, general Jean Bedel

Bokassa. Vizita înaltului oaspete s-a înscris pe linia politicii active a țării noastre de statornicire a unor relații de colaborare cu toate țările lumii, indiferent de regimul lor social, de prietenie și cooperare cu tinerele state independente. Evidențiind dorința lor de a se cunoaște mai bine, de a colabora și coopera pe toate planurile vieții sociale, — economic, politic, cultural — Republica Socialistă România și Republica Africa Centrală își aduc astfel o contribuție majoră la cauza păcii și înțelegerii internaționale.

Îndatoriri importante pentru viitor

Integrată în contextul preocupărilor stăruitoare ale conducerii partidului și statului, de perfecționare a întregii vieți economice și sociale din țara noastră, Legea privind organizarea și funcționarea cooperăției de consum oferă un cadru legal optim îmbunătățirii activității organizațiilor noastre.

Cooperăția de consum, largă organizație obștească cu caracter economic, înscriind în rândurile sale peste 7 milioane de cooperatori și fiind membră a Frontului Unității Socialiste, participă activ la fărâșirea societății socialiste multilateral dezvoltate prin lărgirea și intensificarea continuă a schimbului economic între oraș și sat, prin valorificarea surplusului de produse agroalimentare din gospodăriile individuale ale membrilor cooperatori, prin satisfacerea cerințelor acestora cu lucrări și servicii.

Prin conținutul activității sale, cooperăția de consum prezintă o serie de particularități față de celelalte forme cooperatiste. Totodată trebuie accentuat că în perioada care a trecut sfera și conținutul activității noastre s-au lărgit considerabil, astfel încât cadrul legal stabilit în anul 1949 devenise strîmt, neconcordant cu noile dimensiuni ale sarcinilor încredințate cooperăției de consum.

Subliniind rolul și contribuția cooperăției de consum la viața economică și socială a țării, în cuvîntul său la cel de-al V-lea Congres al Cooperăției de consum, tovarășul Nicolae Ceaușescu, secretar general al partidului, a arătat că în viitorul cîincinal «...va crește volumul produselor desfăcute prin comerțul coopera-

tist, se vor diversifica sortimentele de mărfuri, vor fi dezvoltate în mod deosebit serviciile. În același timp, este necesar să fie intensificată activitatea de valorificare a produselor țărănești, contribuind la creșterea veniturilor și ridicarea bunăstării țărănimii noastre. Toate acestea impun cooperăției de consum îndatoriri importante pentru viitor».

Noua lege oferă un cadru legal mult mai suplă, mai apt pentru ducerea la îndeplinire a programului trasat organizațiilor noastre de cel de-al V-lea Congres al Cooperăției de consum. Trebuie să arătăm că pînă în prezent cooperăția de consum s-a ocupat mai mult de desfacerea mărfurilor și mai puțin de preluarea și valorificarea produselor agricole ce privesc în gospodăriile membrilor cooperatori.

Prin noua lege se creează condiții pentru sporirea în viitor a cantităților și gamei de produse agroalimentare cumpărate și prelucrate, pentru ridicarea calității acestora, ceea ce va duce la creșterea considerabilă a livrărilor către piața internă și la export.

Între prevederile Legii privind organizarea și funcționarea cooperăției de consum se înscrie și sprijinirea membrilor cooperatori și producătorilor individuali de către organizațiile cooperăției de consum prin acordarea unor avantaje stimulatoare care desigur vor influența nemijlocit dezvoltarea producției agricole, vegetale și animale.

Totodată, organizațiilor noastre le revin sarcini importante în dezvoltarea alimentației publice și serviriilor turiștilor îndeosebi pe principalele trasee turistice, în unele stațiuni balneoclimaterice și în locuri de agrement.

Țin să subliniez de asemenea că noua lege reglementează pentru prima oară în mod complet regimul juridic al bunurilor cooperatiste, creînd cadrul legal de ocrotire și dezvoltare a avutului organizațiilor cooperăției de con-

sum, proprietate de tip socialist inseparabilă de avuția noastră națională.

Un argument al griji și preocupării conducerii partidului și statului pentru dezvoltarea continuă a acestei importante organizații de masă cu caracter economic îl constituie și înscrierea în noua lege a unor prevederi distincte cu privire la sprijinul pe care statul îl acordă cooperăției de consum.

În noul cadru legal de curînd adoptat de Marea Adunare Națională, cooperăția de consum își va putea dezvolta mai bine activitatea în condiții continuu îmbunătățite, aducîndu-și o contribuție tot mai mare la ridicarea pe noi trepte a vieții social-economice a satului românesc, la înlăturarea politicii partidului și statului, la înflorirea patriei noastre socialiste.

Ion SMEDESCU
secretar general
al Centrocop

obiective noi în industria materialelor de construcție

Inginerul Ștefan Alexandru, director tehnic în Direcția generală ceramică din Ministerul Industriei Materialelor de Construcție, sintetiza astfel activitatea desfășurată în primul semestru:

— Deși au fost afectate de inundații numeroase fabrici, planul semestrial pe minister a fost realizat în întregime la cărămizi și a fost depășit cu circa 10 milioane lei la materialele de zidărie. Succesul este important dacă avem în vedere că numai la unitatea din Satu Mare producția a fost diminuată în această etapă cu circa 8 milioane cărămizi.

Pe lîngă detaliile tehnice, ing. Ștefan Alexandru înfățișă, sincer impresionat aportul zecilor de specialiști care s-au deplasat în ajutorul unităților calamitate, au lucrat zi și noapte cu o viteză nebănuită și au forțat imposibilul; acum toate fabricile produc, cu excepția unei linii din unitatea de la Satu Mare, care urmează să fie dată în exploatare pînă în ziua de 25 iulie a.c.

Despre crearea unor noi unități de fabricare a materialelor de construcție am primit informații din partea tovarășului ing. Augustin Hetea, directorul Institutului de cercetări pentru materiale de construcție.

— Întreprindem cercetări pentru lărgirea bazei de materii prime necesare unităților noi create sau celor existente, lărgirea sortimentului de materiale pentru construcții, îmbunătățirea tehnologiilor de fabricație în acest domeniu. Avem în studiu 80 teme, iar fiecare leu investit aici aduce 12 lei în producție și fiecare cercetător aduce anual 225 000 lei producție valorică. Dacă veți trece prin cele 7 secții și 14 laboratoare pe care le avem, vă veți edifica.

Munca cercetătorilor de aici este pasionantă și extrem de valoroasă. Un colectiv se ocupă de punerea în valoare a deșeurilor. Se lucrează de exemplu la valorificarea materialului reținut de filtrele de apă de pe Jiu, la Lupeni, din care se vor construi cărămizi de cea mai înaltă calitate, realizîndu-se economii anuale de peste 4 milioane lei. O firmă străină s-a oferit să realizeze aici o fabrică care costă 19 milioane lei valută. Aceasta se realizează acum cu aportul specialiștilor institutului. Alte 5 milioane lei se vor economisi prin folosirea forfagiprului rămas după prelucrare în fabricile de îngrășăminte chimice. Mari economii se obțin și prin valorificarea cenușii de termocentrală la fabricarea cimentului. De asemenea, datorită cer-

cetărilor întreprinse aici în domeniul fabricării refractarelor magneziene s-a putut reduce importul acestor materiale cu 6 milioane lei valută anual. Se scontează totodată pe o reducere de 12 milioane lei valută a importului datorită rezultatelor cercetării întreprinse în domeniul refractarelor topite necesare industriei sticlei.

Înlocuirea materialelor și materiilor prime din import este aici o activitate importantă. S-au pus la punct tehnologii care vor permite reducerea considerabilă a importului de caolin, de ceramică, majolică etc. prin crearea Combinatului de materiale de ceramică și perlit pentru construcții. Se prevede de asemenea construcția unor noi fabrici de granolit și perlit, sortimente mult solicitate de noile construcții.

O vie activitate de cercetare se desfășoară pentru îmbunătățirea tehnologiilor, astfel ca în capacitățile existente să se poată produce mai multe materiale de construcție. De exemplu, îmbunătățirea tehnologiei de fabricare a cimentului în cuptoarele rotative de 800 tone clincher capacitate zilnică a sporit producția cu 25 la sută, adică a economisit o investiție de 40 milioane lei.

Șirul succeselor este mult mai lung. Sînt și momente de căutare infructuoase, dar în general munca științifică desfășurată aici este rodnică. Conducerea institutului evidențiază munca inginerilor Ion Covaliu, Zervudis Cristache, Ion Onea, Popescu H. Dumitru, Tentulescu Dumitru, a doctorului chimist Aurel Cioară ș.a., precizînd că întreg colectivul și-a adus contribuția la îndeplinirea și depășirea planului semestrial, pentru învingerea greutăților survenite în urma inundațiilor, pentru pregătirea exemplară a planului de perspectivă și realizarea unor cantități sporite de materiale de construcții.

Gh. STOICOVICI

reportaj de șapte zile

COPERTA NOASTRĂ

Avea Ileana ochi din soare
Și galben păr, un lan de grâu.

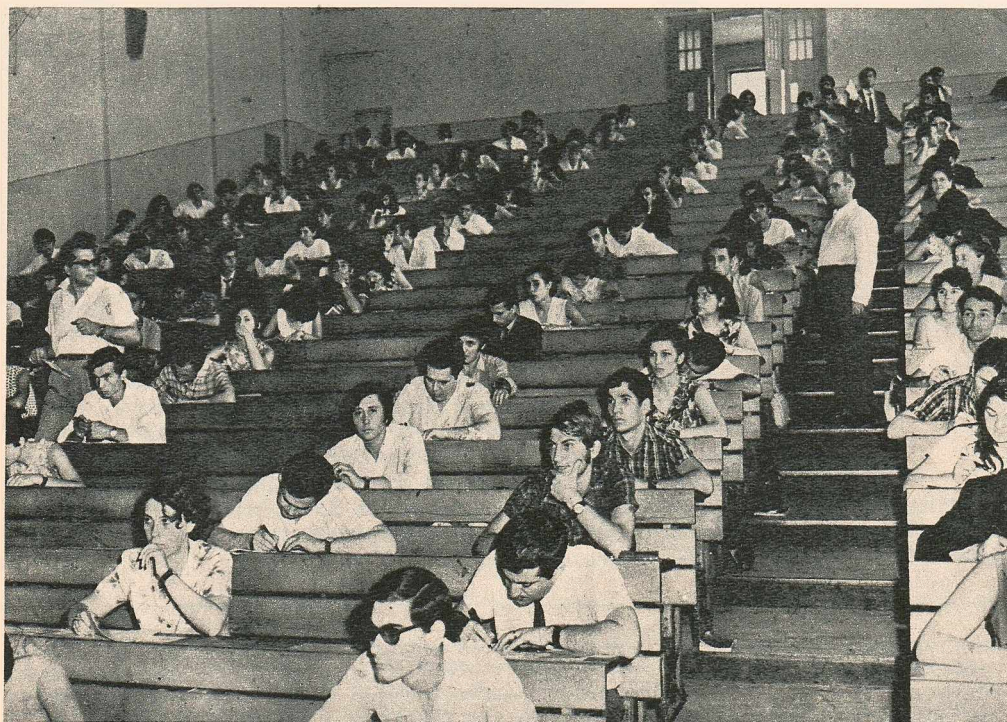
G. COȘBUC

Fotografie de Elena GHERA

Prezentarea artistică:

Alexandru FRANCISC

FLACĂRA. Redacția: București, Piața Școlii 1, Sectorul 1. Căsuța poștală 41 12. Of. 33. Telefon 17.60.10 — int. 1744. TIPARUL executat la Combinatul poligrafic «Casa Școlii».

concurs de admitere '70

Între 10 și 18 iulie s-a desfășurat Concursul de admitere în institutele de învățămînt superior. O singură excepție: Institutul de arhitectură unde examenul se va ține în septembrie. Astăzi, 18 iulie, momentul cel mai emoționant: s-au afișat listele cu numele celor ce de la această dată se vor numi studenți!

la dosarul personal...

«...Vă mulțumim pentru ajutorul acordat de dv., prin colectivul de arhitecți condus de arhitect Ion Podocea, care ne-a fost de un real folos în rezolvarea problemelor grele ce s-au ivit în urma calamităților din luna mai 1970». Scrisoarea cu nr. 7 026, adresată Institutului «Proiect»-București, poartă semnăturile vicepreședintelui — ing. Gh. Darida — și secretarului — dr. Mihai Șuta — de la Consiliul popular județean Satu Mare.

Arh. Ion Podocea nu mai fusese niciodată în nordul țării. Niciodată, pînă la monstruoasa distrugere provocată de revărsările Someșului. În etapa de reconstrucție care a urmat și la Satu Mare, numeroși oameni din alte județe — de cele mai felurite profesii — au răspuns de îndată chemării partidului, oferindu-și priceperea și devotamentul pentru reintrarea în normal a vieții, în timpul cel mai scurt. Proiectanții, constructorii au avut un rol de însemnătate covârșitoare. Atîtea case și străzi distruse, atîția oameni fără adăpost solicitau cu maximă urgență refacerea pierderilor suferite. Colectivul de arhitecți de la «Proiect»-București a participat la trasarea operativă a noilor locuințe. Cele 1 650 de apartamen-

te peste plan care trebuie construite în timp record pentru sinistrați, în municipiul Satu Mare, solicitau, în afara schiței și detaliilor de sistematizare, soluții constructive care să micșoreze substanțial durata de execuție. În același scop, secondați de alți numeroși proiectanți și constructori din multe județe ale țării, specialiștii bucureșteni au căutat și au găsit numai zece modalități de scurtare a etapei de proiectare. Pentru refacerea zonelor din mediul rural, colectivul sus-amintit — la care se adaugă arh. Radu Bogdan și ing. Miron Bălășescu — a participat la prefigurarea unui nou centru rural în comuna Odoreu — viitoarea vatră a satelor Potău, Mărtinești, Cucu. În câteva zile, schița de sistematizare a fost gata, astfel că, fiind posibile parcelarea și trasarea noilor străzi, sătenii s-au apucat să-și ridice casele. Urmează la rînd cămine culturale, școli, magazine, rețele edilitare. Faza planșetelor a fost, ca niciodată, alături de ritmul grăbit al șantierelor reconstrucției.

Scrisoarea de mulțumire expediată din Satu Mare Institutului «Proiect»-București se păstrează în dosarul personal al arhitectului Ion Podocea. Ca o caracteristică, în plus, a personalității sale. Dar cîte zeci de mii de asemenea caracterizări însoțesc biografiile celor care au dat și dau dovada celui mai înalt patriotism!

V. COSTEA

eficiența documentării

Centrul de documentare tehnică pentru industria lemnului a împlinit de curînd un deceniu de activitate. Sub îndrumarea Ministerului Industriei Lemnului, care l-a dotat cu o bogată bibliotecă de specialitate (31 000 volume), aparatură modernă de reprografiere, de foto și cinematografie, centrul nostru a realizat importante succese în introducerea noului în producție prin semnarea și prelucrarea în buletine de informare și alte publicații periodice și neperiodice elaborate și editate de centru a celor mai semnificative materiale ce apar în presa tehnică străină de specialitate, care, utilizate în producție, au determinat obținerea unor economii postcalculate, între anii 1966 și 1969, cu o valoare totală de aproape 56 milioane lei, ceea ce depășește cu mult cheltuielile făcute pentru această activitate. Deci documentarea și informarea au eficiență economică și centrul urmărește în continuare acest aspect al activității de documentare, care este, de altfel, criteriul de bază al viabilității sale.

În afară de publicații, centrul a realizat și realizează filme (50 filme documentare și publicitare în deceniul scurs), sute de diafilme, zeci de mii de fotografii și servește producția și cercetarea

cu diferite bibliografii, sinteze, traduceri de articole (6 000 pagini anual), fotocopii, xerocopii etc. Este o activitate intensă pusă în slujba industriei exploatarea forestieră, a prelucrării lemnului, celulozei și hîrtiei.

O activitate importantă a centrului este schimbul de publicații cu străinătatea. 161 institute similare și personalități experte din 35 de țări primesc publicații românești de industrie a lemnului și trimit în schimb publicațiile lor.

În continuare, CDTIL își propune să studieze posibilitățile de modernizare continuă a mijloacelor de selectare, prelucrare și difuzare a informației în sectorul industriei lemnului, făcînd-o din ce în ce mai eficientă și mai operativă.

Ionel MIHNEA
director al Centrului de documentare tehnică pentru industria lemnului

universitatea populară „nicolae iorga”

Comitetul de Stat pentru Cultură și Artă organizează în acest an, între 12 și 25 iulie, sub egida Consiliului pentru răspîndirea cunoștințelor cultural-științifice, cea de-a treia ediție a Universității populare de vară «Nicolae Iorga» de la Vălenii de Munte. Programul din acest an își propune o prezentare panoramică a realizărilor științifice din deceniul care s-a încheiat, concomitent cu o privire asupra perspectivelor pe care le deschide deceniul următor. În prelegerile și simpoziioanele ce vor avea loc

se vor face referiri substanțiale la realitatea politică, economică, științifică și socială din țara noastră.

Menționăm că la cursurile Universității populare de vară «Nicolae Iorga» participă numeroși activiști pe tărîmul științei și culturii de pe întreg cuprinsul țării, care desfășoară o activitate susținută în munca de educare și instruire a adulților.

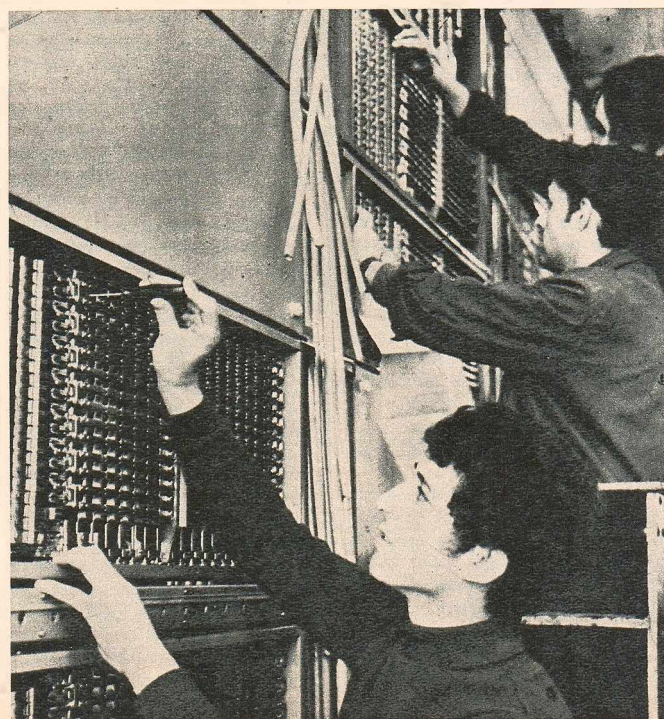
noua centrală telefonică din țirgu mureș

Specialiștii de la întreprinderea «Teleconstrucția» din Capitală lucrează în prezent la instalarea noii centrale telefonice din Țirgu Mureș, în incinta impozantului Palat al telefoanelor dat nu demult în folosință. Noua centrală va crea posibilitatea sporirii posturilor telefonice din municipiul de pe Mureș cu încă 2 000. În cursul lucrărilor de instalație s-a reușit să se rezolve pe plan local o complicată problemă tehnică. Bunăoară, noua centrală va funcționa cu 5 cifre, față de cele 4 ale centralei vechi. Această soluție înseamnă în mod practic o economie de 600 000 lei-valută.

Prin lucrările de modernizare, și vechea centrală își va mări capacitatea cu 500 de posturi pe rețea.

Pînă în anul 1973 centrala telefonică din Țirgu Mureș va cuprinde alte 2 000 posturi. Se prevede, de asemenea, că încă în cursul anului 1972 și orașul Țirgu Mureș să fie conectat la rețeaua automată interurbană.

Ștefan IZSĂK

cadrul legal al activității

Înfăptuirea grandiosului program adoptat la cel de-al X-lea Congres al P.C.R. impune îmbunătățirea continuă a relațiilor și forțelor de producție, dezvoltarea tot mai puternică a bazei tehnico-materiale a societății noastre, crearea cadrului legal de desfășurare a întregii activități economice. Documentele adoptate la Plenara C.C. al P.C.R. din 8-9 iulie a.c. și legile votate în recenta sesiune a Marii Adunări Naționale corespund tocmai acestui deziderat. Făcând lectura documentelor de partid și de stat, salariații Uzinei de pompe s-au simțit mobilizați și mai mult de apreciere făcută de tovarășul Nicolae Ceaușescu privind aportul clasei muncitoare la limitarea și înlăturarea efectului calamităților provocate de inundații. Uzina noastră a trimis în zonele afectate utilaje de pompare, specialiști, salariații noștri au folosit mai intens agregatele și instalațiile, au lucrat duminicile, au valorificat toate rezervele existente, lichidând rămânerea în urmă înregistrată. Datorită acestei munci pline de abnegație am reușit să îndeplinim și să depășim planul de producție pe trimestrul II al anului, am îmbunătățit calitatea produselor. Ne conducem în activitatea noastră după indicația făcută în plenară de secretarul general al partidului, care sublinia că pierderile provocate de calamități le putem recupera în primul rând în industrie. Consider că prin eliminarea unor neajunsuri și prin valorificarea unor noi rezerve interne vom putea da până la sfârșitul anului o producție suplimentară în valoare de mai multe milioane lei, vom pune la dispoziția agriculturii mai multe mijloace tehnice pentru înlăturarea excesului de umiditate, pentru înfăptuirea programului de îmbunătățiri funciare.

Un bun instrument la îndemina întreprinderilor economice va fi și Legea privind gospodărirea mijloacelor materiale și bănești, organizarea și funcționarea controlului financiar. Această problemă de importanță capitală pentru desfășurarea cu succes a construcției socialiste a fost analizată temeinic de factorii răspunzători din uzină, scoțindu-se la iveală deficiențele și căutându-se soluții de îmbunătățire a gospodării bunurilor în dotare. Legea votată dă posibilitate conducerii uzinei, organelor financiare să exercite un control mai eficient, să întreprindă măsuri adecvate, în mod operativ. Consider foarte important ca aplicarea acestei legi să se facă în mod creator în funcție de condițiile specifice existente în unitățile economice și în strictă legătură cu sarcinile de producție. În ceea ce ne privește, preconizăm întărirea controlului, îmbunătățirea lui pe toate treptele ierarhice, găsirea unor forme corespunzătoare de stimulare a inițiativei în activitatea de gestionare și administrare a bunurilor materiale și bănești.

Legile acționează prin oameni. Ele vor avea rol binefăcător în societatea noastră numai dacă toate organele, la toate nivelurile, vor acționa în conformitate cu prevederile legilor. Cunoscând acest adevăr, noi vom asigura cu noșterea largă a noilor legi, respectarea lor, aplicarea lor în folosul oamenilor uzinei și realizării sarcinilor de producție.

Dumitru GRECOV
directorul Uzinei
de pompe-București

Cooperativa Electrobobinajul livrează comerțului două noi produse: electropompa monobloc și aparatele electrice pentru încălzirea apei (Aquaterm). Aparatul Aquaterm permite încălzirea apei reci pînă la 40° C, are un consum redus de energie electrică, 0,50 lei/oră, și se dovedește extrem de folositor în gospodării.

1971 — în dezbatere

Sarcinile de plan pe anul 1971 au constituit obiectul unei recente discuții largite a comitetului de direcție din întreprinderea noastră, la care au participat comitetul de partid, comitetul sindicatului, șefii de servicii și de secții. Dacă facem o comparație a cifrelor de plan pe anul viitor cu planul anului curent, rezultă o creștere importantă la toate sectoarele de activitate, creștere pe care colectivul nostru o va realiza și depăși. Convingător în această direcție este și indicele de productivitate a muncii, care va fi cu 10,7 % mai mare decât cel planificat pentru anul 1970. Acest lucru va face posibil ca sporul la producția globală — de 41 milioane lei — să se realizeze în proporție de 92,1% numai pe seama creșterii productivității. În acest sens însă, în lumina recentei Plenare a C.C. al P.C.R., vom fi mereu preocupați de găsirea a noi resurse.

O sarcină deosebită a planului din anul viitor în întreprinderea noastră este creșterea indicelui de utilizare a mașinilor-unelte de la 53% la 66%. Depășirea aceasta va fi posibilă numai dacă în toate atelierelor care au în dotare mașini-unelte se va lucra în minimum două schimburi, lucru de care vom ține seama. De aceea, vom fi preocupați de acoperirea schimburilor cu oamenii necesari, paralel cu încărcarea cu comenzi și cu redistribuirea mașinilor ce nu sunt folosite la nivelul indicelui de utilizare planificat.

Pentru anul 1971 avem înscrise sarcini de reprojectare și de îmbunătățire a performanțelor produselor. Numai produsele reprojectate vor reprezenta un volum de producție de 20 milioane lei. Concomitent cu aceasta, vom asimila peste 45 de produse noi.

Pe linia îmbunătățirii calității, planul nostru pe 1971 prevede o serie de măsuri referitoare la organizarea de cursuri de pregătire a cadrelor tehnice, organizarea de consfătuiri periodice cu principalii beneficiari, îmbunătățirea condițiilor de transport, de depozitare și de ambalare a produselor.

Rezultatele pe care le-am obținut pînă la această dată, măsurile ce se vor lua o dată cu dezbaterile ce vor avea loc pe secții și servicii, preocupările noastre permanente vor duce la realizarea sarcinilor de plan trasate pentru anul 1971 și chiar la depășirea lor.

Ing. Dan COSMIN
șeful serviciului organizarea
producției I.I.S.-Automatice

bani din... foi de porumb, din alun, din răchită

Pe-aici, pe-aproape, pe la Siliștea Snagovului și pe la Nuci, sînt sate întregi de răchitari, pe lângă Sighișoara se împletește de ani și ani paiul, la Măcin, la Tulcea, la Carei, papura — se știe — e de mult transformată în arătoase obiecte de folosință zilnică, pe la Peciu Nou oamenii s-au învățat să împletească admirabil foile de porumb. Materia primă — la îndemînă și foarte ieftină, tradiția — bine consolidată, mîna de lucru — exersată, piața internă — și mai ales cea externă — foarte interesată în asemenea împletituri cu aer rustic; toate acestea se cuveneau valorificate din plin, și inițiativa a avut-o UCECOM, care a încurajat mai demult această producție artizanală. Un concurs lansat în primăvară — și care s-a desfășurat intens, cu toate calamitățile ce au lovit destule din satele cu cooperative de împletitori — s-a încheiat zilele acestea cu o excelentă expoziție deschisă la marele Pavilion de la șosea, o expoziție care a dovedit ce treabă bună, din punct de vedere economic și artistic, se poate face în acest domeniu. Temele concursului au urmărit să impulsioneze producția de mobilier estival din răchită — și într-adevăr, am văzut cîteva admirabile fotolii, măsuțe, balansoare, etajere și chiar lămpi împletite din fir gros de răchită; s-a urmărit, de asemenea, să se lanseze

materiale noi pentru împletituri, precum alunul, talașul, furnirul, din care am văzut foarte frumoase coșulețe și fructiere; s-a intenționat, în sfîrșit, să se ofere litoralului și oaspeților străini amuzante accesorii estivale — pălării, poșete, papuci — împletite din papură sau foi de porumb. Cred că se poate afirma liniștit (deși juriul s-a arătat extrem de exigent și a dat mai ales premii II și III) că marea majoritate a celor 463 de exponate au fost obiecte de bun-gust, cu rezolvări interesante și moderne, posibil de a fi vindute la prețuri convenabile. UCECOM își așteaptă acum clienții, — externi și interni — noi așteptăm selecția comerțului și nădăjduim ca aceasta să nu ne lase cu sufletul uscat și cu mîna goală...

S. FAUR

„enescu '70“ — omagiu creatorului

Pentru a cincea oară de la instituirea Concursului și Festivalului Internațional «George Enescu», așezele zecilor de concerte ale acestei mari sărbători muzicale românești rezervă locul de onoare operei enesciene, după cum și în etapele concursului candidații au de prezentat lucrări din creația sa.

Dacă edițiile precedente ale festivalului de la București au fost deschise, invariabil, în acordurile impresionante ale Simfoniei I, — «Eroica enesciană», cum i se spune cu temei — pentru concertul inaugural al celui de-al V-lea festival a fost aleasă Simfonia a III-a, în Do major, op. 21. Lucrare monumentală, pe care Enescu însuși a prezentat-o, într-o primă versiune, în 1919 la București, Simfonia a III-a a fost refăcută de autor în forma definitivă pe care Gabriel Pierné a dirijat-o, în 1921, cu celebra orchestră a concertelor Colonne din Paris. La 5 septembrie, cînd va avea loc festivitatea de deschidere a celui de-al cincilea eveniment enescian, Simfonia a III-a

va fi interpretată de Filarmonica «George Enescu», sub bagheta maestrului Mihai Brediceanu, cu concursul corului Filarmonicii dirijată de Vasile Pinteau.

Prima Suită enesciană pentru orchestră figurează în programul ambelor concerte ale aceleiași filarmonici, pe care le va dirija unul dintre cei mai renumiți maeștri ai baghetei contemporane, Wolfgang Sawalisch. Un decan al baghetei europene, maestrul octogenar Paul Paray, a inclus Suita a 4-a pentru orchestră în concertul pe care-l va da cu orchestra Radioteleviziunii, în timp ce London Symphony Orchestra, dirijată de André Previn, are înscrisă într-unul dintre concertele de la București Rapsodia I.

Grupul de soliști ai Filarmonicii din Varșovia s-a oprit asupra Cvartetului cu pian nr. 2, iar celebrul flautist francez Jean-Pierre Rampal, care ne vizitează pentru a doua oară, va interpreta în cadrul unui recital «Cantabile și Presto» de George Enescu.

Două dintre marile valori camerale enesciene: Octuorul și Simfonia de cameră pentru 12 instrumente soliste sînt programate de formații ale Conservatorului «Ciprian Porumbescu» — orchestrele «Camerata», dirijată de Dumitru Pop, și «Academica», dirijată de Alexandru Șumski. O altă lucrare la fel de valoroasă, Dixtuorul, va fi prezentată de formația de suflători a Filarmonicii «Moldova».

Desigur că tradiția festivalurilor «Enescu», din care nu a lipsit niciodată capodopera «Oedip», este respectată și de data aceasta. În ajunul încheierii celui de-al V-lea festival, Opera română — în repertoriul căreia «Oedip» figurează pe primul loc de cinste — o va oferi în excelența interpretare a soliștilor David Ohanesian, Ioan Hvorov, Viorel Ban, Elena Cernei, Zenaida Pally, Maria Șindilaru.

Astfel, în zilele festivalului care perpetuează numele genialului compozitor, o treime din neprețuita sa moștenire muzicală — tot mai frecvent executată în țară și în străinătate — va fi din nou oferită publicului meloman, în interpretări de cea mai înaltă ținută.

S.M.

Uzina siderurgică «Oțelul roșu» și-a mărit în mod considerabil capacitatea de producție, ceea ce a permis obținerea în primul semestru al anului 1970 a unor însemnate cantități de metal peste sarcinile de plan. Cele patru cuptoare ale oțelăriei vor produce pînă la sfîrșitul anului 2 500 tone oțel, 1 600 tone tablă, 430 tone fontă etc.

DRU- MURI CU POPAS

de Liviu TIMBUS

Fotografii de Traian PROSAN

Propunem această călătorie tuturor celor care în anii trecuți, dintr-un motiv sau altul, — mulțumită hazardului sau proastei inspirații — și-au petrecut concediul descoperind în aceeași vilă chelia administratorului de bloc, amorul din tinerețe al nevastei sau familia completă a șefului de serviciu.

O recomandăm călduros și celor care, plecați la odihnă, și-au consumat ziua făcând coadă în fața cinematografelor, iar seara au adormit, pașnici și candizi, cu «napotonul» pe buze, legănați de serenadele trubadurilor cu magnetofon.

Vă sugerăm, cu alte cuvinte, un concediu în stil vechi, dar prin mijloacele civilizației moderne, de-a lungul unui drum strecurat prin cele mai fermecătoare regiuni ale țării, în tovărășia Okului, Mureșului și Tirnavelor, prin văi domoale și defileuri semețe, sub răcoarea cetinilor de brad și în calmul robust al luncilor cu livezi.

Un spectacol alert, cu scenă turnantă, o simfonie a culorilor, un voiaj potrivit pentru

Un itinerar silențios de-a lungul a 1 400 km. Reporterii noștri au vizitat pentru dv. 20 din cele 100 hanuri turistice, minihoteluri, cabane și campinguri ale cooperăției de consum, veritabile oaze de liniște, verdeată și bună dispoziție.

toate preferințele confracțiilor de veac și cu efecte terapeutice notabile pentru toate variantele agorafobiei.

Călătoria noastră sub bolți de liniște nu ne obligă nici la ascensiuni obositoare și nici nu ne rătăcește în labirintul unor drumuri greu de străbătut. Cabanele, hanurile turistice, minihotelurile și campingurile stau orînduite de-a lungul șoselelor asfaltate, aici, în vecinătatea arterelor de beton ale secolului nostru grăbit, dar totodată în mijlocul unei naturi care și-a conservat de milenii întreaga sa originalitate.

Marea majoritate a acestor lăcașuri agreabile, dotate cu tot confortul vieții moderne și căptușite generos cu liniștea și ozonul ambiantei vegetale, au fost construite în ultimii doi ani. Acesta e și motivul (motiv, la rîndu-i, de o slabă și defectuoasă propagandă turistică) pentru care aceste bijuterii rutiere au rămas aproape necunoscute marelui public. Și asta în ciuda faptului că numărul lor a sporit considerabil. Anul acesta cooperarea de consum a pus la dispoziția turiștilor, pe trasee ce traversează zone de larg interes istoric, cultural și peisagistic, 11 hanuri turistice și minihoteluri, 15 cabane, 74 campinguri și zeci de restaurante sau bufete cu specific tradițional local. În total, 5 300 locuri de cazare și 20 700 locuri la mese.

De două ori bine, cu alte cuvinte.

În primul rînd, nimeni nu poate avea surpriza de a dormi sub cerul liber, deoarece, cel puțin pînă în prezent, locurile în camere și căsuțe-camping prisosesc pretutindeni.

În al doilea rînd, nimeni nu este obligat să ancoreze în unul și același loc, din moment ce numărul mare al amenajărilor turistice ne dau posibilitatea să răsfoim *in vivo* și după bunul plac un vast și fermecător album turistic. Nu sîntem obligați, altminteri spus, să participăm nici la focuri de tabără stinse cu «vin de regiune», nici la «perinițe» penibile cu urmări matrimoniale dezagreabile, nici să suportăm, la băi de nămol, în compania unor vecini instruiți, dizertații filozofice în poziția «4 labe nemîșcat».

Înarmați-vă cu răbdare, calm și patru anvelope solide. Pentru cei lipsiți de mijloace personale de transport (adică pentru cei mai mulți dintre noi), excursia sugerată rămîne perfect valabilă: arterele turistice sînt străbătute de cîteva ori pe zi de cursele locale, și cum nimeni nu și-a propus să cîștige raliul Tîrnavelor, transportul în comun, între două oaze de verdeață, face uitată aventura cotidiană a cutiilor de sardale pe patru roți.

Și o recomandare desprinsă din medicina empirică: lăsați-vă ceasurile acasă și așteptați cîntatul cocoșilor. Dezrobiți zilele și nopțile din chingile timpului modern, lăsîndu-le să curgă de-a valma peste șiragul orelor pierdute cu folos. Apucați-vă de pescuit fără speranțe, bateți mingea ca pe maidan, deoarece nu vă vede nimeni, și irosiți ceasuri bune discutînd cu șeful de unitate meniul pentru a doua zi. Nu luați în seamă zbenguiala și năzbitiile copiilor, deoarece aici, în mijlocul naturii necuvîntătoare, o să fiți scutiți de gafe ireparabile de tipul: «Despre mata spunea tăticu' că ești mangafaua domnului director?»

Din păcate, dacă natura a fost pretutindeni generoasă iar omul a făcut-o confortabilă

populînd-o cu amenajări turistice, mult mai puțin săritori s-au arătat pe alocuri cei desemnați să fie gazde sau să se ocupe cu popularizarea, aprovizionarea și servirea consumatorilor. Tocmai de aceea vă propunem să vă înarmați cu o hartă turistică detaliată, deoarece reclama și indicatoarele rutiere lipsesc aproape totdeauna, iar cînd există sînt sau acoperite de crengile copacilor, sau se prezintă într-un chip atît de puțin atrăgător încît în majoritatea cazurilor ele trec neobservate.

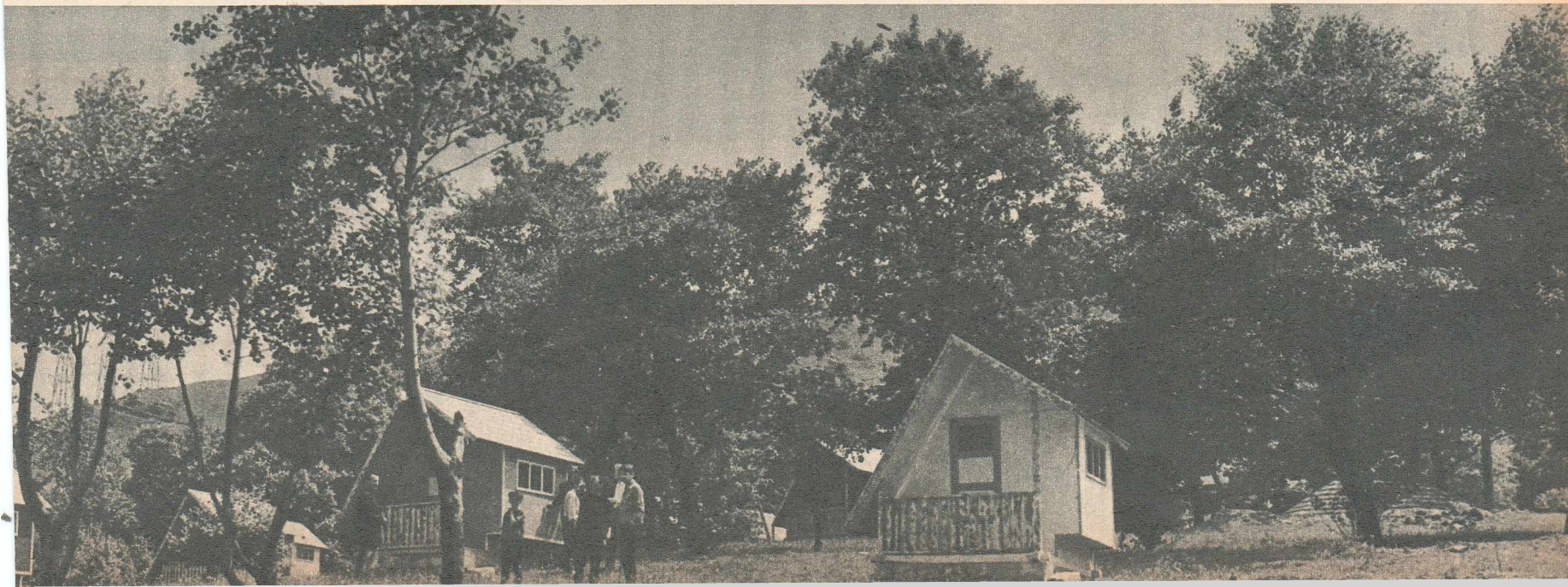
Vă avertizăm de asemenea că unități ale cooperăției de consum v-au pregătit și cîteva glume de sezon. La hanul Chirui, pe drumul Odorheiului, apa minerală proaspătă și acidulată nu se aduce din izvorul apro-

piat, ci se transportă tocmai de la Odorhei, cale de 70 km, în sticle îmbuteliate. Motivul tradițional: nu se pot întocmi scripte contabile pentru... curgerea liberă a izvorului. Ce părere are Uniunea județeană a cooperăției de consum? Ni-e rușine la gîndul că tovarășii de aici ar avea îndrăzneala să-și motiveze în vreun fel aceste năzbitii incredibile.

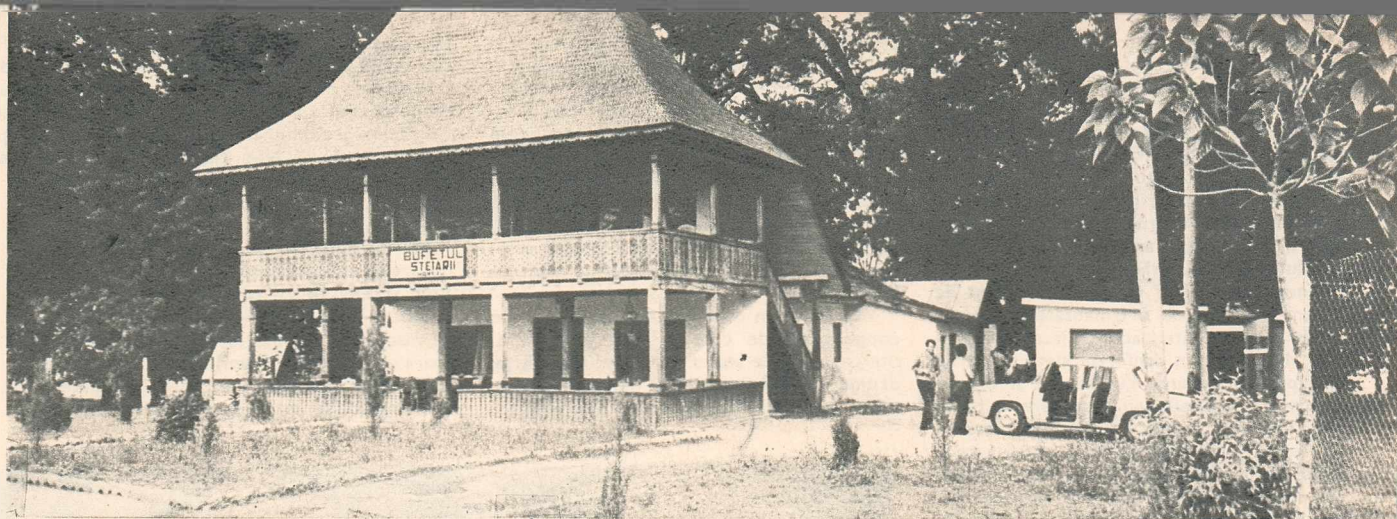
Nu ne declarăm mulțumiți nici cu felul în care se execută aprovizionarea unităților. Vom începe totuși cu o excepție fericită: la cabana «Dealul viilor» (comuna Bălașeri, la răscrucea drumurilor Tg. Mureș-Sighișoara și Sovata-Tîrnăveni) meniul zilei poate fi consultat «pe viu». Pe dealul din spatele campingului se coace «vinul casei», alături,

Pe Valea Oltului, după Turnu Roșu, prima așezare turistică: campingul și restaurantul «Rîul Vadului».

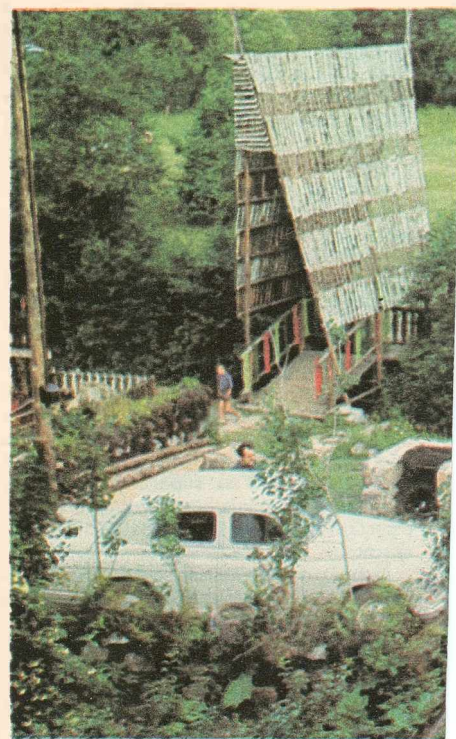
La cîțiva kilometri de Tîrnăveni, cabana «Stejarul» și un restaurant în aer liber capabil să găzduiască peste 400 de consumatori.

DRU- MURI CU POPAS

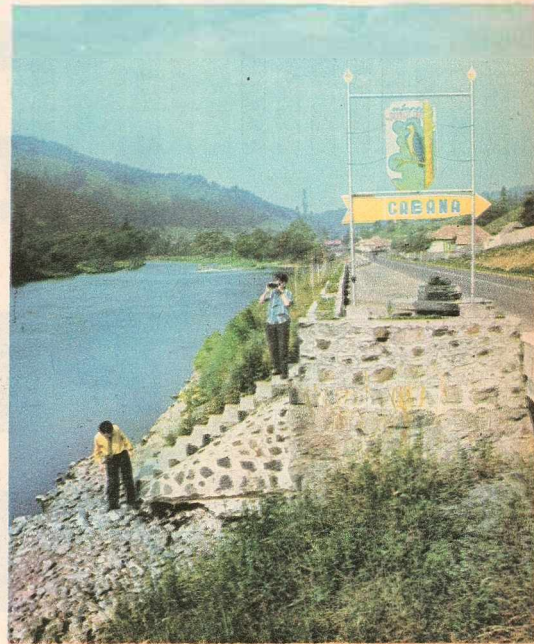
Și în apropiere de Horezu, campingul și bufetul «Stejarii».

Datorăm primul studiu în limba română asupra însușirilor terapeutice ale izvoarelor de apă minerală din Covasna medicului transilvănean Vasilie Popp (1821): «Du-o repede la gură pină nu se risipește spiritul», scria, între altele, autorul «Frumoaselor învățături a Filosofiei și a Mediceii Doftor». În zilele noastre, însă, nu apele minerale, ci emanațiile de bioxid de carbon uscat au făcut din Covasna o stațiune balneară extrem de solicitată. Fotografia noastră vă prezintă noul hotel turistic din centrul orașului.

▲ Cabana Selters, vîrîtă sub coasta muntelui, la 3 km de șoseaua ce leagă Miercurea Ciuc de Odorheiu Secuiesc. Peste drum... trei izvoare de apă minerală. Sperăm că pină la vizita dv. se va repara și drumul de acces.

▲ La Homorod-Băi vă propunem un popas gastronomic pe terasa cabanei din localitate.

Pe malul Mureșului, între Reghin și Toplița.

Așezat la 22 km de Tg. Secuiesc și la 50 km de orașul Gh. Gheorghiu-Dej, hanul și campingul «Lina».

în gospodăria anexă, «cresc» puii cu mujdei (peste 100), porcii pentru friptură, curcanii la tavă și legumele asortate. Rara avis! Din păcate, pînă în prezent majoritatea responsabililor de unități se aprovizionează numai de la «centru», făcînd cozi după «repartiție», cînd iată, e atît de simplu să ai totul lîngă casă, comod, proaspăt și, mai cu seamă, rentabil din toate punctele de vedere.

Așternem aceste rînduri sperînd că Centrocoopul va proceda de urgență la remedierea acestor carențe, care, în ultimă instanță, pot pune sub semnul întrebării rentabilitatea și amortizarea grabnică a unor investiții de zeci de milioane. E adevărat: nimic mai plăcut decît să faci pe *primitivul* aici, în mijlocul unei naturi sălbatice, dar totul în vecinătatea civilizației dotate cu lumină electrică, agregate frigorifice, bună deservire și rafinament culinar.

Să sperăm că pînă la sosirea dv. ce e frumos va deveni sublim, iar lipsurile semnalate vor dispărea cu desăvîrșire. În aceste condiții vă asigur că o să vă întoarceți din concediu cu poftă de mîncare și predispoziții filantropice, că cel puțin în primele zile o să vedeți viața în roz. Rigoarea șefului o să vă apară mobilizatoare, căldura tramvaielor — odihnitoare, corigențele copilului — glume de sezon, iar arțagul soției — triluri de privighetoare.

Toată lumea cunoaște în județul Mureș cabana, restaurantul și campingul de la Vațman. Specialitatea casei: «cîrnăciori à la Vațman». În curînd (lucrările se află în stadiu de finisaj), o terasă japoneză și un café-bar.

3000000 DETINERI

LA LECTIA PRACTICA DE PATRIOTISM

de Viorica CIORBAGIU și Iuliana POP

Fotografii de S. STEINER

Din sălile de clasă, din amfiteatre, de pe străzile orașelor, tinerețea s-a strămutat, în aceste zile de vacanță, pe mii de șantiere ale muncii patriotice. Fiecare plecare, fiecare primire, a fost un eveniment salutat din toată inima. Elevii și studenții au luat cu ei elanurile, și optimismul, și gravitatea, și voioșia. («Nu poți fi serios dacă nu știi să rîzi»). Deci nu înseamnă de loc ușurință să însoțești faptele consistente cu voia bună. Ba parcă se simțea nevoia risului sănătos și tonic după atîtea săptămîni de tristețe și doliu. Viața a renăscut, renaște. Renaște și prin aceste sute de mii de brațe tinere care se oferă deschis, cu generozitatea virstei și imboldul curat al sentimentelor.

BUCUREȘTI

La 29 iunie a.c. au plecat în Dobrogea aproape o sută de studenți de la Academia de științe economice. În dimineața de 30 iunie, 260 de studenți ai Universității au părăsit Bucureștiul cu destinația Timișoara și Arad. La 1 iulie, din Gara de Nord, la orele 8, 9 și 10,30, au pornit trei trenuri în trei direcții diferite: spre I.A.S.-Vlădeni plecau 200 de viitori arhitecți; 180 de studenți vietnamezi și sud-americani — care studiază la noi în țară — erau așteptați la I.A.S.-Valea Călugărească, iar un vagon din cel de-al treilea tren era ocupat de poli-tehnicieni, pînă la Nehoișu-Buzău.

Sfîrșitul lui iunie și începutul lui iulie au consemnat nenumărate asemenea grafice de călătorie. Cu trasee mai lungi sau mai scurte, dar cu una și aceeași finalitate...

În fața Institutului politehnic (sediul Pol-lizu), un șir de autobuze așteptau la primul ceas al dimineții de 30 iunie. Așteptau — poate că e impropriu, fiindcă pasagerii nu s-au lăsat așteptați. În scurtul răgaz cît a durat îmbarcarea, abia am reușit să schimbăm cîteva cuvinte cu Gabriel Constantinescu din anul I (pardon, anul II) de la Facultatea de electrotehnică:

— Încotro?

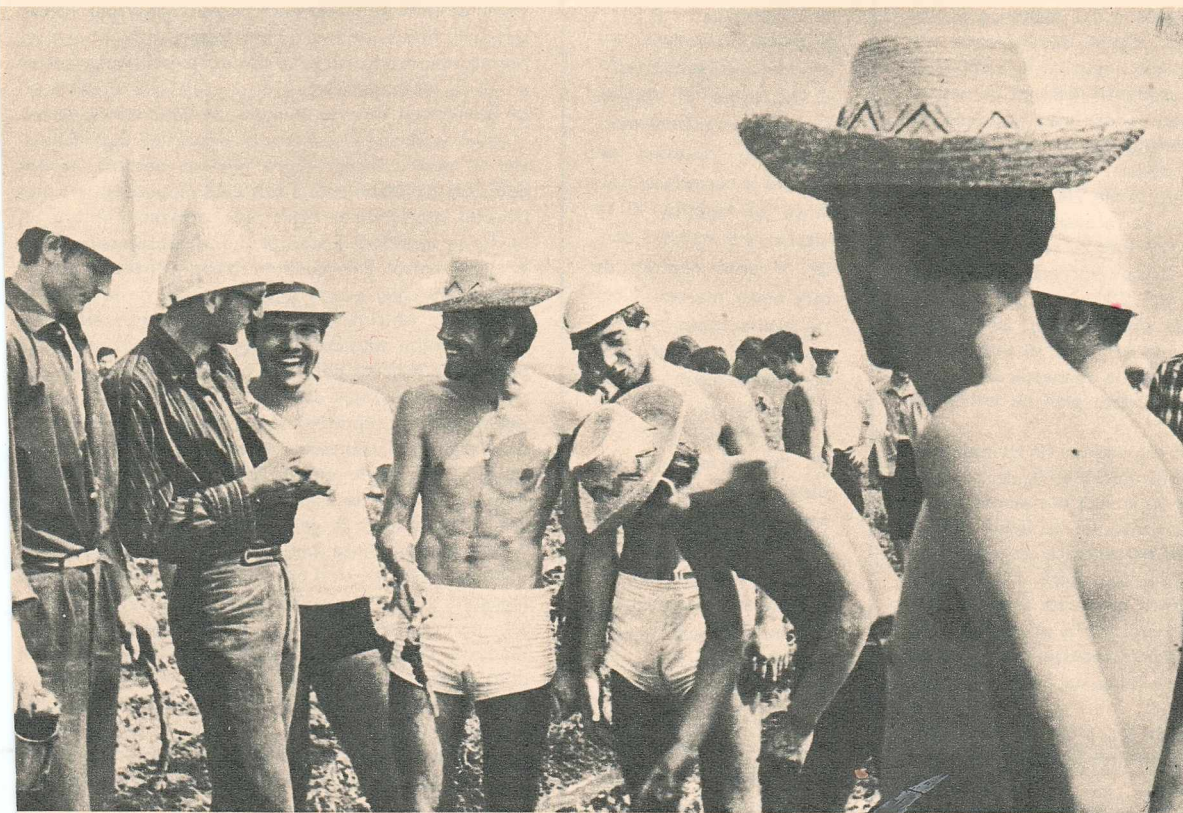
— La Șantierul național al tineretului de pe autostrada București-Pitești.

— Deci, un fel de premieră a activității de constructor, la propriu.

— Pentru unii colegi de-ai mei, da. Eu am mai lucrat pe acest șantier pe vremea

de H. DONA

cînd mai eram încă elev. Firul acela de șosea a și fost dat în funcțiune... Mă scuzați, plecăm!

— Drum bun și succes!

Motoarele autobuzelor porniseră. Pe tot drumul, trecătorii nu vor fi încercat nici un fel de dubiu asupra rostului călătoriei. «Studentii Institutului politehnic răspund cu entuziasm chemării patriei». Acest semn de recunoaștere pe autobuzul cap de coloană spune destule, adică esențialul.

— Pe 30 și 1 iulie, 1 000 de studenți de la zece facultăți ale Politehnicii au plecat pe șantiere, la I.A.S., în întreprinderi industriale; și nouă ne revine, printre altele, un procent de loc neglijabil din angajamentul Centrului universitar-București, de a confecționa în această vară 50 milioane de cărămizi. Sintem siguri de respectarea angajamentului — ne-a spus, fără pic de șovăială, Traian Aurite, vicepreședintele U.A.S.R.

Și nici noi nu ne îndoim că era pe drept.

NAZARCEA

Răzoare udate cu apă din belșug, răzoare cît cuprinzi cu ochii. Un brigadier de la I.A.S.—Nazarcea ne arată locul de departe: «Acolo, în stînga, lucrează studenții».

După o săptămîină și ceva de la «instalare» i-am găsit pe absolvenții anului I de la Facultatea de calcul economic și cibernetică (A.S.E.) în chip de legumicultorii experimentați. Cu toată umbra pălăriilor de paie, soarele își făcuse datoria, așa că pe plaja de la Mamaia (unde plecau a doua zi, duminică, trimiși de întreprindere) nimeni nu va fi descoperit diferența de bronz.

— În plus, avem și o condiție fizică excelentă. După sesiune, aerul și mișcarea ne-au prins foarte bine. În primele zile am fost, probabil, cam neîndemînatci, am făcut chiar febră musculară, dar acuma, gata. Am terminat cu plantarea și repicarea roșiilor. De mîine trecem în livadă, la culesul piersicilor și al caiselor — ne dă raportul, benevol, firește, comandantul Ovidiu Tănăsioiu, asistent la catedra de statistică.

— Și cum se împacă studiul ciberneticii cu răsădirile de roșii?

— Parcă au căzut la învoială. În general, studenții buni la învățătură au dovedit că pot realiza și chiar depăși normele. Bunăoară, brigada lui Dumitru Ionescu (cu media 8,50) deține pînă acum steagul de frunză. Fiecare membru al brigăzii a plantat și re-

Tinerii brigadieri — elevi și studenți — care împînzesc în această vară toată țara pot fi surprinși în cele mai felurite ipostaze: constructori de drumuri și șosele... (sus)

...culegători de piersici și caise (nu vă uitați că par niște vilegiaturisti. Abia au terminat cu treaba la grădină)... (jos).

...legumicultori în timpul răsădirii roșiilor (stînga)

Cititorul Sever Mărgineanu din Cluj își însoțește câteva propuneri privind îmbunătățirea revistei de o apreciere generală în legătură cu ceea ce dumneasa crede a fi «publicul cititor al Flacării». Nu știm dacă aceste aprecieri sînt rezultatul unor speculații de cabinet, al intuiției sau al unor cercetări ceva mai științifice. În tot cazul, ele nu concordă decît parțial cu concluziile sondajelor făcute de redacția noastră. Desigur, nu sîntem încă în posesia unei «fotografii» complete și amănunțite a masei cititorilor revistei; folosirea sondajelor în studiul mijloacelor de comunicare de masă este abia la început în țara noastră și sperăm că în lunile următoare vom fi în măsură să amplificăm cercetările noastre. Sondajele făcute pînă acum cu sprijinul specialiștilor de la Oficiul de studii și sondaje al Radioteleviziunii — instituție care și-a cîștigat în scurt timp un binemeritat prestigiu — au ajuns la câteva concluzii care credem că ar interesa și pe cititorii noștri.

În primul rînd, s-a demonstrat că Flacăra dispune de un public numeros, constituit din persoane aparținînd tuturor straturilor și categoriilor sociale.

Bineînțeles, publicul nu este perfect omogen, revista este citită cu precădere de persoane în vîrstă de 15–35 ani, cei mai puțini cititori fiind înregistrați în categoria celor de peste 55 ani. Și mai semnificativ este faptul că cititorii Flacării au, în general, un nivel ridicat de instruire (mediu și, mai ales, superior). În eșantionul de populație cercetat, cota maximă de cititori ai revistei (55,2%) aparține persoanelor cu studii superioare, iar cota minimă (19,7%) celor care posedă doar studii elementare neterminate. În rîndul celor cu studii medii, cota de cititori este de 55%.

Și din punct de vedere al profesiilor, al grupelor de ocupație, se observă diferențe uneori importante. Dacă în rîndul agriculturilor cota cititorilor Flacării este de numai 11,9%, această cotă crește la 29,5% printre pensionari și casnici, la 35,1% printre muncitori, la 54% printre funcționari, tehnicieni și maiștri, pentru a ajunge la 58% printre intelectuali, elevi și studenți.

Dacă, în ansamblu, revista este mai răspîndită printre bărbați decît printre femei, procentul femeilor este ceva mai mare în grupele cu instruire medie și superioară. E interesant de subliniat că, mai mult decît la alte publicații, fiecare exemplar vîndut din revista noastră corespunde unui număr relativ ridicat de cititori.

Aceste concluzii, deși limitate, constituie pentru noi un îndemn, pe de o parte, de a satisface cerințele grupelor care se arată în cea mai mare măsură interesate de Flacăra, iar pe de altă parte, de a găsi metodele adecvate de pătrundere și în rîndurile celor care ne citesc mai puțin.

«Cititorul bucureștean care semnează Laurentiu Călinescu ne trimite o scrisoare iritată (ceea ce nu e de loc bine, mai ales în toilul căldurilor de vară) în care subliniază unele contradicții în aprecierile făcute de revista noastră. E vorba, între altele, de prezentarea creației unor mari artiști ca Brâncuși sau Salvador Dali. Am fi gata să ne facem autocritică, dacă n-am observa că e vorba de «contradicții» între texte recente și materiale de acum patruzeci de ani și mai bine. Or, aici e vorba nu numai de faptul că în acea vreme, și mulți ani după aceea, nici unul dintre actualii membri ai conducerii și cea mai mare parte din membrii colectivului redacțional de azi nu lucrau la Flacăra; e vorba mai ales de faptul că în acea perioadă în viața culturală și, implicit, în presă aveau largă circulație concepții dogmatice, sectare, vulgarizatoare, care au provocat prejudicii serioase și au determinat afirmații și sentințe care azi pot să ne pară doar ridicole dar care la vremea lor au avut efecte nefaste, au constituit o frînă în dezvoltarea conștiinței socialiste a oamenilor. Este unul dintre meritele istorice ale partidului nostru de a fi lichidat cu hotărîre asemenea practici anticulturale și antinaționale, de a fi deschis cîmp liber manifestării și cunoașterii valorilor autentice, de a fi creat baza spirituală și materială a unor largi și fructuoase dezbateri de idei, de a fi creat condiții pentru ca publicul nostru să ia cunoștință direct cu tot ce e semnificativ în cultura universală.

Atunci, de ce e iritat tov. L. Călinescu? Ar fi trebuit să rămînem «consecvenți» și să repetăm astăzi stupiditățile provocate de diferite boli ale copilăriei? Oare cititorul nostru gîndește absolut la fel ca acum 15 sau 20 de ani? Sintem convingși că nu, și tocmai de aceea considerăm că putem desfășura cu el un dialog fructuos.

(Continuare în pag. 12)

300 000 DE TINERI LA LECTIA PRACTICĂ DE PATRIOTISM

picat în patru zile câte trei rînduri de roșii — 1 800 m lungime — și cinci rînduri de cas-traveți — 2 500 m lineari. Sînt șapte brigăzi în întrecere. Pînă la 20 iulie, nu se știe...

De la tehnologul șef al I.A.S.—Nazarcea (care era sincer uimit și bucuros) am aflat că, în medie, studenții realizau un cîștig de 23 lei pe zi. Nu prea se aștepta nimeni la o adaptare atît de grabnică. Poate că explicația rezidă în disciplina severă și auto-controlată a brigadierilor descinși din amfiteatre: la ora șase precis toți sînt, invariabil, pe cîmp, de unde nu pleacă nimeni pînă la orele 14. Totul capătă rigoare de la sculare — strînsul paturilor, ceaiul, încolonarea. După-amiaza, firește, e program «de voie»: somn, volei, fotbal, lectură. Dar tot intervine și aici o rigoare: nici un brigadier nu pleacă din incinta spațiului de cazare. Puși pe șotii dar serioși și chiar pedanți cînd fac bilanțul fiecărei zile de lucru, acești tineri nu alcătuiesc o notă de divertisment în calendarul agricol de la Nazarcea. Contribuția lor este o «probă de foc» la care s-au prins de bună-voie și pe care o trec cu toată cinstea.

BLAJ

În județul Alba ne-am oprit la Blaj. Mult mai puțin încercat decît Mediașul sau Sighișoara, orașul de la confluența Tîrnavelor cunoaște aceeași intensitate a acțiunilor de refacere. Și pentru că vorbim despre modul cum participă tinerii la această «campanie de vară» a construcțiilor, să ne oprim atenția și asupra celor 1 000 de elevi care, în șase brigăzi de câte 100–150, lucrează aici în decursul lunii iulie. Repartizați la I.A.S.-Blaj (elevii de la Complexul școlar forestier), la stațiunea experimentală și I.C.H.V.-Blaj (elevii de la Liceul agricol), tinerii — în general din părțile locului, din comune și sate apropiate, dacă nu chiar din Blaj — au înțeles că a lucra pentru alții (citește pentru țară, pentru sinistrați) înseamnă în ultimă analiză a lucra pentru ei înșiși. O lecție, poate timpurie, despre dăruirea de sine.

Dacă în general știm că în aceste momente tinerilor li s-a rezervat o activitate bogată în agricultură (la plivit, la întreținerea lucrărilor, la legatul viței de vie), ni s-a părut oarecum ciudat faptul că la grădina botanică a fost afectat un număr de 440 elevi. De ce? Înundată parțial de revărsarea Tîrnavei Mari, această carte deschisă a botanicii reprezintă, de fapt, nu numai un material didactic deosebit de bogat, ci și un monument.

— Grădina botanică de pe lângă Liceul agricol din Blaj este cea dintîi de acest fel de pe lângă o școală secundară din Europa, întemeiată în 1881 de prof. Alexandru Uilecan. Actualmente ea are, pe lângă speciile de plante și arbori necesare studiului, și unele rarități botanice cum ar fi perii care rodesc de șapte ori pe an. Iată de ce a fost o măsură salutară repartizarea unui număr de elevi care să șteargă urmele apelor și să o îngrijească ca pe propria lor avere — ne spune prof. Toader Seiceanu de la Liceul agricol.

CLUJ

Studenții clujeni au obișnuința muncii fizice. Și nu este vorba, cum s-ar putea crede, doar de munca patriotică de anul trecut. Ci de un fapt aparent nou. «Făclia» din 1 iulie publicase mulțumirile pe care cooperativa «Someșul» din Dej le aducea Comitetului județean U.T.C. și Centrului universitar-Cluj pentru ajutorul dat în zilele critice ale lui mai '70. Timp de 10 zile — între 15 și 25 mai — prin prezența lor zilnică, 150–200 de studenți au putut salva mărfuri în valoare de peste 3,5 milioane lei.

Exemplele, la timpul trecut, de acest fel sînt numeroase. Și putem vorbi nu numai despre studenți. Să cităm: șoseaua de la Chinteni, bortiunea Cluj-Deușu, s-a reparat cu ajutorul elevilor; 800 de elevi din municipiul Turda au lucrat în luna iunie în cele patru I.A.S. și C.A.P.; tot elevii au ajutat fabrica de conserve «11 Iunie» din Dej ca să pună în funcțiune secția de marmeladă; apoi numeroasele spații verzi care au fost reamenajate, ca cele 19 ha ale parcului din Gherla, pepiniera Bobilna etc., etc.

Dar în acest iulie unde și cum se va desfășura munca patriotică în județul Cluj, care nici el nu a fost iertat de furia apelor? Aflăm că «12 500 de tineri s-au constituit în brigăzi mixte de elevi și studenți, împinzind județul, ajutînd unitățile industriale și agricole respective. În vara aceasta, cînd se vor duce acasă, elevii și studenții nu vor ajuta numai pe lângă casă, ci și acolo unde satul sau orașul are nevoie. Se vor prezenta la comitetele locale U.T.C. pentru a fi «îngregimentați» în aceste detașamente ale muncii. Dar nu sînt singurii... În municipiul și județul Cluj studenții lucrează pe șantierele de locuințe, la drumuri județene, la fabricarea cărămizilor sau în agricultură, la plivit, recoltat, adunatul și transportul finului. Aș mai aminti că alți 700 de studenți au fost repartizați pe aceleași șantiere ale muncii, dar în alte județe, ca Arad și Satu Mare» (Miron Crișan, secretar al Comitetului județean U.T.C.).

La Fabrica de cărămizi-Cluj, 30 de filologi au început, de la 1 iulie, să ajute colectivul întreprinderii la respectarea angajamentului de a da peste plan un milion de cărămizi.

«Promit mult copiii ăștia: vin cu toții, s-au integrat în ritmul muncii și au reușit ca în trei ore să facă 80 la sută din planul pe zi» (Samoilă Sîmpetreașu, șef serviciului salarii).

Întreținerea orașenească de gospodărie și construcții-Cluj (pe scurt, I.O.G.C.C.). Aici e locul muncii patriotice a studenților de la chimie — anul I. Mai precis, pe unul din șantierele întreprinderii, lângă Canalul Morii, unde se va ridica un nou centru stomatologic.

I-am găsit, cum era și firesc, dimineața, muncind goi pînă-n briu la fundațiile viitoarelor clădiri.

— Trebuie turnate pînă în 15 iulie — ne informează Marcu Vasile, inginerul șef al șantierului.

— Și veți reuși? Cum se familiarizează băieții cu ritmul zilei de muncă?

— Începutul e promițător. Masa și-au acoperit-o! — glumește interlocutorul nostru.

Dincolo de orice aparență hazlie rămîne în urma studenților o mărturie statornică. În cazul acestă — o temelie din beton.

Asistăm în acest an, parcă mai mult ca niciodată, la descoperirea forței tineretului, de la marile șantiere de construcție și reconstrucție ale țării pînă la cele mai modeste brigăzi locale de prin sate și orașe. Nu este un miracol. Activitatea responsabilă a celor 300 000 de elevi și studenți, atît la culesul fructelor, strînsul recoltei, cît și la refacerea stadioanelor sau a căilor ferate, se materializează, dincolo de orele de muncă patriotică, în bani, în economii. Cîștigurile astfel obținute se vor aduna într-un cont național al tineretului. Este un dar destinat patriei greu încercate.

În această cuprinzătoare lecție practică de patriotism își demonstrează înțelesurile sale cele mai profunde un vechi aforism: «Nu ești bun de nimic dacă nu ești bun decît pentru tine».

cronică satirică

de Teodor MAZILU

MARTORI MINCINOȘI

Era o vreme cînd — la o adică — dacă aveai nevoie de un martor și-l puteai cumpăra. Totul era să-l plătești bine și omul respectiv credea cu sfințenie în ceea ce nu văzuse în viața lui. Devenise chiar și o meserie, dacă termenul de meserie nu e cumva prea pretențios, în orice caz, un fel de a-ți cîștiga piinea. N-am văzut martori mincinoși care să moară de foame. Ei umblau prin preajma tribunalelor și ofereau cauzelor pe care nu le cunoșteau credința lor fanatică. Ei se ofereau a fi martorii oculari ai unor realități de care habar n-aveau. Contra bani credeau în orice. N-aveau clienții atîția bani cîtă credință aveau martorii de meserie.

Meseria asta păcătoasă de martor mincinos n-a dispărut cu desăvîrșire. E și greu să dispară. Ispita de a depune mărturie despre lucrurile pe care nu le-ai văzut e prea mare... Întîlnim încă oameni care sînt dispuși, la orice oră din zi sau noapte, să certifice cu mina pe inimă, sub stare de jurămînt, evenimente pe care nici în vis nu le-au văzut. Cu cît au văzut mai puțin, cu atît cred mai mult. Dacă n-au văzut nimic — depun mărturie că au văzut absolut totul.

«Martorul mincinos» nu se amestecă numai în afaceri tenebroase. Îl întîlnim și-n discuțiile abstracte. Îl întîlnim chiar și-n ședințe, unde — cu o mare degajare — inventează realități inexistente. Dar în bazaconiile pe care le inventează — crede...

«Martorul mincinos» își oferă ticăloșia spre vînzare, sub toate formele. Iese în fața tarabei și-și așteaptă clienții. Are și zile mai negre. Zile în care nimeni nu vrea să-i ceară nici măcar o minciună insignifiantă...

Atunci ar scădea și din preț. Ar minți și pe mai puțin. Ar minți chiar și pe gratis. Numai să mintă...

literare

de Valeriu CRISTEA

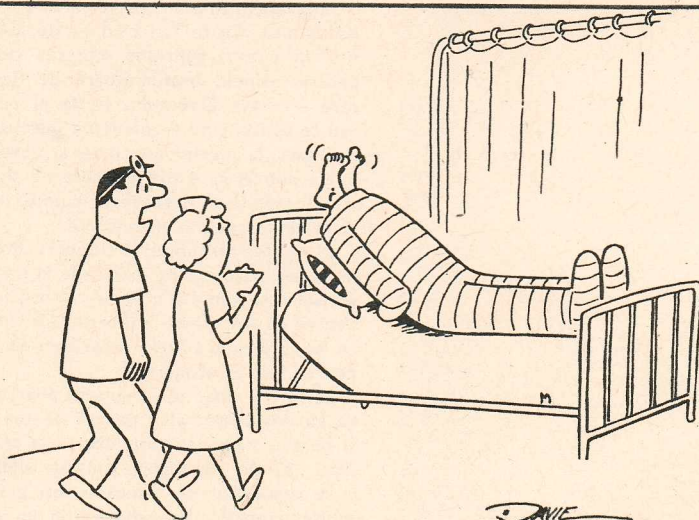
M. IVĂNESCU:

POEME

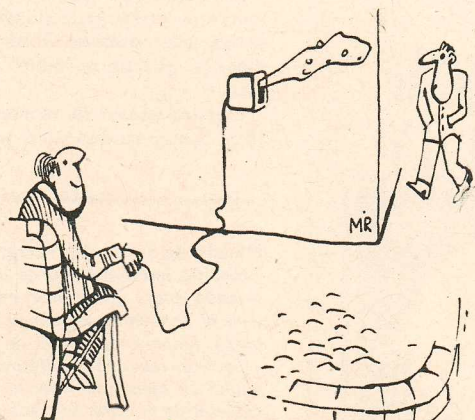
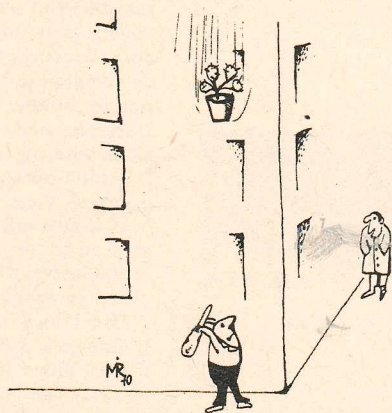
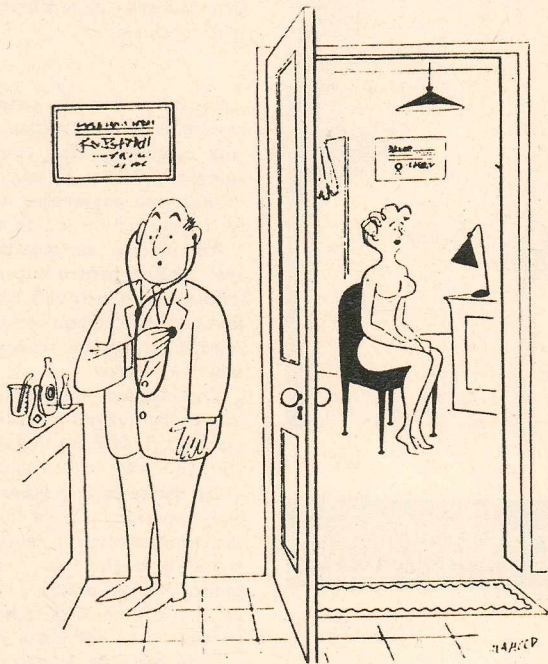
La a doua sa carte de *Poeme*, M. Ivănescu confirmă impresia de originalitate a primelor *Versuri*, de debut, originalitate cu atît mai șocantă cu cît autorul ne dă sentimentul că accede la ea într-un chip nemaipomenit de simplu, aproape neglijent. Farmecul acestei poezii aparent prozaice, care se naște parcă din chiar gestul notării, cu o ușurință care o situează în planul expresiilor celor mai firești ale vieții și cu o curiozitate abundentă, de jurnal intim, îl incită pe critic să-i caute formula, să-i descopere procedeele decisive, atitudinile secrete din care emană. În urmă cu un an și ceva, întîmpinîndu-i debutul, vorbeam de tonul foarte personal, de narator extenuat, al poetului, împlînd nostalgica cu scepticismul și elanul cu autoironia, «relatînd» parcă în virtutea inerției, fără convingerea de «a face» altceva decît «vorbe». Acum am dori să ne referim la un alt aspect, de asemenea revelator, după părerea noastră, al poeziei lui M. Ivănescu. Pe măsură ce o citim, ea ne face tot mai mult impresia de a fi un roman deviat în lirism. Acel «roman» despre al cărui proiect mereu amînat autorul ni se confesa în volumul anterior și din care au supraviețuit în poeziile sale unele ticuri de povestitor, diverse formule introductive tipice sau moduri de împărțire a materiei, o tentă de vagă afabulație. O poezie începe, spre mirarea noastră, abrupt epic: «să povestim cum a fost cînd mopete/ într-o altă noapte, întorcîndu-se către casă./ a văzut o umbră...», în alta ne surprinde prezența unor neașteptate *capitole*: «Primul capitol: E iarnă./ Stau cu toții în hallul imens — s-au întors chiar acum/ din sufragerie, de la masa de prînz» sau: «Aici facem un capitol despre fratele acelei fete/ cu mîini subțiate de frig», în a treia autorul se pregătește tacticos pentru o lungă descriere: «Întîi să descriem drumul spre ea». Nu întîmplător, citind aceste poeme, sîntem tentați să le scandăm, ca într-o lectură din Vergiliu. M. Ivănescu creează un decor și personaje specifice, pe care le implică în diverse «întîmplări lăuntrice» și pe care le aranjează în grupuri de efect, încremenind statuar în geruzii eterne: «O frescă aici,/ pe perete, la stînga intrării — stăpînul locului,/ cu privirea uscată, trecînd peste cei care intră,/ și așezarea îngustată a buzelor — asta a fost exclamația/ pe care a aruncat-o, între noi, în prag, și a ars acolo/ scurt, luminîndu-ne fețele pe neașteptate — și el ne privea/ și după aceea. Ne-a urat bun venit. Și noi, privindu-l,/ în fața peretelui la intrare» (s.n.). Lirismul e aici românesc (nu imaginează oare autorul chiar o răpire romantică a iubitei?) și izbucnește din epic, poetul lucrează cu reflexele naratorului! De cîte izvoare nebănuite dispune poezia...

Desigur că e vorba de un pseudoepic, de o povestire neterminată sau mimată. Poezia lui M. Ivănescu se constituie la confluența dintre reconstituire și reverie. Autorul își recrează amintirile, corectîndu-le în sensul unor dorințe multă vreme refulate, trecutul e necontenit reluat într-un număr nesfîrșit de variante ale ficțiunii: «sau, și mai bine,/ ce-ar fi ca ea însăși, ascunsă aici» — spune poetul, ipostaziind în infinit. Trecutul alimentează în chip firesc o existență care e o continuă visare, amintirile, ca niște esențe decantate din revolut sînt agitate furtunos sau clătinate cu delicatețe în recipientele bizare ale fanteziei. Și nu se poate spune că Mircea Ivănescu nu știe să creeze o atmosferă propice pentru a o stimula: «mopete s-a instalat într-o seară comod, la marginea focului, să-și citească gazeta — în spatelul lui, scara care suia la pod/ trosnea cînd lumina focului își înfigea egreta/ pe cite o treaptă. mai foșnea și mopete cînd întorcea foaia să urmărească ce scrie/ desprina sau alta. din cînd în cînd își nota pe manșete/ cîtu o idee, ca să poată mai tîrziu să o transcrie/ cînd ave să se ducă la culcare, pe perete deasupra/ patului. alături, pe măsută, avea sticla și paharele/ (il așteptea în seara aceea pe marele/ lui prieten — dar nu venise asupra/ întregii scene era o liniște binefăcătoare./ nivelul lichidului în sticlă scădea cu cite o palmă liniștitoare)

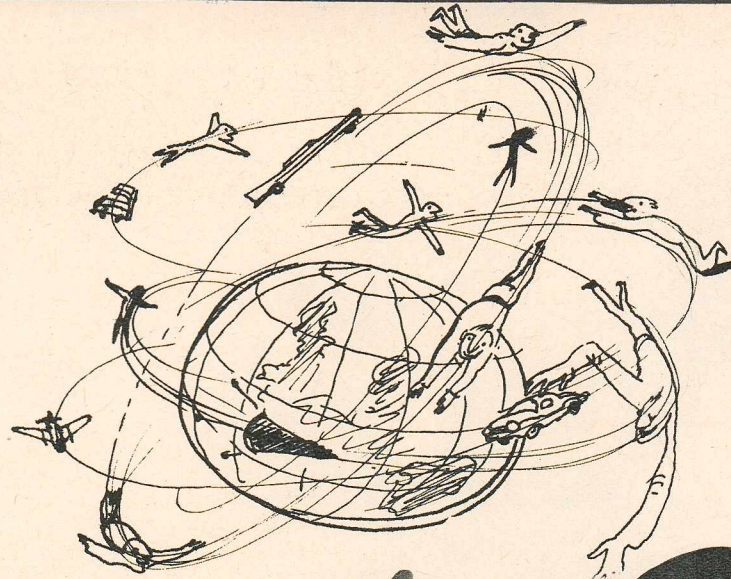
M. Ivănescu e un degustător și prelucrător al propriilor sale amintiri, dispuse pe sorturi într-o cramă uriașă. Citim și *recităm* (despre cîți alți poezii tineri contemporani se poate spune același lucru?) *versurile* sale cu plăcere crescîndă, întrebîndu-ne tot mai confuzi ce este poezia.

- Oh, probabil că domnul Bianchi a avut o noapte agitată.

Desene de Ion MIHOC-RADNANU

ÎN MIȘCARE

1 C	2 A	3 R	4 A	5 V	6 R	7 A	8 A	9	10 S	11
2 A	B	A	T	A	T	A		A	C	U
3 R	U	T	E		P	A	R	A	T	
4 U	R	A	R	E		O	R	A	R	E
5 T		C	I	L	I	N	D	R	I	
6 A	L	I	Z	E	B		E	A		
7	I	F	A	B			I		R	A
8 A	M	P	R		L	I				
9 C	I		I	T	I	N	E	R	A	R
10 H	T	I			N		R			
11 R	A	P	I	Z	E		A			

ORIZONTAL: 1) Mii de pași pe nisip sub un soare de iad — Șinele din stînga! 2) Sînt din cale-afară! — La timpul prezent (pop.). 3) Drumuri în... perspectivă — Prezente la bord (sing.). 4) Drum bun — Program de curse regulate (pl.). 5) Indicator al puterii mașinii (pl.). 6) Vînt cald — A cincea dublă! 7) Poet contemporan, autorul poeziei «Drumețule» — Viteză redusă! — Cura! 8) Ca pelinul — Linie din față! — Schimbător de direcție. 9) Două din cinci! — Stabilite înainte de excursie. 10) Îngreunează circulația — Au trecut pragul. 11) lute ca săgeata (pl.) — Lemn bun de lucru.

Schimbător de direcție. 2) Forța lui se măsoară în atmosfere — Atinge viteza maximă. 3) E pe lîngă drumul bun (fem.) — În lipsă! 4) Păsările argintii iau contact cu solul. 5) Nave la pupa! — În vechea Grecia — Ion cu Ion! 6) Răstoarnă pămîntul — Chiuitură — Ca fulgii în zbor. 7) Din arhipelagul japonez — Circulă pe sus. 8) lute... foc — Incursiune în milenii. 9) Din cînd în cînd — Mergă înapoi ca racul. 10) Prezente la urcare — Alergătoare de cursă lungă. 11) Se mișcă repede — Cu viteză redusă și pe trei picioare!

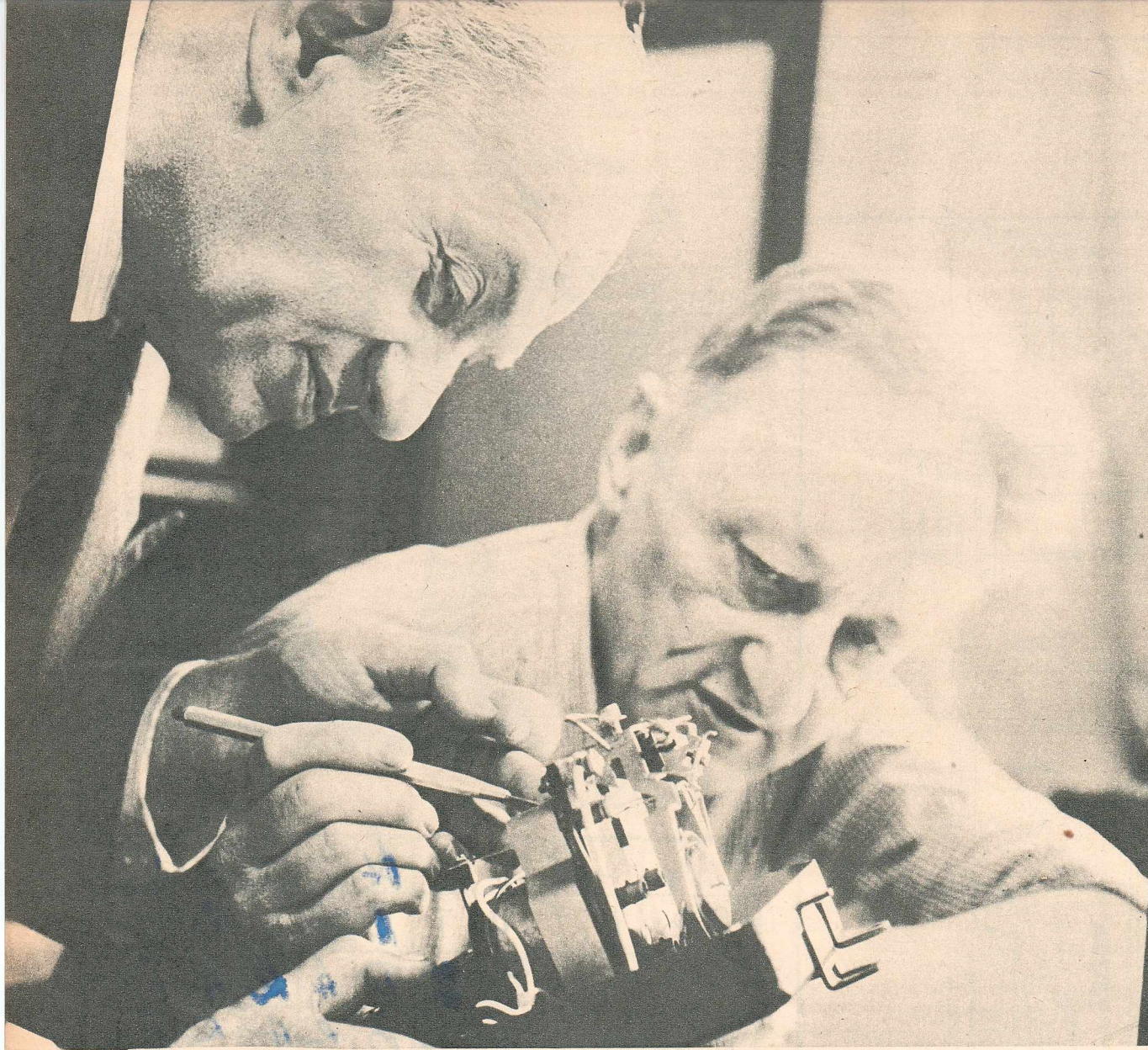
VERTICAL: 1) Vehicul rustic —

Prof. Dumitru IACOBESCU

Romona

Dezlegarea jocului «ALERGĂRI» apărut în numărul trecut

ORIZONTAL: 1) STRUTI — PISTA. 2) TRECATOR — TUG. 3) RAPID — GONACI. 4) EPES — TABARIT. 5) CAZATURA — TUA. 6) USI — ARI — FER. 7) R — TAUN — PARIU. 8) AL — FRICOS — IS. 9) AGI — ROPOT — O. 10) ACASA — PANICA. 11) TOT — CROS — CAR. 12) AMAGITI — VALE.

UN REPORTAJ DESPRE RENTABILITATEA GÎNDIRII

medalii și monede

de Nelu IONESCU

Să începem cu o întrebare privind politica economică. Ce te faci cînd — de pildă — n-ai în subsol suficient minereu de fier pentru uzinele prelucrătoare de fier, pe care — slavă Domnului — le ai pe sol? Sau ce te faci cînd — pentru a duce o viață civilizată, la nivelul epocii — ai nevoie de unele bunuri care sînt produse de alții, de străini care le-au descoperit înainte, tocmai la celălalt capăt al pămîntului?

S-ar putea răspunde: le cumperi! Produse finite sau patentul de fabricație al lor. Răspunsul este simplu, însă nu cel mai fericit. Pentru că așa crește importul. Or, în ceea ce ne privește, sîntem interesați în diminuarea lui. Și atunci?

Soluția e una: să inventezi pentru tine ce au descoperit alții pentru ei ori chiar și pentru tine, dacă ești dispus să plătești. Deci, să ne exploatăm mintea indigenă.

În reportajul ce urmează veți găsi mai multe exemple de reduceri de importuri datorate rezultatelor obținute în cercetarea științifică și — pe la sfîrșit — veți găsi chiar și o concluzie.

Dacă s-ar face un clasament mondial al revistelor de specialitate în care, din pricina exigenței, este cumplit de greu să ajungi să publici — vă asigur — «Proceedings of electrical engineers» n-ar ocupa nici un loc codaș, nici un loc de mijloc.

Am început cu această precizare ca să aveți măsură pentru bucuria cu care, nu mă îndoiesc, veți citi, veți recepționa informația că un concetățean de-al nostru are acces repetat la paginile sus-numitei — aproape tabu — reviste.

Conducătorul serviciului constructor-șef din cadrul uzinei bucureștene de mașini electrice (U.M.E.B.), inginerul Victor Bunea, știe de toate, e o enciclopedie vie, dacă vreți, dar se pare că ignorează pur și simplu legea pensilor. De ce îmi îngădui să fac o asemenea afirmație? Pentru că are 66 de ani și nici prin gînd nu-i trece să renunțe la munca lui. În pofida anilor și-n avantajul societății, domnia-sa muncește gîndind, inventînd, și se odihnește jucînd tenis.

Cine deschide numărul din 7 iulie 1964, volumul II, al lui «Proceedings», la pag. 1 324 găsește titlul «Theory of medium — frequency pulsating — field machines». Un doct articol cuprinzînd idei inedite, semnat de compatriotul nostru. Textul înglobează, sintetic, studiul unui fenomen neglijat pînă atunci, fenomen cu urmări pernicioase: scăderea puterii generatoarelor electrice.

Totul a pornit de la o chestiune de fapt: inginerul Victor Bunea n-a putut accepta ca o mașină mare să «dea» puțin. Concret, este vorba de generatoarele electrice de medie frecvență, care erau cuprinse în producția curentă a uzinei.

Prin 1955 a început munca de observație și domnia-sa și-a dat seama că pentru a îndrepta lucrurile trebuie schimbată însăși «teoria» mașinii. Pentru că existau, se produceau fenomene necunoscute și deci nesuspușe, nestăpînite.

În 1960-1961 pentru inginerul Bunea munca de investigație științifică devine mai aprigă, mai obsesivă. Observația și experimentul practic se îmbină cu studiul teoretic.

Eforturi deosebite, eforturi răsplătite. În 1964, pentru studiul său teoretic i se acordă

Medalia de aur — Nürnberg, noiembrie 1969, Expoziția internațională de invenții — pentru invenția prof. universitar, membru corespondent al Academiei Republicii Socialiste România, J.S. Antoniu: un aparat de măsurat puterile — activă, reactivă și deformantă — construit numai cu piese fabricate în țară; un aparat deosebit de folositor la combinatele din Galați și Slatina, la căile ferate electrificate și oriunde puterea electrică deformantă produce prejudicii.

Medalia de aur — Bruxelles, 1968, cel de-al XVII-lea Salon internațional al invențiilor — pentru invenția ing. Egon Hoppe: dispozitivul pentru protecția multiplă a electromotoarelor trifazate. Alături de inventator, în picioare, colaboratorul său apropiat, ing. Armand Crețescu. La același salon, alte două invenții românești au fost distinse cu medalia de vermeil.

Medalia de aur — Viena, 1970, Salonul internațional de invenții — pentru invenția șefului de lucrări al catedrei mașini-agricole din cadrul Institutului politehnic-București, ing. Pavel Babiciu: mașina de împrăștiat îngrășăminte prin centrifugare.

premiul Academiei Republicii Socialiste România. Însă aceasta nu-i decît o etapă, pentru că ing. Victor Bunea continuă să aprofundeze cîmpul de cercetare pe care și l-a ales. Dovada o vom găsi în august, în numărul care trebuie să apară din același «Proceedings of electrical engineers» — unde articolul-studiu «Magnetic skin effects in medium frequency machines» îi va purta semnătura.

Dar dacă totul a pornit de la o cerința practică, de la o nemulțumire provocată de o mașină, ei bine, și sfîrșitul și-a găsit o concretizare faptică, privind aceeași mașină nesatisfăcătoare altădată.

Studiul teoretic l-a condus pe inginerul Victor Bunea la o invenție care, prezentată în martie 1969 la Salonul de invenții de la Viena, a obligat un juriu reputat dificil, reputat cusurgiu, să-i deacearnă medalia de aur. N-are ce strica să știți că au intrat — atunci, acolo — în concurs peste 20 de țări.

Datorită îmbunătățirilor substanțiale pe care le aduce generatoarele electrice de medie frecvență, îmbunătățiri datorate unui puternic substrat teoretic, invenția este în curs de brevetare în principalele țări industriale din lume. Licența a fost solicitată de Japonia, S.U.A., R.F. a Germaniei, Austria, Franța, Belgia, Suedia ș.a.

Pentru o înțelegere completă a lucrurilor, să nu uităm că invenția nu vizează o mașină oarecare, ci generatoarele electrice. Adică acele mașini fără de care metalurgia modernă — de exemplu — nu mai poate fi concepută. Fiindcă datorită generatoarelor electrice operația de călire a unor diferite piese de tractor, operație care înainte dura 20 de ore, azi durează doar 2 minute. Iar acesta — subliniez — nu este decît un exemplu dintre cele multe care se pot da.

Însă dincolo de faimă, de glorie, de mîndrie națională, să fim prozaici și să vedem ce avantaje economice oferă aplicarea invenției inginerului Bunea.

Deocamdată am fabricat vreo 120 de generatoare electrice de medie frecvență, îmbunătățite potrivit invenției dumisale. Socoțite la 50 000 lei bucata, «setul» acesta masiv înseamnă, valoric, vreo 6 milioane lei-valută.

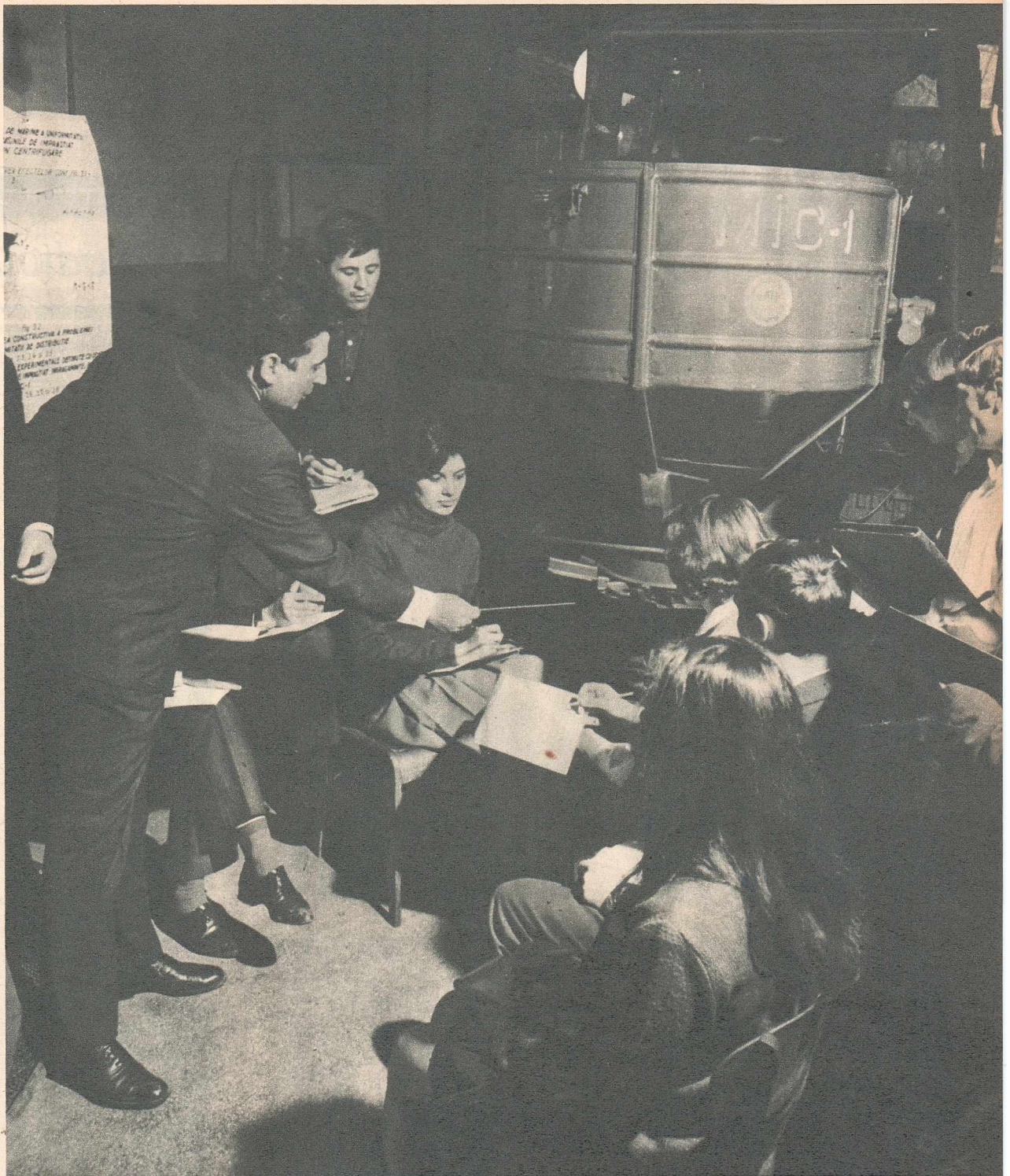
Dar să fim consecvenți unghiului de vedere sub care ne-am propus să studiem eficiența gândirii inovatoare și inventatoare de la noi. Deci, să vedem cum a influențat micșorarea importului invenția inginerului Bunea.

La Colibași, la Uzina de autoturisme, potrivit unui contract, firma belgiană «ACEC» s-a angajat să ne facă o anumită instalație complexă. Interesul firmei ar fi fost să livreze instalația în întregime, dar la cererea noastră, susținută de meritele speciale ale generatorului de medie frecvență produs la U.M.E.B., belgienii au acceptat ca acest generator să fie «extras» din obligațiile lor și să fie livrat de uzina din București. S-au economisit astfel — prin evitarea importului — doar la comanda de la Colibași (comandă nu dintre cele mai mari) circa 600 000 lei-valută.

Înainte de a trece mai departe, țin să notez două lucruri.

Primul: generatorul de medie frecvență este îmbunătățit și printr-o altă invenție a inginerului Bunea, invenție care asigură mașinilor o calitate mult căutată în industria modernă — silențiozitatea.

Al doilea: mediul în care lucrează zi de zi inginerul Bunea are «ceva» care-l face propice gândirii creatoare. Altfel nu se explică de ce, la concursurile de invenții, inovații și raționalizări care au loc anual în

Medalia de aur — Viena, 1969, Salonul de invenții — pentru invenția protagonistului raportajului nostru, ing. Victor Bunea.

cadrul Ministerului Industriei Construcțiilor de Mașini, U.M.E.B. a cîștigat în 1967 locul I, iar în 1968 și 1969 locul II. E o consecvență grăitoare. Cum tot grăitoare este și dinamica economiilor anuale obținute prin invenții și inovații la aceeași uzină. Notez doar două rezultate: în 1965 economiile se cifrau la 237 911 lei, iar în 1969 s-au ridicat la 2 779 928 lei.

Potrivit dezvoltării pe care i-am dat-o în economia raportajului meu, s-ar putea crede că invenția ing. Victor Bunea este solitară.

Din fericire, lucrurile nu stau nici pe departe așa. Vă propun să părăsim U.M.E.B. și să mergem și în alte instituții și întreprinderi, pentru a ne forma o părere cît mai apropiată de realitate.

Iată, la Institutul de cercetări metalurgice vă prezint două dintre invențiile care contribuie și vor contribui la diminuarea importului:

Invenția colectivului de cercetători alcătuit din D. Cosma, P. Ballo, A. Constantinescu și St. Baicu privește două oțeluri feritice, călibile, destinate fabricării pieselor care urmează să «lucreze» un timp îndelungat la temperaturi ridicate. Aplicarea invenției determină o consistentă economie de nichel, însă — prin evitarea importului celor două feluri de oțel — și o serioasă economie de valută.

Cercetătorii A. Stănculescu, M. Tudoreanu și B. Gavrilescu, inventînd o instalație pentru pulverizarea aluminiului, au asigurat realizarea unei economii de 285 000 lei, contribuind implicit la reducerea efortului valutar.

Și un ultim exemplu, luat de la întreprinderea de panificație «Spicul». Datorită unei inovații semnate de Gheorghe Stanciu și C. Ștefan, piesele electrice reclamate de balanțele «Simplex» se confecționează azi, să zicem, autohton, importul lor fiind total eliminat.

*

Desigur, lista ideilor novatoare care au influențat — în bine, pentru noi — importul este lungă. Însă — precis — nu aici este locul inventarului lor total. În schimb, este locul unei concluzii: putem înlocui, măcar parțial, absența unor materii prime naturale, putem înlocui efectele absenței unei tradiții industriale în anume ramuri — cu o valoare specială, cu o monedă forte de care dispunem în egală măsură cu restul popoarelor lumii: inteligența. Dar — atenție! — și această valoare, ca oricare alta, trebuie pusă în evidență, trebuie fructificată, trebuie rentabilizată. E un lucru care se poate face. Medaliiile pot fi transformate în monede, ideile — în devize. E necesară doar ceva... inteligență.

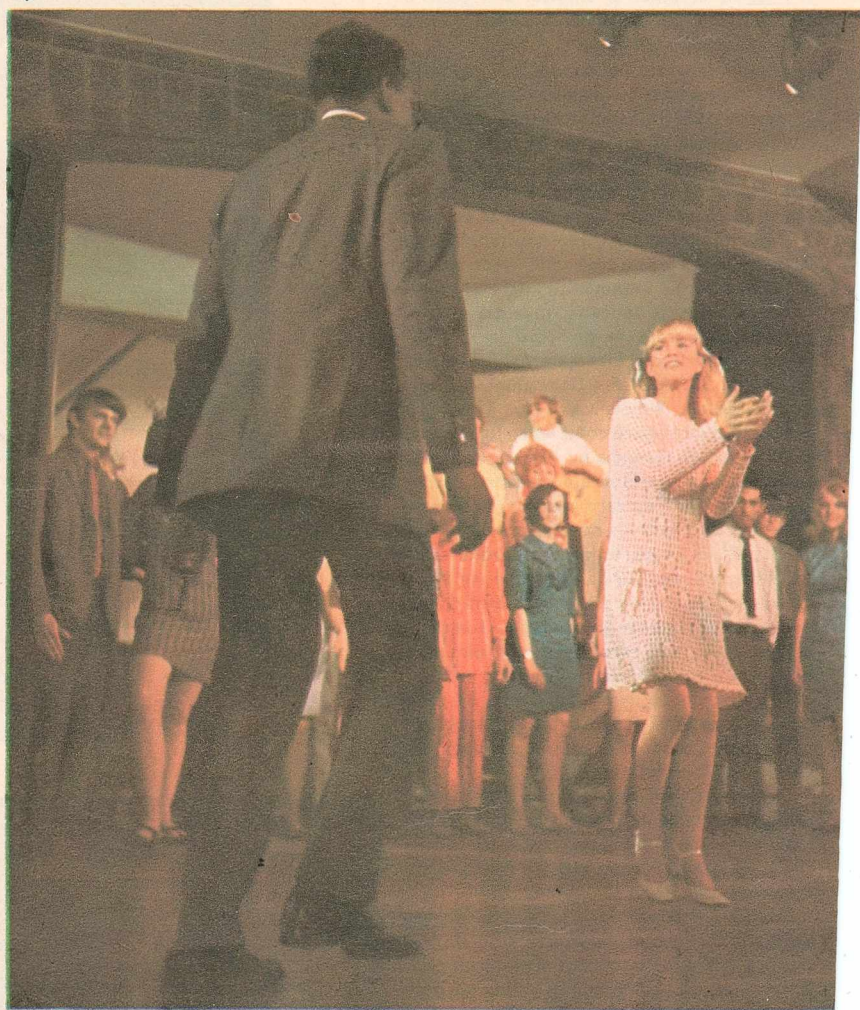
Invenția inginerului Victor Bunea și soarta ei fericită demonstrează că afirmația de mai sus nu este extravagantă, ba mai mult, demonstrează că un produs de import — prin îmbunătățirea lui esențială — poate deveni, firește în urma asimilării în fabricație proprie, un produs de export. Cu alte cuvinte, vreau să spun că orice marfă de import este virtual, pentru noi, o marfă de export. Totul e să o filtrăm prin propria noastră gândire creatoare, novatoare

PE PLATOURILE LUMII

În studiourile pinewood

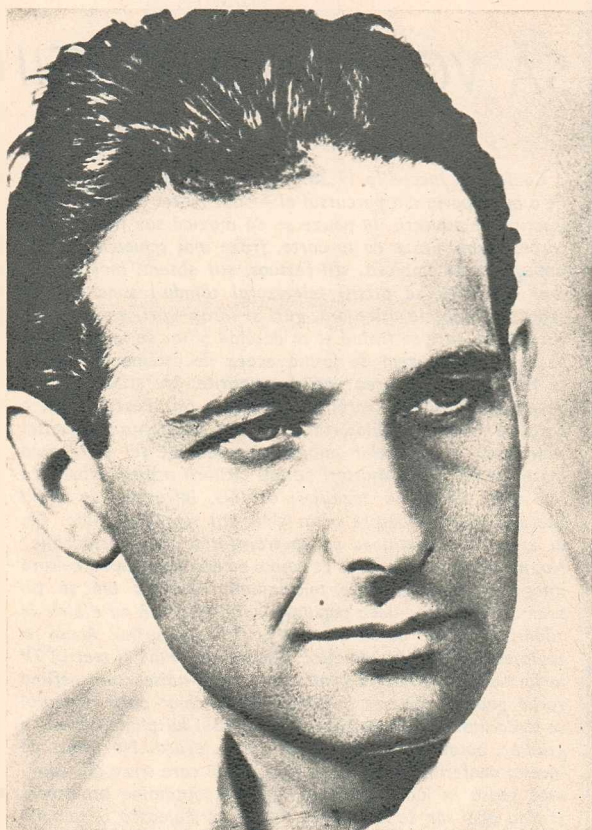
Devils touch («Atingerea diavolului» sau «Umbra răului»), titlu pe care l-a folosit cindva și Orson Welles într-un film de mare frumusețe (l-am văzut pe micul ecran), adăpostește o nouă producție, începută nu demult: o poveste plasată în secolul al XVII-lea, cu o eroină vajnică, fiica unui fermier ce dă peste cap planurile banditești ale unui grup de tineri destrăbâlați. Rolul principal va fi interpretat de Tamara Ustinov, fiica cunoscutului actor și dramaturg Peter Ustinov. Cu câțiva ani în urmă a debutat pe scenă, iar astăzi mărturisește că ar avea de gând să se ocupe puțin și de literatură, dar îi este teamă să nu se spună că îl imită prea mult pe tatăl său. Regia filmului aparține lui Piers Haggard.

Producătorul Peter Rogers și regizorul Sidney Hayers realizează filmul polițist Asaltul, în legătură cu care primim asigurări că vom asista la «momente de tensiune savant gradate». Din distribuție înțelegem că principalul cuvint îl au de spus în acest film femeile, atita vreme cît în frunte se află Suzy Kendall (în fotografie) și Lesley-Anne Down, o adolescentă de 16 ani, aleasă dintre 150 de candidate. Partenerii lor sînt Frank Finlay, Freddie Jones, Anthony Ainley.

un film pe care-l așteptam

«Sunetul muzicii» —
al maestrului Robert Wise,
bucuria făgăduită pentru această vară.
Care vară a cam trecut pe jumătate.
După cum am mai anunțat,
rolul principal este interpretat de
Julie Andrews, deținătoarea unui «Oscar».

Wajda și Cybulski ne-au învățat cum se moare.

WAJDA:

de Magda MIHĂILESCU

cinematograful
va exista
atîta timp
cît publicul
ne va privi

Totul de vânzare, sau neputința de a uita.

Am citit atîtea interviuri cu Wajda, interviuri-fulger sau kilometrice, timide sau mult prea trușăse, la obiect sau pe alături, încît acum, cînd mai sînt doar cîteva minute pînă la întîlnirea cu el, îmi dansează prin cap tot felul de întrebări: gazetărești (cum ar spune unii), intelectuale (cum le place altora), despre film și despre viață, «ce părere aveți despre... dar despre...», «lumea zice că sînteți baroc și romantic...», «proiectele dv...» (se poate fără ele?) etc. Nu mai știu care sînt ale mele, care mi le-a adus vîntul (sau amintirile) la ureche, și caut să mă eliberez de stînjeneala pe care o încerc ori de cîte ori mă nimeresc în fața unor mari artiști care acceptă surizători corvoada de a răspunde încă și încă o dată aceluiași chestiuni. Dar asta este jocul. Și, la urma urmei, dacă tot îi iubim atît de mult, dacă trăim cu filmele lor în cap (am dormi cu ele și sub cap, numai să se poată), dacă le derulăm uneori cadru cu cadru... de piatră să fii și tot ai mai găsi un răspuns, acolo... Dar Wajda nu este de piatră. Wajda se îmbracă în redingote romantice, cu gulere înalte, are cele mai frumoase cravate colorate pe care le-am văzut la Cracovia și îi place să meargă singur, prin ploaie.

— Andrzej Wajda, ați lucrat foarte mult în ultima vreme, aveți o poftă de muncă — cum ați spus cuiva — care mă face să cred că dragostea dv. pentru cinematograful este în momentul de față foarte intensă. Aș vrea totuși să vă întreb dacă de-a lungul anilor filmul, ca artă pe care ați ales-o de bunăvoie și pe care ați investit-o să vă exprime, să vă reprezinte, filmul, zic, nu v-a dezamăgit niciodată?

— Singura mare tristețe este aceea că cinematograful se dezvoltă din ce în ce mai repede, astăzi a acaparat unele drumuri care nici prin gînd nu mi-au trecut acum 15 ani, la începuturile meseriei. Poate că eu, care aparțin generației de mijloc, nu voi mai putea profita de toate cuceririle lui mai noi. Dar asta este doar o părere de rău, nu o dezamăgire. Nu, cinematograful nu m-a supărat niciodată, el nu mi-a înălțat nici piedici, nici opreliști. Cînd ne pune la încercare puterile și nu izbutim să facem față, noi sîntem de vină.

— Un strălucit coleg de-al dv., Miklos Jancso — pe care știu că îl apreciați — mărturisea că filmul i se pare uneori o artă primitivă, dar nu o părăsește pentru că nu știe să facă altceva.

— Chiar cînd te mai pricepi și la altele, tot nu-l părăsești. De altfel, eu iubesc cinematograful nu numai ca un om de meserie, ci ca spectator pur și simplu. Nu-i înțeleg pe cei care declară că nu se duc cu anii la cinema, care susțin că nu-i interesează ce se întîmplă în lumea largă, ce mai lucrează cutare sau cutare. Ador să văd filme. Le privesc cu o curiozitate statornică și fără nici o urmă de invidie. Ca autor sînt mulțumit cînd pot găsi o întruchipare cinematografică gîndurilor care nu-mi dau mie pace.

— Strigătele de felul «cinematograful se află în criză», «multe alarme — unele se mai aud și acum — nu v-au neliniștit?

— Cuvîntul «criză» nu mă mai sperie. De cînd mă știu il tot aud. Categorie, nu trăim o criză. Un cinematograful în stare să răspundă prompt și dirz marilor evenimente ale epocii noastre, o artă care impune filmul politic și dă semne serioase că este pe cale de a se îndepărta de unele deșertăciuni și false mituri create cu timpul, nu poate fi o artă slăbănoagă, ce se hrănește cu resturi și amintiri. Observați ce se întîmplă în Statele Unite? Hollywoodul moare, dar nu și filmul american. S-a spus de atîtea ori că marii cineaști sînt oboșiți, dar se pierde din vedere că ei nu pot fi mereu aceiași, talentul singur nu poate face astăzi față unei lumi în continuă fierbere și mișcare. Ei trebuie să dobîndească știința de a răspunde noutăților, de a se adapta unui public nou, mai ales că acesta este format tot mai mult din tineri, și încă foarte bine informați. Nu mai vorbesc cît de mult avem datoria să-i înțelegem pe acești tineri, să nu-i judecăm pripit. Vedeți, nu este chiar ușor să fi regizor astăzi. Trebuie să fi foarte atent, să te pricepi la mult mai multe lucruri decît altădată. Oricum, filmul adevărat nu a fost niciodată doar o chestiune de producție...

Wajda se întoarce în sine însuși, patosul se topește, simte că îl paște primejdia de a vorbi ceva mai mult despre el și îmi întoarce un zîmbet. Lipsa mea de îndrăzneală, neștiința de a trece la atac sînt răsplătite...

— ...pentru mine el rămîne o confesiune. Iar un om nu se poate destăinui decît de două ori în viață, cu sinceritate: o dată, cînd își mărturisește păcatele tinereții, și încă o dată, pe cele ale maturității. Filmul este o lungă confesiune pe marginea unor acumulări.

— V-ați regăsit vreodată în întregime, în bogata literatură ce s-a scris despre dv., în acele îndelungate și insistente supra-solicitări ale «romanticului și barocului Wajda» puse în mișcare în special de critica franceză?

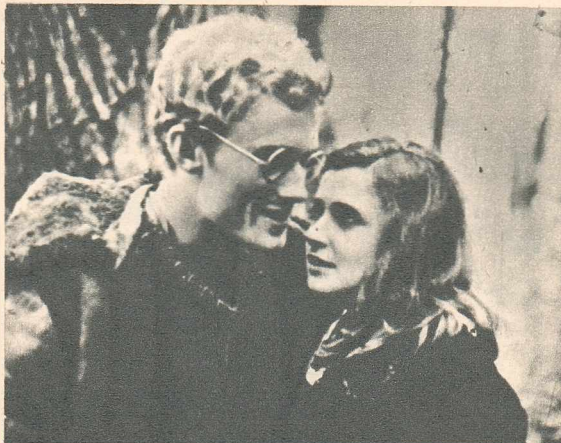
— Eu înțeleg foarte bine critica, pentru că ea este tot atît de subiectivă pe cît sînt și filmele mele. De recunoscut nu m-am recunoscut decît uneori, dar nu sînt supărat pe nimeni, nici măcar pe cei care nu și-au dat seama că, înainte de a fi romantic sau baroc, sînt polonez, în primul rînd; sînt un om și un artist aplecat asupra istoriei și realităților noastre. De altfel, în general, raporturile dintre un regizor și critică sînt foarte interesante, cam ca acelea dintre o fiică gata să-și ia zborul în lume și o mamă care are grijă să-i amintească cum să meargă și pe unde, cum să se descurce. Cam știți

de Felicia ANTIP

SĂ VORBIM DISCUȚII

Conferința începe la 17,30 și ține pînă spre miezul nopții. Pe o bună parte din parcursul ei — dar nu tot timpul — este însoțită de proiectii. În pauze se dă muzică sau film. Vorbe, vorbe, vorbe. Fraze ca la carte, fraze mai șchioape, stil de prelegere, stil îmbrăcat, stil fastuos, stil absent, mai rar stil oral. Încercați să priviți televizorul tăindu-i sunetul. Veți vedea, aproape la orice oră, guri și iarși guri, guri în mișcare, buze care se închid și se deschid și iar se închid și iar se deschid. Auzisem de forma aceea de astenie în care și se face rău la vederea unei foi tipărite. Nu știam că poți deveni alergic și la vorbirea semenilor tăi. Pesemne că, o dată cu trecerea anilor, mi-a scăzut rezistența la asaltul necruțător al sunetelor imbinat mereu alt fel dar parcă mereu la fel. Ii iau martorii pe toți cititorii acestei rubrici că am cerut totdeauna dezbatere de idei, înfruntări de opinii literare, discuții despre artă. Unii îmi reproșau chiar: Ce, ai vrea ca televiziunea să se transforme într-o academie? Nu, nu asta am vrut. Ceea ce voiam eu era doar puțină cultură integrată în programele televiziunii. Altădată am să țin seama de înțelepciunea populară care spune că nu e bine să zădărești forțele oarbe ascunse în firea lucrurilor. Acum ne coplesesc vorbele. Ne amestecă discursurile. Pînă și teatrul TV ia forma unui «Discurs pentru o floare», «discursul» nefiind vorbă goală ci discurs în bună regulă, chiar dacă regizorul se străduiește să ne distreze pe parcursul lui plimbându-ne în grădina botanică, la operă sau pe bulevard. Ne usucă pe încetul conferința fără cap și fără coadă care trece din duminică seara în luni dimineața, înghite săptămîna următoare și o ia apoi iar de la început. În loc să slujească în templul culturii cu mijloacele sale specifice, televiziunea le abandonează și, invadată parcă de o armată de conferențieri neostoși, ne prelucrează pînă cînd vorbele încep s-o ia razna, se amestecă, ideile cuprinse în ele ne scapă și, în orice caz, nu ne mai interesează și totul se transformă într-un biziit nedistinct care trage la somn. Ori de cite ori au apărut la această rubrică numele Carmen Dumitrescu și Alexandru Stark au fost însoțite de elogii. Și acum mă grăbesc să relev frumoasa și rodnică activitate depusă de Alexandru Stark în Iran, unde și-a dovedit încă o dată hărnicia, ingeniozitatea, pricepera. De la o vreme însă nici pe Carmen Dumitrescu și pe Alexandru Stark nu mai am răbdare să-i ascult. Vorbesc ei mai mult? Am devenit eu mai năzuroasă? A apărut o emisiune nouă, intitulată «Fapt divers». Am urmărit-o într-o primă ediție semnată de cei doi reporteri amintiți mai sus și în cea de-a doua ei intruchipare, realizată de Marin Stănescu. Nu mai spun că alegerea «faptului divers» este discutabilă: săpăturile arheologice revin ca un leitmotiv, subiectele au parcă un parfum desuet, chiar atunci cînd sint imprumutate din actualitate, prin «divers» se înțelege cînd ceea ce este foarte comun, cînd ceea ce se iese cu totul din comun. Păcatul de moarte al «Faptului divers» este însă altul: necruțătorea avalanșă de cuvinte care îl acoperă. Totul este spus, explicat și răsplicat într-un ritm precipitat, vorbele — ah, vorbele — fiind mult mai multe decît imaginile corespunzătoare. Reporterul, mînat parcă de temerea că vorbele sale vor rămîne fără nici o acoperire, se străduiește să inghesue o cantitate cît mai mare de vorbe pe minut de emisie. Într-o conferință despre pleonasm, vorbitorul (mai pedant decît animatorul emisiunii, mai neingăduitor cu prefacerile limbii și cu graiul cel de toate zilele al oamenilor) a condamnat expresia «pessimism deznădăduit» ca fiind pleonastică. Există oare și un pesimism optimist? — întreba domnia-sa. Nu, desigur, dar în timp ce pesimismul este opusul optimismului, deznădejdea are alt antonim: speranță. Pessimismul poate fi moderat, profund, grav și chiar, la urma urmei, atunci cînd s-a stins și ultima licărire de speranță — deznădăduit. Dar cînd aici se merge pe exigența pînă la o nuanță care abia poate fi diferențiată cu ochiul liber, componente esențiale ale televiziunii își îngăduie să fie pleonastice, suprapleonastice, răs-răspleonastice. Ochiul nostru nu se bucură de nici un credit. Reporterii ne îndrăgesc în schimb peste măsură urechile și le asaltează cu informații complicate despre imagini simple, cu informații despre primele informații și așa mai departe. Nu sîntem cruțați de nici unul dintre cuvintele pe care cineva le-ar mai putea adăuga pe tema dată. Se întimplă ca imaginea să nici nu mai conțene, să fie uitată, să se piardă sub năvala vorbelor. Prea adesea televiziunea lipsește cu desăvîrșire de la întîlnirea cu noi, și noi dăm piept numai cu vorbele, ascultăm unul sau altul dintre capitolele interminabilei conferințe și vedem iar și iar capete cu guri mobile și cu ochii plecați spre foaia de hîrtie. Sint aceleași? Sint altele? Unele au tendința să revină stăruitor în cîmpul nostru vizual. Conferința a trecut de la pasajul Tuculescu la pasajul Enescu, dar vorbitorul a rămas același. Și rareori e cel puțin telegenic, sau simpatic, sau fermecător, ca distinsa actriță pe care am auzit-o duminică dimineața în emisiunea «Căminul», luni seara la «Steaua fără nume» iar luni noaptea la «Rampa». Conferința, stîmți telespectatori, continuă. Și atunci cînd domniile-voastre o ascultați, și atunci cînd, obosiți de atîtea vorbe, închideți televizorul.

WAJDA

istoria — din nou prezentă dureroasă (Peisaj după bătălie, cu Daniel Olbrychski și Stanislava Celinska.)

(Urmare din pag. 17)

ce se întimplă în viață, dar mamele vor spune mereu aceleași lucruri: pe aici — da, pe aici — nu.

— La începutul discuției ați amintit foarte des numele publicului. Nu vi se întimplă niciodată să-l uitați? Il aveți întotdeauna în față cînd faceți un film?

— Dar nu se poate altfel. Nu cred în geniile care declară că nu au nevoie de public. A lucra pentru o sală goală mi se pare o absurditate. Aș vrea să fiu bine înțeles. Nu este vorba aici ca publicul să te placă neapărat, ci să intri cît de cît într-o relație cu el. Să zicem că nu te aprobă, dar trebuie ca măcar o dată, într-o frîntură de sevecență, să-l implici în film, să-l faci să creadă că și el a trăit sau poate trăi acele experiențe. Aceasta este minima garanție că va veni și altă dată să-ți vadă un alt film. Cinematograful va exista atît timp cît publicul ne va privi.

— Îmi cer iertare pentru faptul că am să amintesc acum un nume dureros: Cybulski. Il evoc pentru că marele actor a fost primul care mi-a vorbit despre munca dv. cu inter-preții. Spunea, acum aproape patru ani, că sînteți un regizor care lucrează bine doar cu actorii pe care îi iubește...

— Filmele se fac cu nervi, violența ne înconjoară tot timpul, de aceea încerc, pe cît pot, să instalez înțelegere și ordine. Nu sînt pentru tiranie, ci pentru exigență. S-ar putea ca un actor care se află pentru prima dată în echipa mea să se simtă puțin străin la început, mai ales că eu obișnuiesc să lucrez mult cu aceiași interpreți; noilor veniți, căci trebuie să fie și dintre aceștia, li se pare că nu sînt egali în dragoste cu ceilalți. La rîndul lor, vor deveni și ei vechi prieteni, căci, cum vă spuneam, țin să am aceiași actori de-a lungul mai multor filme. Îmi place să-i cunosc, aștept mereu ceva nou de la ei, mai precis, aștept să descopăr mereu altceva pe chipurile lor.

— Ce v-a determinat să realizați comedia Vinătoarea de muște?

— Sincer vorbind, am vrut să mă verific puțin. Dacă faci o dramă și publicul nu plînge în sală, nu este nici o nenorocire, dar dacă la o comedie nu rîde nimeni, chiar nimeni, vă dați seama... Nu țin prea mult la acest film; în timp ce lucrăm, pe la mijlocul lui mi-am dat seama că are prea mult dialog, că femeia este prea agresivă, și am încercat să îndrept ce s-a putut.

— Toată lumea spune astăzi că Wajda s-a întors la marile și obsedantele lui teme istorice, la meditațiile pe marginea destinului unui popor. Am văzut ultimul dv. film, Peisaj după bătălie, realizat după scrierile lui Tadeusz Borowski, și aș vrea să vă întreb dacă nu cumva acest proiect este mai vechi.

— Am vrut să fac de mult acest film, dar l-am tot amînat mereu din tot felul de cauze. Așa că «întoarcerea la istorie» este inexactă.

— Ce vă preocupă cel mai mult, la ora de față, Andrzej Wajda?

— Să privesc și să ascult ce se întimplă în lume.

O comedie, Vinătoarea de muște, în care recunoaștem atmosfera filmelor lui Wajda.

BERLIN Irving

Compozitor american de muzică de film, de origine rusă, născut Isidor Balin, la Temum (Siberia), la 11 mai 1888. Părinții săi emigrează în 1893 în Statele Unite, stabilindu-se în New York, unde I.B. va cunoaște o copilărie mizeră. Devine chelner-cîntăreț într-un local, pentru a-și putea lansa astfel singur compozițiile pe care nu le poate transcrie încă pe portativ. Primele sale succese populare datează din 1911 (Alexander's Ragtime Band), urmate apoi, an de an, de un număr incalculabil de melodii care vor face înconjurul lumii. Se consacră mai tîrziu spectacolelor de revistă, scriind musical-uri pentru diversele teatre de pe Broadway, mai ales pentru celebrele Ziegfeld Follies. În 1932 vine la Hollywood pentru a scrie muzica primului film al fraților Marx: The Cocoanuts. Dar va triumfa de-abia

din 1935, o dată cu faimoasele filme ale cuplului Fred Astaire-Ginger Rogers: Piccolino, Veniți cu flota, Amanda; cu filmele lui Alice Faye: Scandal în lumea bună (On the Avenue), cu Dick Powell, și Rapsodia diabolică (Alexander's Ragtime Band), cu Tyrone Power și Don Ameche, cu ice-showul Soniei Henie: Viorea a doua, cu Tyrone Power, cu Hanul melodiilor și Cer albastru, dedicate vocii de aur a lui Bing Crosby. Aproape toate musical-urile sale scenice vor vedea lumina ecranului: Louisiana Purchase, cu Bob Hope și Vera Zorina, Easter Parade, cu Judy Garland, Fred Astaire, Annie get your Gun, cu Betty Hutton, Call me, Madame, cu Ethel Merman, White Christmas, cu Bing Crosby și Danny Kaye, etc. Alături de George Gershwin și Jerome Kern, I.B. este unul dintre cei mai apreciați compozitori de muzică de film.

BERRY Jules

Actor francez de teatru și film, născut la Poitiers, la 9 februarie 1883; mort la Paris la 20 aprilie 1951. J.B. era deja una din figurile marcante ale teatrului francez (în special al celui de bulevard), cînd cinematograful i-a dat posibilitatea să-și afirme calitățile sale de comediant cu un joc rafinat, cu o figură mobilă, expresivă, evoluind cu eleganță și afabilitate insinuantă pe gama dificilă a rolurilor de compoziție, conturînd grațios personaje perfide, profund antipatice, ca acel memorabil dresor de clowni din Noaptea amintirilor (Le jour se lève) sau diavolul din Trubadurii diavolului (Les visiteurs du soir), capodoperele lui Marcel Carné. Deși debutează pe ecran în epoca eroică a filmului mut, Cromwell (1911), eșec după care mai are o singură apariție în Bonii (1928) — r: M. L'Herbier, veritabila

sa afirmare are loc abia o dată cu apariția vorbitorului, cînd mai ales actorii de teatru cu o bună dicțiune erau în primul rînd solicitați. Strălucita sa carieră cinematografică de peste 20 de ani cunoaște un lanț de succese care se confundă aproape cu însăși lista filmelor sale, lucru care face dificilă o selecție. Vom cita totuși dintre filmele sale, în afara celor pomenite mai sus, pe cele mai semnificative: Quick (1932) — r: Robert Siodmak), cu Lilian Harvey, Regele hotelurilor (1932) — r: Carmine Gallone), cu Simone Simon, Arlette et ses papas (1934), cu Renée St. Cyr, Baccara (1936), cu Marcelle Chantal, Crima a-lui Lange (1936) — r: Jean Renoir), cu Florelle, Lupii între ei, cu Renée St. Cyr, Le mort en fuite (r: A. Berthomieu), cu Michel Simon, Clubul aristocraților și Fraclul verde (1937), ambele cu Elvira Popescu, Căpitanul Benoît, cu Jean Murat, Viviane Romance, Hoț de femei (1938) — r: Abel Gance), La răspîntie (r: Kurt Bernhardt), cu Suzy Prim, Charles Vanel, Dincolo de ziduri (1939) și Moștenitorii veseli (1940), ambele cu Elvira Popescu, Asasinului ie zeamă noaptea (1942) — r: Jean Delannoy), cu Mireille Balin, Marie-Martine (1943) — r: Albert Valentin), cu Renée St. Cyr, Le voyageur de la Toussaint (r: Louis Daquin), cu Assia Noris. Portrait d'un assassin (1949) — r: B. Roland), cu Eric von Stroheim, Arlette, P. Brasseur.

BERTINI Francesca

Actriță italiană de film și teatru, născută la Florența, la 11 aprilie 1888 sau la 6 februarie 1892. Datele biografice ale acestei prime mari dive a ecranului sînt foarte controversate. Născută Adelfaide Fratigliotti, își va schimba de atîtea numele de mai multe ori în decursul carierei, pînă a ajunge la cel care i-a făcut renumele. Cariera uluitoare a acestei dive se confundă pe alocuri cu însăși istoria filmului mut italian, cu zilele lui de glorie. De la începutul veacului nostru (debutul ei se situează în primii zece ani ai secolului XX) și pînă la filmul pe care l-a terminat de curînd La Ragazza di Praga (1970), în cei peste 60 de ani de carieră (desigur, cu perioade lungi de maximă intensitate profesională și cu altele de dispariție îndelungată), a turnat nu mai puțin de 118 filme, record pe care nu

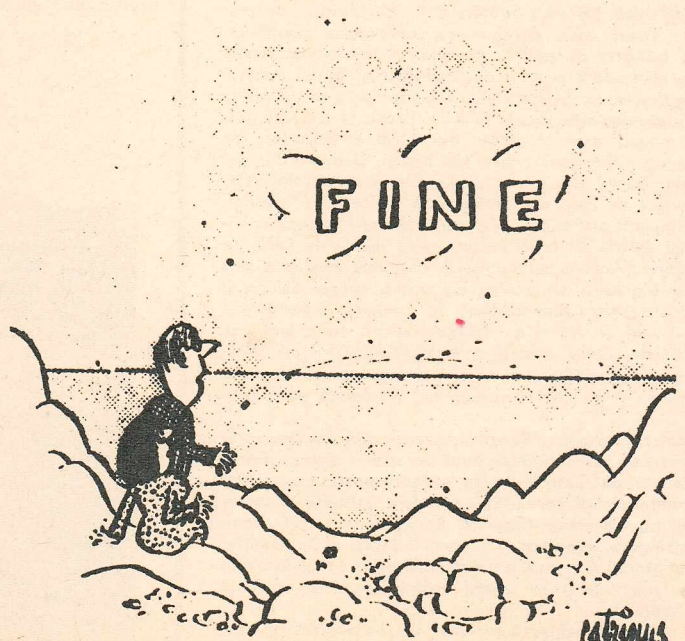
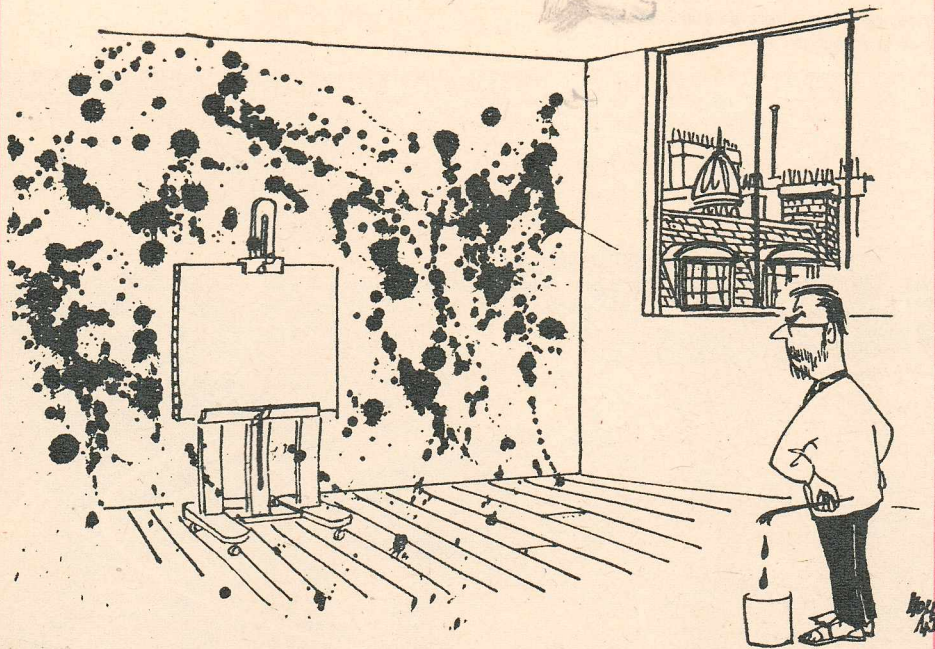
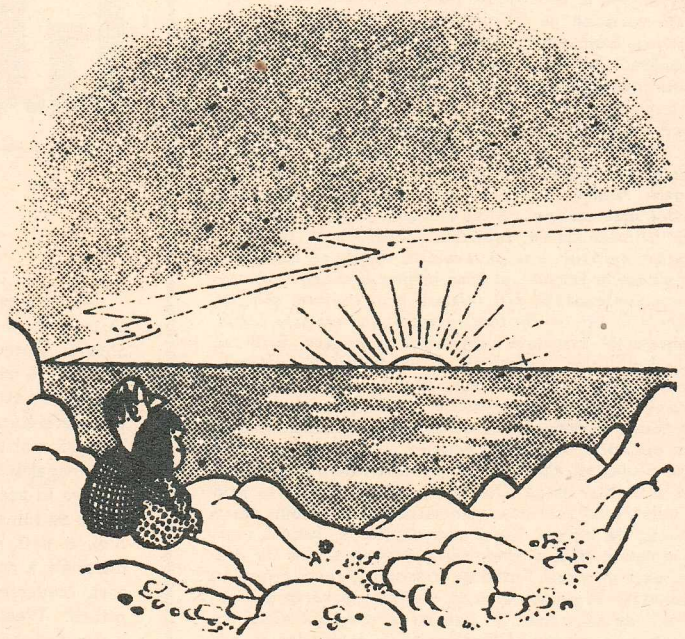
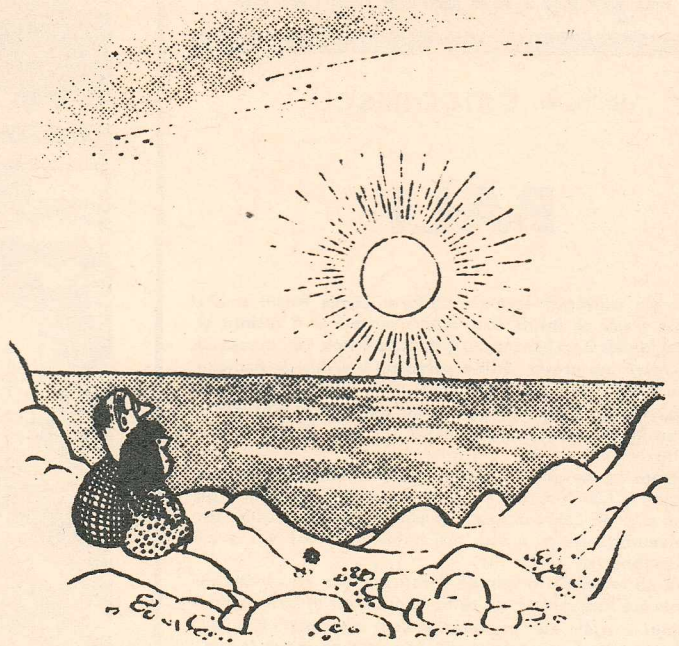
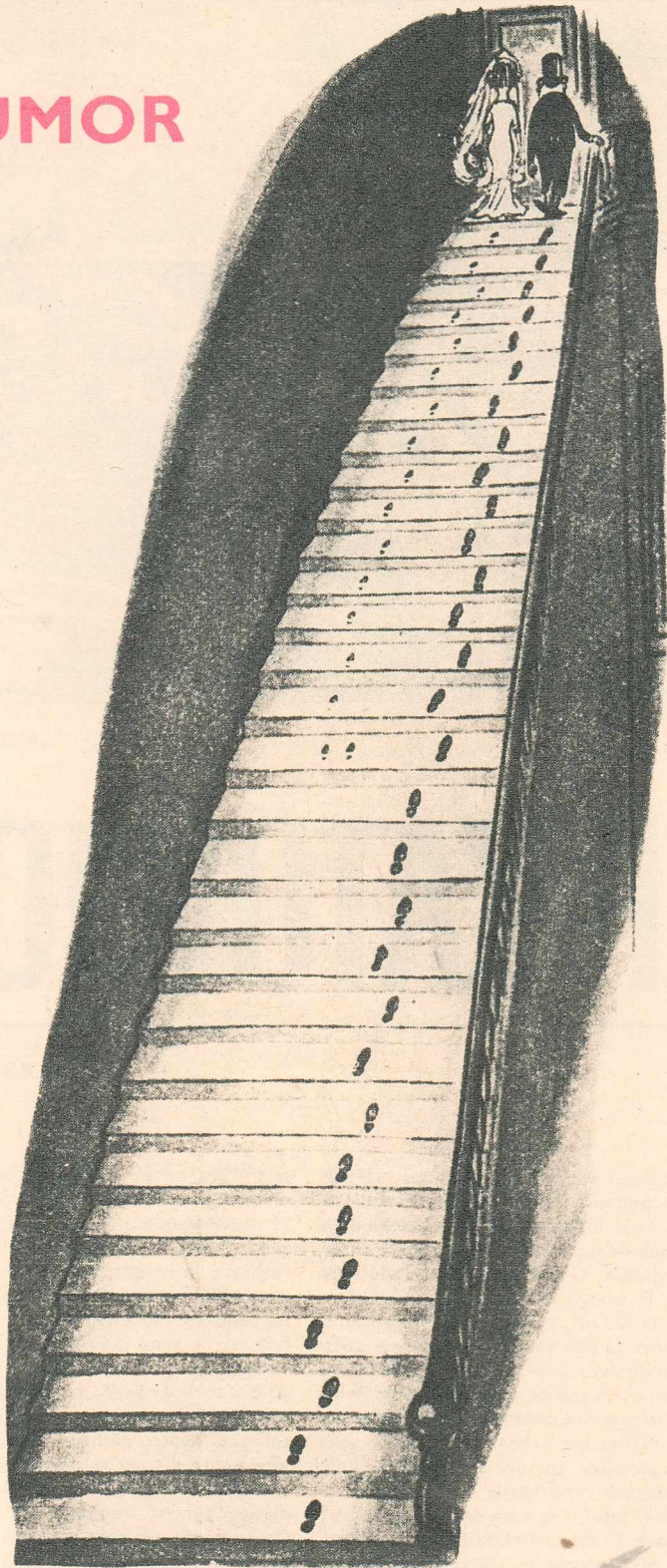
credem să-l fi atins nici un alt actor al ecranului mondial. O întreagă literatură este evocată în lunga listă a filmelor ei: de la Francesca da Rimini și Julieta, la Dama cu camelii și Fedora, trecînd prin Madeleine Ferrat și Eugenie Grandet sau Tosca. Creații purtînd pecetea unui veritabil geniu interpretativ și al unei splendide, singulare personalități. Francesca, celebră pe întreg globul, marchează, cronologic, primul fenomen de idolatrie vederistică de o amploare nemaiîntîlnită pînă atunci, egalată ulterior doar în două cazuri: Garbo și Valentino. Această lungă istorie a vieții și carierei sale unice în analele celei de-a șaptea arte a fost prezentată în versiuni diverse de către biografii ei și de ea însăși într-o carte de memorii. Mari oameni de cultură de ieri și de azi, istoriografi și critici i-au dedicat pagini de neprecupețite elogii, considerînd-o (pe drept) poate cea mai ilustrată figură feminină a marii arte mute. Uluitor exemplu de vitalitate artistică, Francesca Bertini, după ce a apărut cu cîțiva ani în urmă la televiziunea italiană într-o lungă serie de emisiuni speciale, s-a hotărît să înfrunte din nou lumina ecranului.

Constantin POPESCU

UMOR

FĂRĂ
CUVINTE

de Ioan GRIGORESCU

BALI

Dacă este adevărată legenda conform căreia Adam și Eva ar fi fost creați pe insula Bali, atunci șarpele ar fi trebuit să ispitească femeia cu o banană sau o nucă de cocos, căci la această paralelă mărul nu crește. Bali e paradisiul pierdut. Și oamenii parcă au conștiința acestei pierderi, căci dansurile lor — și în Bali la orice prilej se dansează — sînt toate triste. O tristețe gravă, profundă, interiorizată, parcă nu s-ar dansa ci s-ar oficia ritualuri.

Un trapez cu marginile brodate de umbrelele traforate ale palmierilor a fost aruncat în apele oceanului, la răsărit de insula Java, și pe palma aceasta de pământ s-a concentrat tot ce, la o anumită epocă, a avut mai nobil în spiritul său arhipelagului indonezian.

O mie de temple și o mie de dansuri. Altoit cu credințele ancestrale ale localnicilor, cu tulburătorul cult al strămoșilor, hinduismul a rodit aici pe terenul unei imaginații fecunde, tentată de fabulos, cu o mitologie populată de monștri sacri și zei sîngeroși. Paradisiul nu putea fi creat fără infern, și insula aceasta, spre care cohortele de turiști străini vin ca în leagănul fericii, își ascunde iadul în măruntaiele de foc ale munților vulcanici. Erupții vremelnice spală din cînd în cînd cu puhoaiile lor de lavă incandescentă așezările omenești, pîngărind oglinzile de ape ale lanurilor de orez, cotropind cu ploii de piatră plantațiile de cocotieri, întunecînd albastrul cerului cu norii de cenușă. Numai într-un loc cu prea multe blesteme, și nu într-un loc al fericii, se puteau ridica atîtea temple.

Pliantele turistice ne înfățișează un Bali frenetic, lasciv, seducător prin frumusețea fetelor sale desprinse parcă dintr-o stranie operetă a Extremului Orient. Trei imagini domină iconografia propagandistică: dansul, lupta de cocoși și sculptura în lemn.

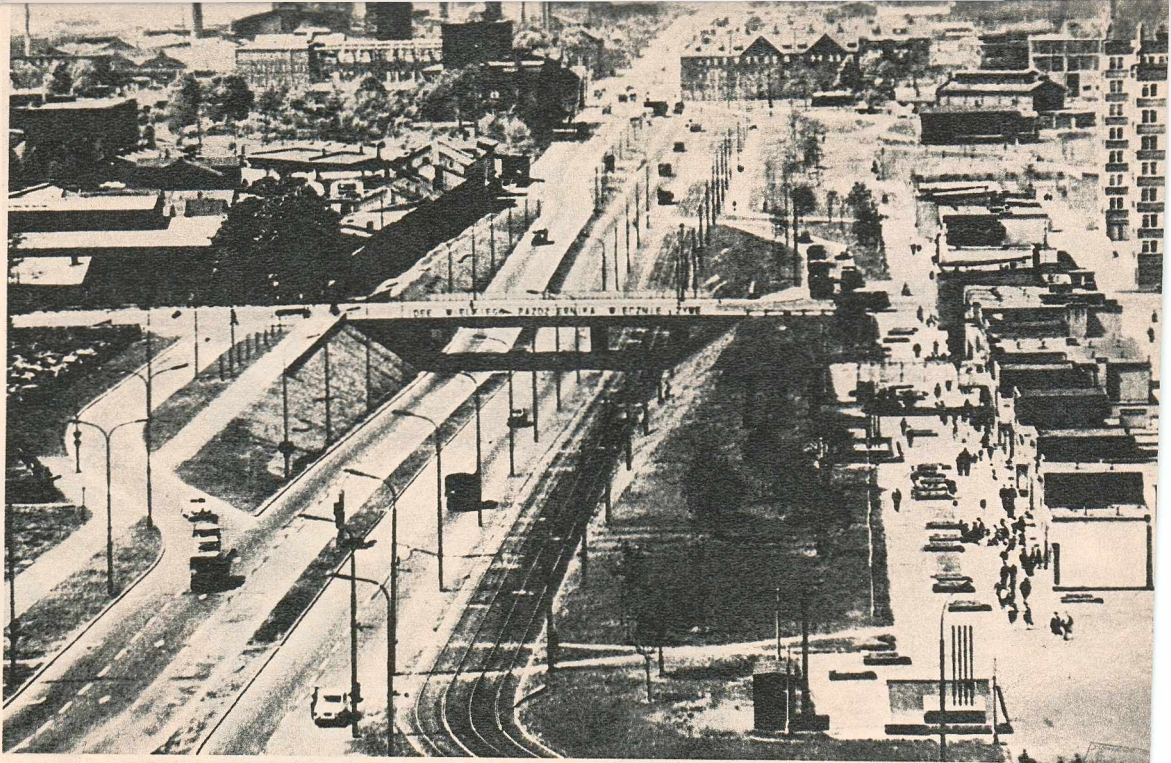
În dansul balinez (care atît de profund m-a cutremurat prin tristețea lui) numai viața cotidiană este comică, cu personajele ei desprinse din realitatea imediată; restul, lumea de mit a acestui dans rămîne închisă în sobrietatea ei sacerdotală.

La primul spectacol am căutat să descifrez în desfășurarea dansurilor balineze trame, subiecte, istorii, fabule, ceva care să le explice motivul, ritmul, evoluția. Ca orice european, voiam să găsesc în fascinantul dans balinez o cheie, să descopăr o narațiune capabilă a fi relatată prin cuvinte, să-i pot istorisi fabulația. Nimic din toate acestea, sau aproape nimic. Numai abstracție susținută prin ritm și mișcare. Eroii au aparținut cîndva unei mitologii, ei au descins din Mahabharata sau Ramayana, dar nu spre a nara în dans, ci pentru a se înfățișa. Dansatorul este posedat de postura eroului său, el se lasă «dus» de dans, purtat de sunetele «gamelanului» — orchestra din tobe, xilofoane, gonguri și timpane — fără a improviza, ci oficiind, conform legilor dictate de o exuberantă Persefonă a Indiilor sacre. Gestul nu se poate traduce prin limbajul mișcării, el este doar punctarea unei atitudini descriabile numai de inițiați. Totul este fascinație, lament murt, unduire molatică, poză a gîndurilor, ipostază a ideii de dragoste, de ideal, de visare lipsită de consistență reală, numerică, transcendentă. În puține dansuri din lume privirea este un element atît de important. În Bali nu se dansează numai cu picioarele ci și cu gesturile brațelor și ale degetelor și, mai ales, cu ochii, cu privirea violentă sau calină, languroasă sau cruntă, pierdută în depărtări sau fixată asupra unui punct apropiat. Eroii nu se ating decît rareori, în dansul de dragoste sau de luptă. Fiecare mișcare a mîinii sau a piciorului, fiecare gest al degetelor are o semnificație anume, subliniată de expresia feței, de privire.

Costumele sînt adevărate odăjdii prețioase, de un fast inimaginabil. Podoabe grele, diademe și cununi, tuberoze și petale de orhidee, paftale și brățări, coliere faraonice și cercei filigranați. Totul este dominat de somptuosul templelor păzite de monștri de piatră, în decorul naturii tropicale. Veselia nu este adusă în dans decît de intruchiparea maimuțelor sau a ființelor supranaturale care populează cu existența lor nu numai mitologia teaurizată de trecut, ci și prezentul. Orice sentiment este traversat de cultul strămoșilor, de lumea mirifică a monștrilor sacri sau păgîni. Oamenii descind din animale, marea este impură, punctele cardinale sînt relative. Barongul cu chip de om-leu este protectorul omului, rivalul neîmpăcat al Rangdei, văduva-vrăjitoare, spaima copiilor balinezi, bestia cu ochii holbați, cu rinjetul de fiară, cu limba sîngerie. Aceste patrupele în continuă rivalitate sînt simbolurile binelui și ale răului, ele trăiesc mereu alături și una nu poate exista fără cealaltă. În credința balineză nici binele, nici raul nu suferă o înfrîngere totală decît dacă i se extirpă cauzele. Omul este doar instrumentul lor, și călăul îi cere iertare victimei înainte de a-i lua viața, așa cum imploră grația animalului pe care urmează să-l jertfească pe altarul zeilor.

Lupta dintre Barong și Rangda, excepțională demonstrație de sincronizare a dansului între două perechi — fiecare dintre ele formînd trupul unui monstru — este poate spectacolul cel mai tulburător al coregrafiei populare balineze. Victoria lui Barong nu înseamnă dispariția Rangdei, ci numai provizoria ei înfrîngere, izgonirea vrăjitoarei în lumea ei de tenebre, în imperiul morții și al magiei negre. Barong se poate întoarce în templu purtîndu-și în triumf trofeul victoriei: hidoasa mască a Rangdei.

Pentru noi asta se cheamă exotism, dar i-am văzut pe balinezi urmîrind într-un film dansul călușarilor noștri. Și sînt conștienți că gîndeau: Ce lume exotită!

Katowice — orașul industrial.

G.O.P.-KATOWICE '70

de Isaac ZBIGNIEW, ziarist polonez

La trei sute de kilometri de Varșovia, în inima regiunii cărbunelui și oțelului polonez, se află Katowice, capitala Sileziei. Puternicul centru industrial din care face parte orașul este cunoscut sub denumirea de «Gorno slaski okreg przmyslowy» — prescurtat: G.O.P. — bazinul industrial al Sileziei Superioare. În oricare atlas polonez vei găsi — la scară mărită — harta G.O.P., cu perimetrul ascensiunii sale inegalabile în raport cu alte zone industriale ale țării. Cîndva în aceste locuri pulsau anemic orașe și sate uitate parcă de lume. Cu timpul, în anii de după eliberarea Poloniei, o dată cu reconstrucția economică, dezvoltarea industrială a contopit într-un tot urbanistic diferitele așezări, conferindu-i ca numitor comun amprenta modernizării. Trecînd astăzi prin localitățile transformate în orașe de seamă ale țării, totul ți se pare de nerecunoscut; complexul ediliciar apare, în metamorfoza lui, ca un imens monument însuflețit al construcției socialiste poloneze. G.O.P. se întinde pe o suprafață de 2 701 kilometri pătrați, avînd o populație de peste două milioane locuitori. Aici

se află 50 mine de cărbuni, 4 mine de zinc și plumb, 15 uzine metalurgice, 5 uzine de prelucrare a metalelor neferoase, 11 uzine de cocs, mai multe institute de chimie etc. — în total, 2 826 întreprinderi. Valoarea globală a producției realizate în acest spațiu reprezintă 20 la sută din producția întregii țări. Desigur, aceasta nu înseamnă că G.O.P. nu cunoaște dificultățile specifice cărora trebuie să le facă față marile zone industriale. El luptă cu miile de tone de funingine și praf ce se depun în fiecare zi asupra caselor și locuitorilor săi, cu milioanele de metri cubi de gaze și emanații industriale care se răspindesc pretutindeni. Luptă totodată pentru găsirea unor locuri de muncă mai potrivite pentru femei — altele decît în mină. În ultimii ani s-au găsit soluții acestor probleme și s-au luat o seamă de măsuri pentru atenuarea consecințelor poluării aerului. De exemplu, se naște o gigantică centură de plantații, un adevărat plămîn verde al G.O.P. Mii de tineri sosiți aici din orașele apropiate defrișează terenuri, construiesc drumuri, sădesc pomi. Dacă statisticile consemnează în

Pe acest mare stadion, cu o capacitate de 100 000 locuri, au evoluat nu demult și fotbaliștii români.

de Emanuel VALERIU

ACCENTUL ETIC

Scriind mereu despre fotbal, încerci un oarecare sentiment de jenă gândind că scena sportivă este totuși cu mult mai vastă decât ne lasă să vedem dreptunghiul de gazon cu bare în alb și negru, în limitele căruia se petrec atâtea și atâtea fapte, care închipuie o lume aparte, capcană șireată pentru cei mai mulți dintre noi.

Aflăm că luptătorii se întorc cu titluri și medalii din confruntări de prestigiu mondial, ne bucurăm, firește, și-i felicităm cu multă căldură, și nu numai pe cei de la greco-romane (Berceanu, Popescu, Martinescu), ale căror nume au devenit obișnuite în cronicile internaționale ale genului, ci și pe mai tinerii consacrați, specializați la «libere», din rîndul cărora brăileanul Iorga a reușit să aducă acasă din Canada o medalie de bronz «mondial»; mai aflăm că cicliștii români au făcut să se vorbească despre ei în câteva tururi europene, infirmînd ideea șchioapă potrivit căreia nu am avea talente în acest sport și făcîndu-ne să regretăm indiferența în care a fost exilat propriul nostru tur ciclist din acest an și, în general, acea orientare spre direcțiile care duc sigur la succes, excluzînd, pe cît posibil, munca de depistare a talentelor, efortul în pregătire, hățişul calificărilor succesive, munca de perspectivă.

Interesul nostru pulsează uneori foarte vioi la veștile — bune ori rele — privindu-i pe marii campioni ai rachetei, care sînt Ion Țiriac și Ilie Năstase, la Golgotele șahiștilor în turnee de prestigiu, în care titlurile deținute se cer confirmate prin procente de plumb, iar alteori pur și simplu orgoliul ne învâluie cînd luăm cunoștință de isprăvile incredibile ale canoșiștilor și caiaciștilor noștri, pentru care nici un fel de ape nu mai constituie obstacole în calea unor succese de un incontestabil prestigiu și care, fără îndoială, îi vor încununa cu noi lauri atît pe cei aflați astăzi în bărci cît și pe cei care-î vor urma în anii ce vin.

Nu putem rămîne nepăsători nici în fața unor victorii realizate pe stadioanele de atletism ale lumii de tinerele generații de fete și băieți, dar deopotrivă și de marile valori stabile reprezentate de sportive ca Lia Manoliu (oare cînd se va mai naște la noi un astfel de excelent exemplu uman?) și Olimpia Cataramă, sau de către boxerii către care se îndreaptă atenția tuturor oamenilor de specialitate din Europa (cel puțin).

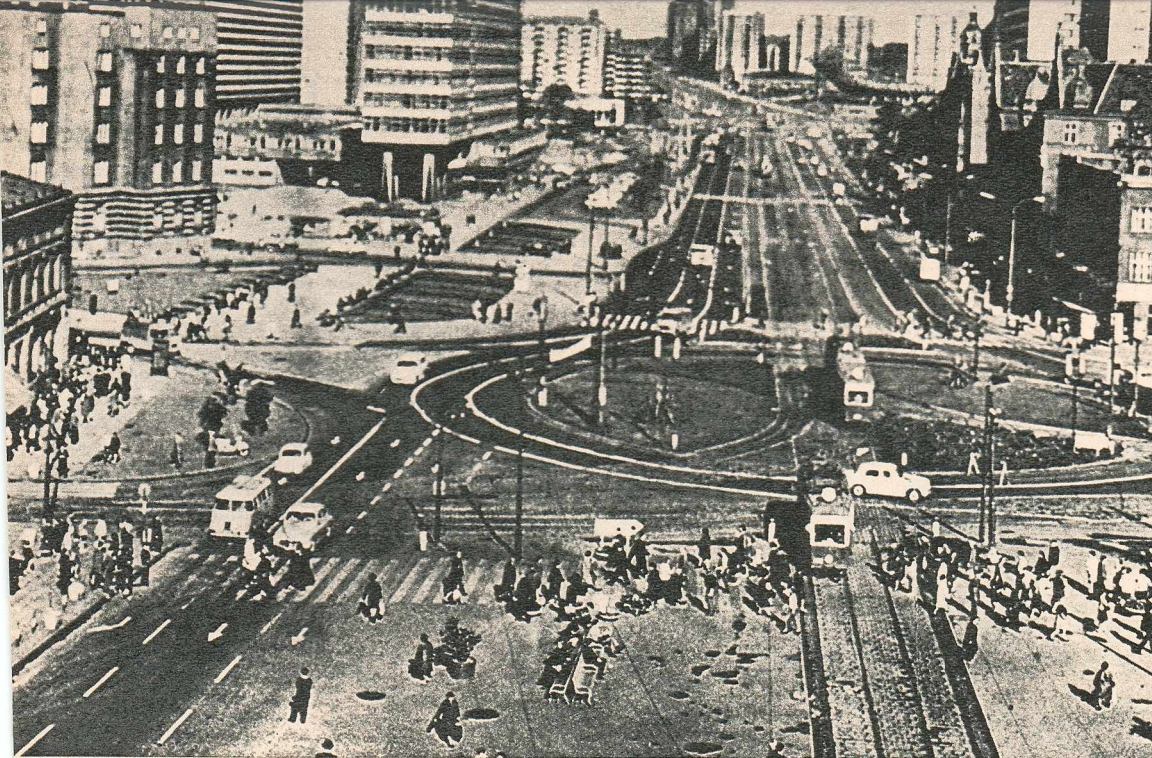
Dar fotbalul, monstrul sacru al secolului sportiv, ne învâluie cu mrejele sale dulci uneori, violente alteori, persecutîndu-ne cu actualitatea sa acută, rătăcindu-ne viețile cu evenimentele ritmate pînă la obsesie. Îmi amintesc de anii tinereții petrecuți în clubul central al armatei, cînd gustam cu camarazii de sport atîtea bucurii și neacazuri, de acele începuturi de săptămîină cînd la raportul obișnuit aflam ceea ce de fapt știam cu toții încă de duminică seara: C.C.A. învinsese pe toată linia — la rugbi, handbal, tir, ciclism, box, atletism etc. — dar pierduse la fotbal. Pe lungile culoare ale cazărmiilor club ne fugărea stafia tristeții, pentru ca altă dată, în zilele de «doliu», cînd alții ne învinseseră în toate competițiile, zîmbetele să se răsfețe prin săli de antrenament și birouri, fiindcă fotbalul triumfase...

Acum, Mexicul fotbalistic este disecat, și nu fără motive. Problemele tehnice sînt la ordinea zilei, cele de alcătuire a formației de asemenea, munca trecută este apreciată critic și, sper, obiectiv, cea de perspectivă începe să prindă contur. Orice contribuție devine prețioasă pentru că acum am văzut că putem mai mult și vrem, logic, foarte mult.

În avalanșa de materiale, vizînd mai cu seamă capitolul tehnic, mă văd nevoit să strecor, astăzi, picătura amară a accentului etic. S-a spus și s-a scris de nenumărate ori că formația noastră națională a stat excelent la capitolul căruia îi zicem, de regulă, moral volitiv. S-a afirmat că băieții au constituit, în fine, echipa perfectă în sensul citat. Dar revista clujeană «Tribuna» ne face să ne îndoim despre «adevărul» acceptat, publicînd declarațiile celor reveniți din Mexic. Și, colac peste pupăză, cronicarii sportivi ne aduc la cunoștință comportări triste ale unor «tricolori» îndată după întoarcerea lor în țară. Citim cu stufoare că Dinu și Dumitrache fac chefuri și de aceea sînt ținuți pe tușă, că Gigi Tătaru și-a reconsiderat personalitatea în sensul cel mai impropriu pentru noțiunea de sport, că Dembrowschi a devenit huligan în teren în fața adversarilor de acasă.

Doamne—Doamne, unde au rămas acele trăsături atît de nobile ale sportivilor care ne-au reprezentat? Unde s-au ascuns acele calități «educate» de antrenorii lotului reprezentativ? Cît adevăr au conținut afirmațiile de pluș ale celor care i-au supravegheat îndelung în timpul pregătirilor pentru Mexic? Unde începe și sfîrșește răspunderea lor pentru astfel de fapte? Dacă este adevărat că cluburile trimit oameni insuficient pregătiți, sub raport tehnic, echipei naționale, cum să apreciem «calitatea» morală cu care aceștia revin în respectivele cluburi?

Iată cîteva întrebări care desigur au frămîntat și frămîntă lumea fotbalului nostru și cărora cineva va trebui să le dea răspunsul. Și nu doar atît, ci și rezolvarea.

Centrul modern al capitalei Sileziei.

Într-unul din supermarket-urile orașului.

Strălucirea nocturnă a orașului Katowice.

medie cîte 0,25 ha de pădure per locuitor în Polonia, în zona G.O.P. proporția nu este nici măcar de 0,08 ha. Sînt cifre ce fac și mai evidentă necesitatea eforturilor întreprinse. Cununa verde în jurul G.O.P. va cuprinde 36 000 ha de pădure. Marea «barieră climaterică» va include în viitor o sută centre de odihnă ce vor fi înzestrate cu ștranduri și obiective sportive. Primele serii își vor petrece aici concediul abia peste vreo doi ani. Dar și acum locuitorii Sileziei au la dispoziție un «combinat de odihnă» modern, situat între Katowice și Chorzów. Cît de mult i se simte nevoia o dovedește prezența, în frumoasa stațiune balneară «Fala» (Valul), în zilele de odihnă a zeci de mii de oameni. Aici se află și un stadion sportiv pentru mai mult de 100 000 de spectatori, pe gazonul căruia au evoluat nu demult și fotbaliiștii români.

Dezvoltarea pe care a cunoscut-o în anii de după eliberare întreaga regiune a G.O.P. și-a pus din plin amprenta asupra orașului Katowice, centrul administrativ al voievodatului cu același nume. Faptul că, datorită populației sale de aproximativ 400 000 de locuitori, Katowice se înscrie între primele zece orașe ale Poloniei, încă nu-ți vorbește suficient despre importanța sa ca unul dintre principalele centre economice și culturale ale țării. Pentru a-ți face o imagine despre ceea ce reprezintă cu adevărat, în 1970, micul orășel de mineri de acum un veac, trebuie să-ți vezi modernele construcții, — destinate industriei, instituțiilor publice sau locuințelor — arterele largi, cu circulație intensă, să fii martorul vieții științifice și cultural-artistice desfășurate aici. Dezvoltarea orașului o atestă atît planșetele pe care proiectanții trasează contururile viitoarelor cartiere, cît și schelele și macaralele înalte ale constructorilor, freamătul șantierelor răspindite pe tot cuprinsul orașului.

ÎNTÎMPLĂRI

Dinu și învinsul său, Petras.

MARI ȘI MICI DE LA «EL MUNDIAL»

de Eftimie IONESCU

Campionatul care a stabilit pe proprietarul definitiv al cupei «Jules Rimet» va rămâne în istoria fotbalului ca unul dintre cele mai blânde, mai cumini. Împotriva tuturor previziunilor, sfidînd presupusele efecte ale altitudinii, vrînd parcă să facă în necaz tuturor celor ce vedeau în el o ediție a surprizelor, «El Mundial» s-a arătat docil instrument al calculelor hîrtiei. Nici un rezultat senzațional, nici o răsturnare a logicii fotbalistice, dacă admitem că există așa ceva. Sigur că realizările unora dintre echipe, precum Cehoslovacia, Suedia sau Belgia, s-au stabilizat la trepte inferioare presupunerilor, dar aceste situații sînt de ordinul unor nuanțe; nu ne întîlnim cu o mare răsturnare de rezultate, cu detronarea uneia dintre marile favorite. Brazilia, unanim apărută în fruntea tuturor acestor așa-numite «calcule ale hîrtiei», care se vor

docte, apărate de argumente științifice dar contrazise în mii de ocazii, a făcut — de data aceasta — fericirea comentatorilor: a urcat, senină și liniștită, treaptă cu treaptă, spre podiumul de onoare. E drept că întrecerea s-a arătat, sub multe și variate aspecte, extrem de binevoitoare față de Pelé, Tostao et comp., dar constatarea nu trebuie să scadă cu nimic din meritele unei campioane sigure pe forțele ei, care și-a onorat titlul printr-o demonstrație a fotbalului-spectacol, oferind deci o mare și rară satisfacție spectatorilor, — din tribune sau din fața televizoarelor — ca să nu mai vorbim despre veritabila nebunie a triumfului, prilejuită milioanele și milioanele de suporterți.

Atacul a primit o reconsiderare cu totul neașteptată și la dimensiuni pe care nimic din ceea ce s-a petrecut în viața fotbalului înainte de mondialele mexicane nu lăsa să se întrevadă. Împotriva opiniilor scepticilor, negînd efectele altitudinii, «El Mundial» a bătut, ca cifre ale eficacității, ediția precedentă: 95 de goluri marcate față de 88 înregistrate în 1966 în insula engleză. «Lacetele», sistemele cu «libero», apărările supra-super-hiper-defensive, așa de mult temute, așa de caustic tratate, s-au arătat debile, transparente și... primitoare. Viitorul fotbalului, atît de negru zugrăvit, socotit definitiv compromis, s-a luminat brusc prin ceea ce ediția nr. 9 i-a oferit la capitolul acesta așa de sărac, în preajma totalei compromiteri — eficacitatea.

Întrecerea de pe înaltele platouri mexicane a mai dobîndit un mare cîștig: ea poate fi considerată cea mai corectă, cea mai sportivă, cea mai aproape de idealurile nobile ale unei competiții de o asemenea anvergură. Probabil că nici una dintre edițiile de după cel de-al doilea război mondial n-a beneficiat — ÎN TEREN — de o atmosferă așa de senină. Fără jucători eliminați, fără scene penibile, fără dueluri în afara celor pentru balon, fără gesturi reprobabile, «El Mundial» a apărut ca o demonstrație că micile sau marile vedete, micile sau marile echipe ajunse în turneul final sînt capabile să se sustragă de sub imperiul nervilor și al dezlănțuirilor de patimi, că — mai ales — condițiile cu totul speciale pentru 15 dintre ele n-au avut forța să le învingă echilibrul psihic.

Peste ani, cînd cronicarii vor căuta cuvintele care să sintetizeze ediția mexicană a campionatului lumii, poate că unii vor caracteriza astfel esența lui: CAMPIONATUL MEXICAN A FOST UN CAMPIONAT AL PRONOSTICURILOR ÎMPLINITE, UN CAMPIONAT AL ÎNAINȚĂRILOR, UN CAMPIONAT AL SPORTIVITĂȚII. Sînt, cele de mai sus, cîteva fugare concluzii despre ceea ce a însemnat ultima cupă «Jules Rimet» pentru fotbalul mondial. Acum, pentru cititorii «Flacării», cîteva întîmplări din culisele campionatului, văzute de autorul rîndurilor de față în zilele petrecute pe înaltele platouri mexicane.

UN COLECȚIONAR DE... INUTILE CRONOMETRE

Printre deosebitele realizări ale organizatorilor mexicani se remarcă, și nu fără temeii, instalarea pe stadioanele campionatului a unor uriașe și perfecționate cronometre. În dublu exemplar, ele măsurau timpul prin descreștere. La început de fiecare repriză arătau minutul 45 și, pe măsura desfășurării jocurilor, ajungeau la minutul 0. Admirate la început, ele au devenit foarte repede un coșmar al arbitrilor. Pentru că nu erau oprite în timpul intreruperilor (și au fost, cu duiumul, asemenea situații), obligau pe «cavalerii fluierului» să termine meciurile mult mai devreme, fără socotirea minutelor pierdute. De cele mai multe ori publicul, și totdeauna echipa care conducea, luînd ca martori luminoși și obiectivi uriașele cronometre, cerea arbitrului încheierea reprizei sau a partidei cînd cifra «0» apărea pe cadrane.

Dorind să evite o asemenea inexactitate, arbitrul spaniol Ortiz de Mendibil, care a condus partida Brazilia-Uruguay din semifinalele campionatului, s-a înarmat cu un cronometru suplimentar cu care a marcat intreruperile. După ceasul său, singurul recunoscut... de regulament, Brazilia a marcat golul de egalizare în minutul 45. Spaniolul prelungise, corect, prima parte a întîlnirii cu trei minute pentru o suită de

întreruperi. Dar cât l-a costat această bună intenție! Uruguayenii îi arătau, în drumul spre cabine, cronometrele stadionului din Guadalajara, care se opriseră de mult la «0» minute. La vestiare, delegatul formației uruguayene și căpitanul ei au venit iarăși la Mendibil. Degeaba le arăta medicul din Sevilla veritabila colecție de cronometre care îl însoțise în teren, toate probând cinstita măsurare a timpului. Egali, în acel moment, ai brazilienilor, învinși lor după 90 de minute, se arătau mai departe nemulțumiți, văzând parcă în Mendibil și nu în Clodoaldo (autorul golului brazilian) pe dușmanul lor.

După meci am avut ocazia să stau un timp de vorbă cu arbitrul spaniol. Deși făcuse un arbitraj excelent, era totalmente decepționat. «Am vrut să fiu corect în totul, mărturisirea el grupului în care mă aflam. Mi-am dat seama că sistemul de cronometrare induce în eroare spectatorii și echipele: noi, arbitrii campionatului, am și cerut, de altfel fără efect, oprirea cronometrelor de pe stadioane. M-am înarmat cu o veritabilă colecție de cronometre spre a fi cât mai exact în măsurarea timpului de joc. Ce inutilă s-a dovedit colecția mea!»

NU, NU-I BĂNUIȚI PE GURMANZII BRAZILIEI!

Dacă am face un mic concurs de pronosticuri extrafotbalistice și v-am ruga să ne indicați pe jucătorii din echipa Braziliei pe care-i socotiți, după aspect, cei mai pofticioși, nu știu dacă mulți ar câștiga. Sigur că, după alură, Gerson sau Pelé, cei mai masivi fotbaliști brazilieni (e drept că și anii le-au adus kilograme în plus), ar trebui să figureze pe buletinele noastre de concurs. Cât de departe este realitatea! Știți cine sînt mării gurmanzi dintre campionii mondiali? Cei mai firavi — Piazza și Brito! Privindu-i, ai impresia că te afli în fața unor mofuroși, a unor pretențioși în privința mîncării. Ei bine, ca să nu mai lungim vorba, iată ce consumau, la MICUL dejun, fundașii centrali brazilieni cu aer de asceți: un suc de fructe, omeletă preparată din 4 ouă, fulgi de ovăz preparați cu lapte și miere, o friptură cu cartofi prăjiți, fructe.

Dublați cantitățile și numărul felurilor, și vă veți afla în fața meniului de la dejun. Repetați lista dimineții, și veți afla apetitul de seară al lui Brito și Piazza. Pelé, care îi privea cu admirație și... invidie pe slăbănogii mîncării ai echipei, remarcă: «Dacă eu aș mânca pe jumătate cât ei, aș ajunge în câteva luni ca mister Feola» (n.n. — masivul fost selecționer al Braziliei). Spre a vă satisface pînă la capăt curiozitatea... culinară, iată micul dejun al lui «El Rey»: suc de fructe, o modestă porție de șuncă, un pahar cu lapte!

NOPTILE DE GROAZĂ DE LA «HILTON»

Ziarele mexicane au reprodus, nu fără a o însoți de comentarii ironice, declarația lui Ramsey, la plecarea din Guadalajara spre Leon, pentru meciul cu selecționata R.F. a Germaniei: «Sper că acolo să pot măcar dormi...». Dar selecționerul englez nu făcea o glumă și nici măcar nu exagera. Pentru că tot sejurul foștilor campioni ai lumii la «Hotel Hilton», în al doilea oraș al Mexicului, a avut multe nopți albe. Și nu din pricina neacomodării cu schimbarea de fus orar. Din motive de ordin... acustic.

Seară de seară, în jurul hotelului se postau zeci de autoturisme care declanșau un «fortissimo» concert de claxoane. Cei care au urmărit mai atent întreaga operațiune a programului nocturn rezervat echipei engleze spun că se organizau veritabile schimburi. Automobilistul care trebuia să părăsească locul acțiunii era îndată schimbat de un prieten chemat la fața locului prin telefon. Ca nu cumva intensitatea concertului să scadă cu ceva!

Ramsey și oamenii lui au făcut apel la poliție, care n-a putut face mare lucru. Blocajul automobilelor cîntătoare se refăcea rapid. Medicul lotului englez a avut o idee oarecum salvatoare. A solicitat companiei aeriene B.O.A. dopuri speciale, din acelea folosite în zborurile de lungă durată, spre a proteja timpanele împotriva zgomotului motoarelor și a aduce somnul. Tot de acolo s-au procurat și ochelari de pîslă, și ei ajutători pentru somnul peste oceane. Înarmați

astfel, jucătorii englezi au putut cuceri cîteva ore de somn în elegantele camere de la «Hilton». Dar jos, simfoniile pentru toate tipurile de claxoane — opus Mexico '70, continuau...

UN PREȘEDINTE UNIC

Îl cheamă Juan Marcos. Nu dirijează vreun club celebru din Mexic, nici vreo bancă sau vreo agenție de voiaj. Nu-i președintele colegiului de arbitri, și nici măcar al asociației pensionarilor din Ciudad de Mexico. E pur și simplu președintele galeriei stadionului Azteca. Da. Un președinte cu cinci ani de vechime în funcție, recunoscut și ascultat de mii de oameni.

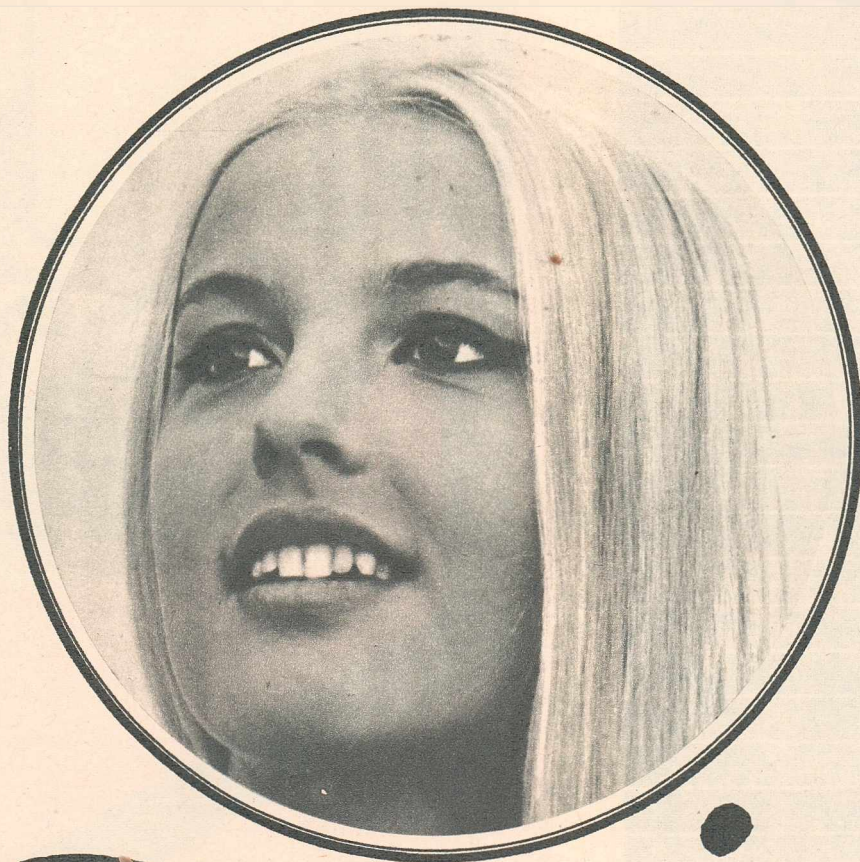
În particular e șofer de autocamion în capitala mexicană. Scund, masiv, — alură de boxer de semigrea — Juan Marcos s-a... transferat la noul și marele stadion de la «Stadio Minas», o foarte mică construcție sportivă de la marginea orașului, unde joacă

o modestă echipă din campionatul secund. Acolo președintele actual al galeriei mexicane și-a făcut ucenicia, acolo și-a cucerit celebritatea. De acolo a venit pe Azteca cu prerogative totale și cu întregul său arsenal. Pentru că misiunea lui Marcos nu-i tocmai simplă.

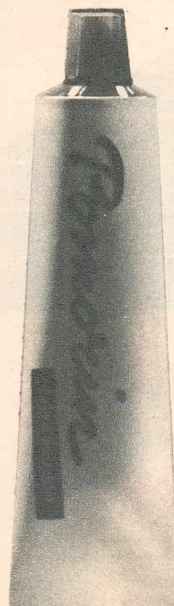
El vine cu cel puțin trei ore înaintea începerii jocului. Îl însoțesc totdeauna prietenii lui vechi, veritabili «secunzi», Guillermo Parto și Jose Santeia. Ei poartă frînghii, steaguri, pîinii portavoce, sirene, ustensilele misiunii lor. Președintele este fixat pe parapetul tribunei populare B. Acolo îl veți găsi totdeauna. Spun «fîxat», pentru că prietenii lui îl leagă cu o frînghie de parapet. Altfel Marcos s-ar prăbuși din înaltul tribunei în groapa de 30 de metri care se deschide sub parapetul îngust. Gîndiți-vă că președintele, întors cu spatele la teren, face mișcări de acrobat, dirijînd refrenul galeriei, corurile și, în final, strigătele ei. El are responsabilitatea și a «galeriei

secunde» de la tribuna populară B, pe care o conduce de la mare distanță cu un steag portocaliu și totdeauna în contratimp. În felul acesta intervențiile galeriei sînt fără sfîrșit și prezintă schimbări de ritm impresionante.

Marcos nu coboară un moment de pe tronul său. «De fapt nici nu prea văd meciurile — declara el unui reporter care l-a prezentat într-un amplu interviu apărut în «La Prensa». Dau semnalul de începere a galeriei cînd simt că echipa noastră e la un punct mort. Știu că marea defecțiune a galeriilor de pretutindeni rămîne aceasta: cînd echipa merge prost, toată lumea tace. Ei nu, eu vreau ca galeria noastră atunci să fie mai tare!» Dar președintele de la stadionul Azteca minimalizează oarecum meritele uriașei sale orchestre. Pentru că, vă spun cu toată sinceritatea, eu nu am observat un moment, măcar un singur moment de respiro a galeriei de pe cel mai mare stadion al lui «El Mundial».

Pomorin

În magazine: POMORIN — pastă de dinți antiopioreică, cu o acțiune experimentală profilactică și terapeutică asupra celor mai răspîndite boli de gingii și dinți.

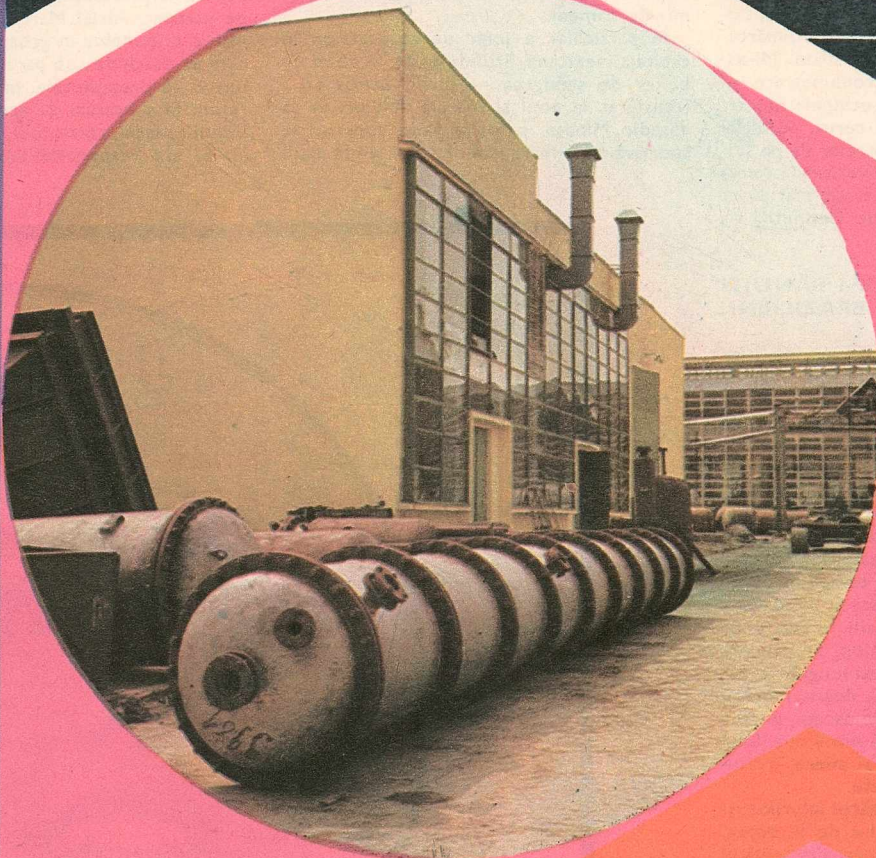

pharmachim

BULGARIA

UZINA DE PROTOTIPURI ȘI
REPARAȚII DE UTILAJ CHIMIC

FĂGĂRAȘ

PRODUCE:

- utilaje chimice — prototipuri, unicate și piese de schimb;
- armături industriale din oțel inoxidabil și anticorosiv;
- piese de schimb turnate din oțel inoxidabil crom-nichel, oțel refractar;
- utilaje chimice, aparatură emailată, conducte și armături emailate antiacid;
- capace ambutisate din oțel-carbon și oțel inoxidabil;
- utilaje și conducte cauciucate pentru industria chimică, valțuri și calandri cauciucați, ebonitați, acoperiți cu pvc sau valțuri din poliuretan pentru industria celulozei și hîrtiei;
- utilaje și conducte din poliesteri armați cu fibre de sticlă și acoperite cu poliesteri.

PANETTONE

un bun desert!

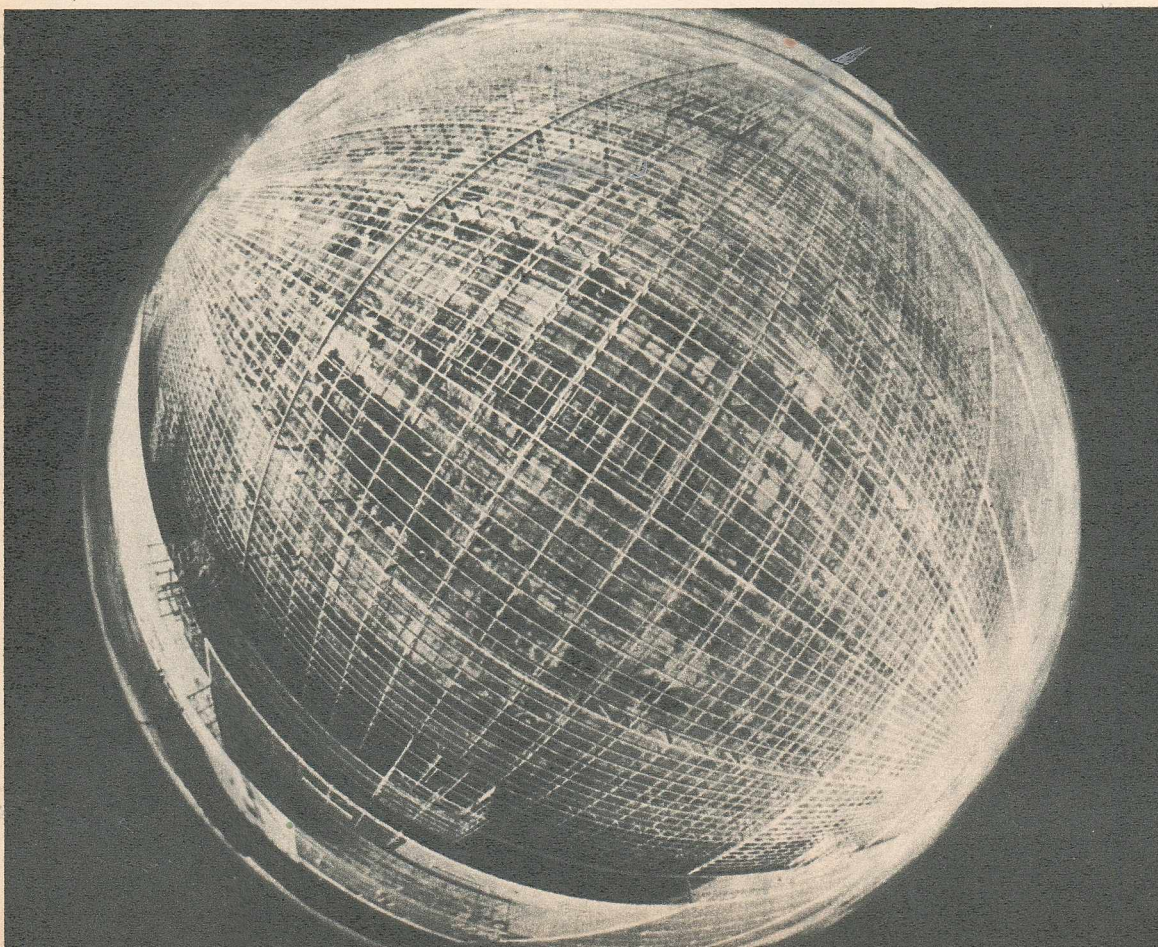

v-ar plăcea acest sport?

Acvavelicul pe care-l vedem în acțiune la o competiție acvatică la Gyress Gardens, în Florida, are toate atributele motocicletei (viteză, ghidon, motor etc.) și unul suplimentar, de loc de lepădat: nici un pericol de ciocnire cu vreun copac sau de derapare în... șanț.

Propuneți, într-un cerc de prieteni, următorul joc: cine va ghici primul ce reprezintă fotografia alăturată va primi... (completați dv., în funcție de condiții și preferințe). Dacă nu va ghici, dv. veți primi... (completați ca mai sus). Fiți galanton, oferiți termeni generoși. Fără nici o teamă, căci nimeni nu va putea da răspunsul exact: o hală de asamblare de automobile. Imaginea a fost realizată cu o lentilă «în ochi de pește», denumită astfel din cauza «deschiderii» puțin obișnuite pe care o permite.

joc de societate

ÎNTELEPȚII PRINTRE NOI

bărbați și femei

● Cei mai mulți bărbați sînt foarte încăpățînați. Nici n-aveți idee ce greu e să-i faci să admită că n-au dreptate cînd au.

Colette

● După mărturiile contemporane cu ea, Afrodita nu fuma, nu bea și nu purta pantaloni. Și totuși era considerată personificarea frumuseții feminine.

Félicien Marceau

● Dificultatea este de a trăi cu femeia pe care o iubești și de a iubi femeia cu care trăiești.

Jean Rostand

● Un arheolog este un soț ideal. Cu cît devine soția mai în vîrstă, cu atît crește interesul lui pentru ea.

Alberto Moravia

● Cei ce spun lucruri bune despre femei, nu le cunosc destul. Cei ce spun lucruri rele, nu le cunosc de loc.

Jean Anouilh

● Nu există crimă perfectă, există criminali nepedepsiți. Nu există căsnicie perfectă, există soți fericiți.

Peter Cheyney

● Unele femei nu sînt de fapt mincinoase. Numai că la ele toate adevărurile sînt provizorii.

James Thurber

● Venus, o femeie frumoasă și bună, era zeita dragostei. Iunona, o zgripturoaică teribilă, zeita căsătoriei — și întotdeauna s-au dușmănit de moarte.

Jonathan Swift

● Un dar pe care îl faci unei femei este totdeauna același, ceea ce diferă este modul în care îl dăruiești.

Seneca

RECORDURI

SI PERFORMANTE

turnul babel

● CELE MAI multe limbi și dialecte sînt vorbite de negrii din Sudan, care ocupă o zonă largă din Africa tropicală. La o populație de 45-50 milioane de oameni se numără aproximativ 435 de limbi și dialecte — ceea ce revine, în medie, la 100 000 de oameni o limbă. În India, la o populație de 513 400 000 locuitori, se vorbesc «numai» 365 de dialecte. Zece dintre ele sînt limbi oficiale.

● LIMBA vorbită de cei mai mulți oameni pe glob este chineza: 716 000 000 locuitori. Dar limba cu cea mai mare extindere este spaniola: e vorbită în 20 de țări, de 150 000 000 oameni. Engleza este vorbită în mai puține țări (ca limbă oficială, bineînțeles) — 15, dar numărul locuitorilor acestora este mai mare decît al-acelora care vorbesc spaniola: 270 000 000.

● DINTRE limbile importante, cea mai mică circulație o are italiana: 60 000 000 locuitori.

● DEȘI pe tot globul se vorbesc peste 6 000 de limbi și dialecte, marea majoritate a oamenilor — 1 675 000 000 — folosesc numai 13 limbi.

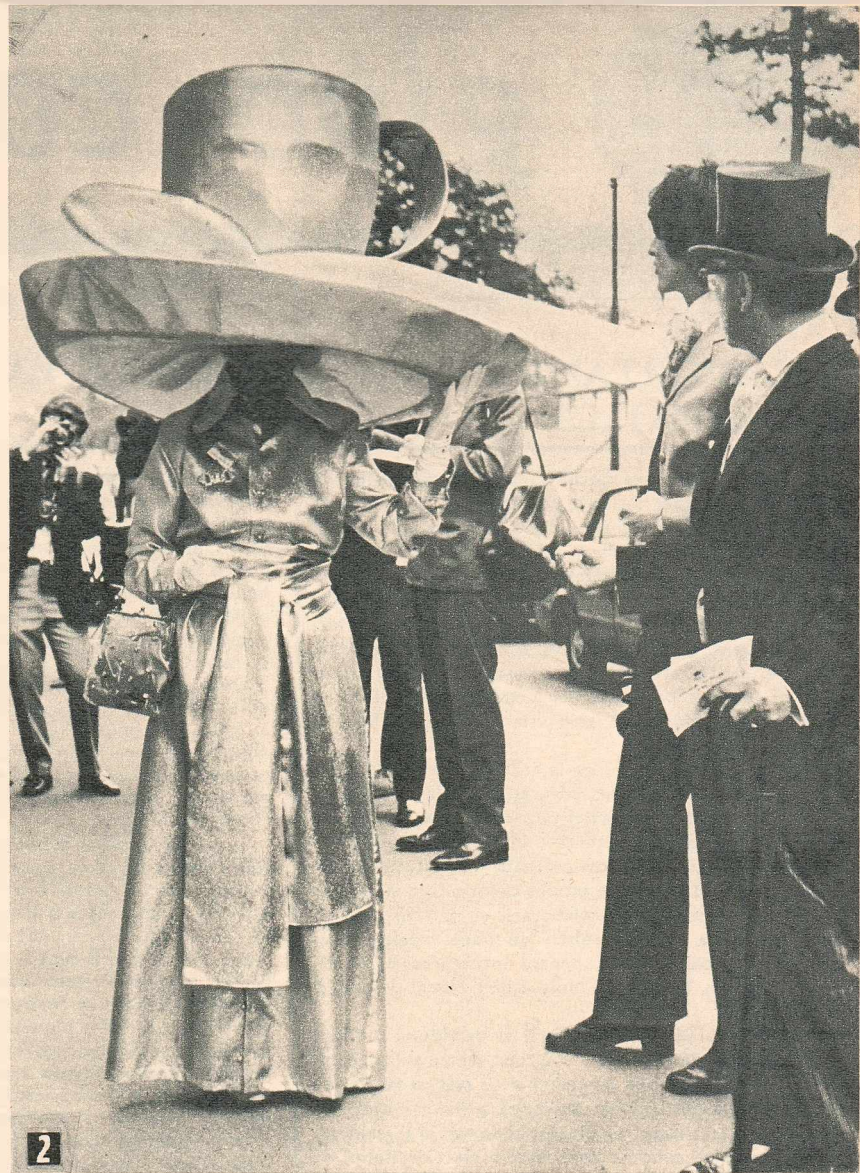
● CEA MAI veche limbă vorbită în Europa este basca. Sînt aproximativ 900 000 de oameni care o vorbesc în Spania și 100 000 în Franța. Este o limbă foarte curioasă, cu elemente din limbile cauziene, etruscă, germană și limbile semito-hamitice.

● SONDAJELE printre studenții străini au arătat că limbile cel mai greu de învățat sînt chineza și japoneza. Dintre limbile europene, pe primul loc al dificultății este finlandeza, urmată de maghiară.

● CITEVA recorduri lingvistice: limba chipewa a indienilor din Minnesota, S.U.A., are cele mai multe forme de verbe — circa 6 000; limba tillamook a indienilor din Oregon, S.U.A., are cele mai multe prefixe — 30; limba tabassarană, din Daghestan, U.R.S.S., are cele mai multe cazuri ale substantivelor — 35; eschimosă are 53 de forme ale timpului prezent și 525 de inflexiuni ale substantivelor comune; limba chineză are 60 000 de semne hieroglifice.

1

2

3

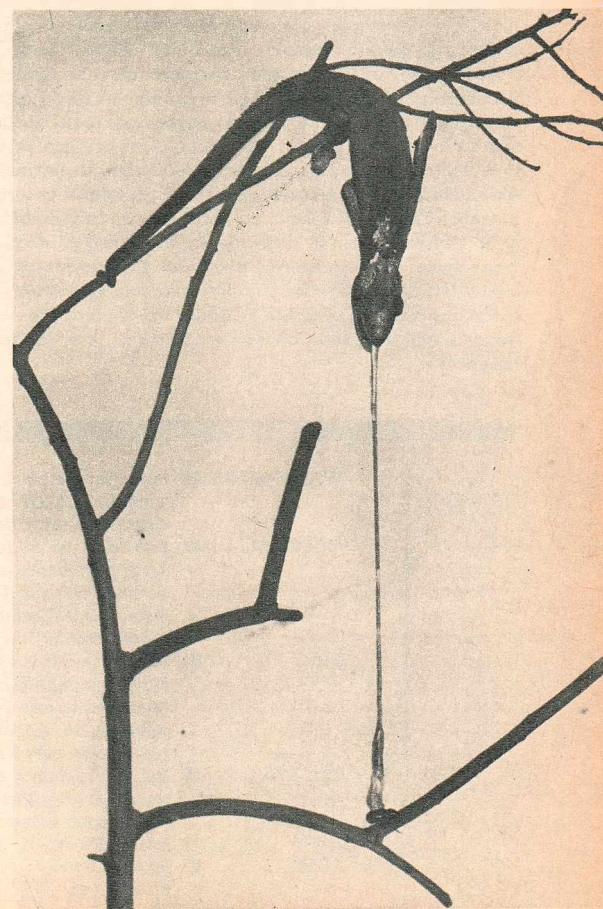
la ascot, care pe care...

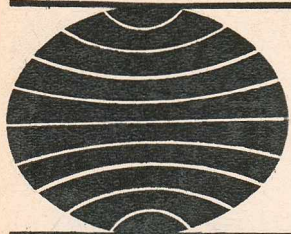
La faimoasele curse de cai de la Ascot (Anglia), surprize fac nu numai gloabele care se încâpăținează să termine cursa înaintea favoriților, îmbogățind pe unii și sărăcind pe alții, ci și unele dintre doamnele selectei asistențe, care prezintă modele noi de pălării tip:

- 1 avion aterizând pe un aeroport african cu lei, rinoceri, girafe și elani special aduși din Arctica;
- 2 ceașcă de ceai englezesc model «Five o'clock» — întârzierile nu sînt admise;
- 3 supercubism sau loto-prono.

unu la zero

Această fotografie incredibilă — și, vă asigurăm, de fel trucată — este rodul unor observații răbdătoare asupra vieții cameleonului. Fotograful — înarmat cu un aparat cu timp de expunere foarte mic — a surprins momentul cînd limba șopîrlei-cameleon a țintit și țintuit victima, o muscă nenorocoasă care tocmai zbura pe cracă. Meciul s-a terminat — dacă sînteți curioși să știți — cu unu la zero în favoarea cameleonului.

glob-comentar

N. POPESCU-BOGDĂNEȘTI

CRITERII DE IMPORTANȚĂ HOTĂRÎTOARE

Ne-a stat în intenție ca spațiul consacrat însemnărilor de față să-l dedicăm unei inițiative române recente privitoare la cooperarea în Balcani și eoului, nu numai pozitiv, ci, am spune, mai mult decât puternic, eclatant, pe care l-a avut în cercurile politice din capitalele țărilor care se înscriu în perimetrul peninsular balcanic. Am fugit însă de la gândul inițial. Și nu pentru că tema n-ar fi fost generoasă. Și nici pentru că ea s-ar fi perimat cumva. Am lăsat, pur și simplu, tratarea ei pentru altă dată, iar aceasta din motivul, întemeiat, că în sfera preocupărilor noastre și-a făcut loc o altă problemă, mai amplă prin aria ei de cuprindere și pretinzând prioritate.

Adresându-se participanților la recenta plenară a Comitetului Central al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu preciza că partidul și guvernul țării noastre au desfășurat în ultimele luni o largă activitate internațională și că întregă această activitate a fost realizată în spiritul hotărârilor Congresului al X-lea de acțiunea cu fermitate și consecvență pentru dezvoltarea colaborării și unității tuturor țărilor socialiste, pentru relații de bună înțelegere și cooperare cu toate statele, pentru întronarea pe continentul european, în întreaga lume, a unui climat de pace și securitate.

Nominalizând, secretarul general al partidului a situat în prim-plan dese contacte din ultima vreme și convorbirile la nivel înalt pe linie de partid și de stat cu factori de partid și de stat din Uniunea Sovietică, având ca ultim moment vizita în țara noastră a delegației de partid și guvernamentale sovietice conduse de președintele Consiliului de Miniștri al U.R.S.S. și semnarea Tratatului de prietenie, colaborare și asistență mutuală româno-sovietic. Au avut loc, de asemenea, în ultima vreme convorbiri cu o seamă de conducători și delegații ale unor partide comuniste și muncitorești, și mișcări de eliberare națională — P.C. din Spania, P.C. Francez, P.C. Portughez, P.C. Italian, P.C. Irakian, P.C. Mexican și altele. O delegație a Marii Adunări Naționale și a Consiliului de Stat a vizitat, cu rezultate fructuoase, Republica Populară Democrată Coreeană și Republica Populară Chineză. Au avut loc, tot în această perioadă, un șir de întâlniri și vizite pe linie de stat. Se înscriu în acest cadru vizita președintelui Turciei în România, vizita președintelui Consiliului de Stat al României în Franța, vizita președintelui Republicii Zambia și a șahinșahului Iranului în România, vizita premierului român în R.F. a Germaniei, vizita de săptămîna aceasta în țara noastră a șefului statului Republicii Africa Centrală.

Tot atâtea, acestea toate, contacte care au prilejuit României posibilitatea de a-și afirma punctele sale de vedere în problemele fundamentale ale contemporaneității, de a face ca în lume, în relațiile dintre state, să triumfe principiile echității și respectului reciproc. Cităm, ca încheiere, din cuvîntarea secretarului general al partidului la ultima plenară a Comitetului Central: «Considerăm că o importanță hotărîtoare pentru dezvoltarea unor relații normale între state au respectarea dreptului fiecărui popor de a-și hotărî singur soarta, fără amestec din afară, lichidarea oricăror practici și tendințe de dominație și dictat, abolirea forței ca mijloc de soluționare a problemelor internaționale litigioase».

Nicolae LUPU

SALVELE VALUTARE

La ultima ședință a Comitetului Executiv al Fondului monetar internațional, reprezentantul Statelor Unite, William Dale, a făcut o serie de propuneri cu caracter tehnic financiar, de natură să aprindă flacăra confruntării dintre Statele Unite și țările Pieței comune, ca urmare a implicațiilor politico-economice majore ale acestor propuneri. În esență, Statele Unite au inițiat măsuri menite să asigure «rate de schimb» mai flexibile ale celorlalte valute în raport cu dolarul.

După părerea unui membru al F.M.I., «americani încearcă să spargă ușa în efortul de a pune lucrurile în mișcare în acest domeniu». Sensul economico-politic al acestor măsuri este apreciat în țările Pieței comune drept o încercare de a consolida poziția dominantă a dolarului cu repercusiuni negative asupra altor valute și a economiilor țărilor în cauză.

La ultima reuniune a miniștrilor de finanțe, reprezentantul Franței a cerut ca marja de fluctuație a valurilor vest-europene să fie redusă și în cele din urmă s-a ajuns la un acord: să nu se accepte o fluctuație mai mare de unu la sută. Or, americanii se pronunță acum pentru o lărgire a acestei marje pînă la trei la sută în raport cu dolarul. Nu demult, agenția «France Presse» arăta că în cercurile ministeriale ale Pieței comune se consideră că o atare măsură «ar goli de conținut uniunea monetară a celor șase și ar împiedica funcționarea politicii agrare comune». Este cazul să ne întrebăm dacă nu cumva această inițiativă nu reprezintă o replică financiară americană provocată de nemulțumirea față de barierele vamale comunitare.

În înfruntarea care se anunță, țările Pieței comune au șansa să aibă alături de ele pe directorul Fondului monetar internațional, Pierre-Paul Schweitzer, care într-un recent discurs a cerut Statelor Unite să nu încerce să-și rezolve dificultățile numai pe calea unor astfel de operațiuni tehnico-financiare internaționale, ci să caute să ia mai degrabă măsuri interne de redresare. El a declarat că «este desigur, bine să se caute inovații tehnice sau metode noi pentru a ajuta la îmbunătățirea mecanismului de schimb», dar că în majoritatea cazurilor «rămînerile în urmă înregistrate în redresarea dezechilibrului extern provin din întârzierea manifestată în luarea măsurilor necesare pentru echilibrarea economiei interne». În acest context el a evocat faptul că măsurile antiinflaționiste luate pînă acum de Statele Unite s-au dovedit ineficace. Deși inițial Anglia manifesta o atitudine favorabilă față de inițiativele americane, momentul ales de S.U.A. găsește Londra, după părerea ziarului «Times», «într-o perioadă dificilă». Pe de o parte Anglia a început negocierile delicate cu privire la intrarea în Piața comună, și sprijinirea poziției americane nu ar putea face decât și mai dificile tratativele. Pe de altă parte, însăși situația vulnerabilă a lirei sterline nu face ca inițiativa americană să-i fie agreabilă.

Propunerea a fost lansată acum, dar confruntarea va avea loc abia la 21 septembrie, cînd se va desfășura reuniunea anuală a F.M.I. la Copenhaga. Adoptarea propunerii impune însă o schimbare a regulamentului F.M.I., ceea ce necesită un sprijin al țărilor membre care să posede, laoltă, patru cincimi din puterea de vot. «Times» este de părere că «americaniilor le va fi greu să obțină un astfel de vot favorabil». De fapt, ciocnirea din cadrul F.M.I. va fi doar o parte a înfruntării globale ce se anunță pentru sfîrșitul acestui an în diverse domenii care afectează relațiile dintre S.U.A. și Europa occidentală.

Mihai LAZĂR

CRIZĂ DE PERSPECTIVĂ

Cabinetul cvadripartit condus de Mariano Rumor și-a depus, așadar, din nou mandatul, la capătul unei guvernări scurte și instabile, creînd o nouă criză care nu mai poate fi numită nici de guvern, nici de formulă, ci de perspectivă. Bilanțul celor 102 zile de putere (27 martie-6 iulie) este sărac. Guvernul Rumor nu a reușit să reducă punctele de divergență ale partidelor coaliției în problemele majore care frămîntă Italia contemporană și, cu atît mai puțin, să creeze o platformă politică viabilă pentru o viitoare coaliție, în aceeași formulă. În această situație, observatorii, cercurile informate, personalitățile politice și celelalte foruri sau persoane care, în general, sînt citate nenominalizat în comentarii nu s-au arătat surprinse decît de precipitarea cu care șeful fostului cabinet a renunțat la putere, fără o consultare prealabilă a membrilor guvernului și nici a partidelor coaliției.

Care sînt însă în mod precis cauzele declarate ale noii crize? În primul rînd, după cum sesizează premierul demisionar Mariano Rumor în scrisoarea adresată secretarilor naționali ai partidelor democrat-creștin, socialist, socialist-unitar și republican, — partide care formau coaliția — este acuzată lipsa de «omogenitate» a componenților guvernului în abordarea unor probleme acute interne și externe; în al doilea rînd, tendințele de «disociere» (cum le-a numit Mariano Rumor) a regiunilor față de politica pe plan național, prin formarea de alianțe regionale de stînga între Partidul Comunist Italian, Partidul Socialist Italian al Unității Proletare și Partidul Socialist Italian. Acest al doilea argument exprimă, de fapt, nemulțumirea centrului față de rezultatele alegerilor din iunie pentru formarea consiliilor administrative ale celor 15 regiuni — alegeri în care s-a manifestat o clară orientare a corpului electoral spre stînga. Se pune întrebarea: care sînt modalitățile ieșirii din criză? Unii, între care și Mariano Rumor, preconizează o nouă coaliție de centru-stînga, după o amplă clarificare a punctelor de vedere a celor patru partide, care să permită asumarea angajamentelor necesare pentru a înfrunta problemele «numeroase și dificile care stau în fața Italiei». Partidele de stînga optează pentru alternativa de stînga, cerută de atfel cu insistență de corpul electoral chiar în recentele alegeri regionale cu valoare de test. În acest sens se pronunță atît Partidul Comunist Italian cît și Partidul Socialist Italian al Unității Proletare, care descrie în această nouă criză cu declanșare precipitată o tendință de a se da un răspuns de dreapta revendicărilor generale de democratizare și progres și un atac împotriva mișcărilor sindicale și administrației locale. Nu textual, dar în fond împărțite, aceste puncte de vedere sînt recunoscut chiar de către unii democrat-creștini sau socialiști cu funcții importante în foșta coaliție ca, de pildă, fostul vicepreședinte al Consiliului de Miniștri, De Martino, care apreciază că «hotărîrea de a deschide o criză într-un moment dificil, în timp ce țara și clasa muncitoare așteaptă rezolvarea unor probleme urgente și grave, constituie o greșeală politică pe care socialiștii nu o pot aproba»; sau în formularea lapidară dar explicită a fostului ministru democrat-creștin al muncii, Donat-Cattin: «Criza corespunde celor care doresc să meargă mai curînd înapoi decît înainte».

Pentru moment, pînă la «ampla clarificare» preconizată de Rumor între componenții coaliției de centru-stînga, a început caruselul consultărilor care să ducă fie la aplanarea divergențelor între cei patru, — lucru greu de crezut — fie la găsirea unei noi formule care nu poate fi nouă decît cu condiția adoptării alternativei de stînga.

telex

WASHINGTON ■ Pentagonul a pierdut în războiul din Vietnam pînă la sfîrșitul lunii iunie 6 592 avioane, peste 1 000 pe an. Știrea a fost dată publicității de Departamentul apărării al S.U.A.

MOSCOVA ■ Jocul de șah se bucură în U.R.S.S. de o uriașă răspîndire: peste 3 milioane persoane au participat la recenta spartaciadă sindicală; șahul e practicat de 1,2 milioane elevi ai școlilor medii; 50 000 echipe și-au disputat înțietatea într-un concurs pentru pionieri.

OSLO ■ Se extinde mișcarea de protest împotriva aderării Norvegiei la Piața comună. Reprezentanți ai unor partide, organizații de tineret, sindicale și țărănești au creat în numeroase regiuni comitete, în scopul informării opiniei publice asupra inconvenientelor aderării.

TEL AVIV ■ Deficitul balanței de plăți israeliene înregistrează o creștere continuă. În primele 4 luni ale acestui an valoarea lui a atins 76 milioane dolari, cu 58,5% mai mult decît în perioada corespunzătoare a anului 1969.

ROMA ■ Potrivit datelor oficiale, numărul șomerilor în Italia este în prezent de 538 000.

PNOM PENH ■ Peste 100 000 vietnamezi sînt deținuți în lagăre de concentrare situate în împrejurimile capitalei și ale altor orașe cambodgiene. Viața lor este în permanenț pericol.

PARIS ■ Pentru a frîna controlul american asupra industriei de parfumi, guvernul francez a refuzat să-și dea consimțămîntul în legătură cu trecerea firmei «Parfums Rochas» (cifra de afaceri 120 milioane franci) sub controlul celei americane «Helene Rubinstein».

TOKYO ■ Cu cei 11 524 934 locuitori înregistrați la începutul lunii iulie, capitala Japoniei continuă să rămînă cea mai mare aglomerare urbană a planetei.

OTTAWA ■ Descoperirea unor legături între înalți funcționari ai poliției și lumea interlopă a declanșat un mare scandal politic în provincia canadiană Ontario. Presa relevă intensificarea activității în Canada a Mafiei americane.

CAIRO ■ Față de 1 medic la 35 000 persoane în 1952, s-a ajuns în prezent la 1 medic la 2 700 persoane. Numărul unităților sanitare de pe teritoriul R.A.U. a crescut în același rîstimp de la 250 la 1 800.

I. FÎNTINARU

LECȚIA AVENTURII INDOCHINEZE

Aniversările au semnificație majoră nu atât prin privirea retrospectivă pe care o ocazionează, cât prin structura perspectivei pe care o conturează, prin lecțiile de istorie pe care le degajă. Aceasta mai ales în cazul unor evenimente care se mențin în actualitate. Or, tocmai acesta este cazul marcării, an de an, a semnării — la 20 iulie 1954 — a acordurilor de la Geneva cu privire la Indochina.

Încununare a strălucitelor victorii obținute pe cîmpul de luptă de către forțele de eliberare, rod al unor laborioase negocieri politice la masa conferinței, acordurile de la Geneva în esență consfințeau și garantau «suveranitatea, independența, unitatea și integritatea teritorială» a Vietnamului, Laosului și Cambodgiei. Acestea sînt drepturile fundamentale ale fiecărui popor și pentru cucerirea lor cele trei națiuni indochineze, națiuni demne, brave, au singurat decenii de-a rîndul în lupta împotriva colonialismului. Tocmai aceste drepturi naționale fundamentale le-au fost negate și violate în mod brutal în perioada post-Geneva 1954 de către agresorul american. Zădarnic! Cauza sfîntă a apărării acestor drepturi imprescriptibile a generat acea energie și forță care a imobilizat puternica mașină de război pusă în mișcare de S.U.A. în Asia de sud-est, a spulberat calculele de ingenunchere și aservire prin forță a popoarelor vietnameze, laoțian și khmer. Cea de-a 16-a aniversare a acordurilor de la Geneva găsește agresorul într-un impas militar și moral-politic fără precedent.

Este admis astăzi ca o axiomă, pretutindeni, inclusiv în cercurile conducătoare din S.U.A., că o victorie militară a S.U.A. este de neconceput. Dar, departe de a se trage de aci concluzia firească a încetării agresiunii, i se caută un substitut și un camuflaj în așa-zisa «vietnamizare». Înseși acțiunile militare au infirmat însă că aceasta ar fi o «căutare a păcii». Intervenția în Cambodgia a făcut din războiul în Vietnam un război generalizat în Indochina. Cu ce rezultate, se știe.

Fenomenul cel mai caracteristic al evoluției din Indochina îl constituie lupta unită antiimperialistă a celor trei popoare — vietnameze, laoțian și khmer — care însumează 50 milioane de oameni. O forță cu atât mai redutabilă, cu cât se bucură de solidaritatea și sprijinul unor forțe progresiste și antiimperialiste utoare — din țările socialiste, din lumea întreagă, din America însăși. România se află neabătut alături de aceste popoare, le acordă sprijinul ei material și politico-moral.

Ziarul «Nation» scria: «Concluzia întregii aventuri indochineze este că nu poți merge spre pace intrînd și mai mult în război și că a venit timpul ca S.U.A. să pășească cu hotărîre pe calea care duce la sfîrșitul conflictului». A venit de mult acest timp... S.U.A. au toate posibilitățile să demonstreze că înțeleg această concluzie. Ele au numit un nou șef al delegației lor la tratativele de la Paris. Dar — așa cum s-a spus — problema nu o constituie schimbarea unei persoane, ci schimbarea unei politici. Aceasta presupune ca S.U.A. să vină la masa tratativelor în întîmpinarea propunerilor raționale ale părții vietnameze, să consimtă la ideea retragerii definitive a trupelor lor din Indochina, respectării drepturilor popoarelor indochineze de a-și hotărî singure soarta.

Aceasta este calea păcii, orice altă cale nu le poate aduce decât noi înfrîngeri. Căci marea lecție a evenimentelor, evidențiată de acordurile din 1954, constă în aceea că, în zilele noastre, popoarele care-și apără cu eroism pămîntul patriei, cuceririle revoluționare, dreptul la o viață liberă, independentă, nu pot fi înfrînte, cauza lor dreaptă învinge!

Ilie SERBĂNESCU

CONTRASENSURI

În urmă cu cîțiva ani, delegația britanică investită să poarte negocieri cu prilejul primei încercări a Angliei de a intra în Piața comună avea în frunte pe Edward Heath. Negocierile, după cum se știe, au eșuat. Evocînd «înclinația europeană» (comunitară) a țării sale, Heath declarase atunci că va reveni. O manevră nu tocmai bine întreprinsă de laburiști a făcut ca, într-adevăr, Edward Heath — acum liderul conservatorilor — să revină. Dar «pasiunea comunitară» care i-a fost cu larghețe atribuită s-a dovedit a nu fi chiar atât de mare. Heath a revenit, însă a arătat clar că nu îi este indiferent cum — că este pentru intrarea Marii Britanii în Piața comună, dar nu cu orice preț.

În fapt, «dorința» Angliei de a intra în C.E.E. este determinată de «închistarea» din ce în ce mai marcată a acestei organizații, Marea Britanie preferînd, în consecință, să acționeze — cum s-ar spune — «din interiorul» C.E.E. Nu este un secret pentru nimeni că țările terțe sînt tot mai afectate de «zidul comunitar», de practicile discriminatorii ale Pieței comune. Dacă Anglia sau ceilalți candidați urmăresc, în cadrul unui anumit preț «cît mai acceptabil», să treacă peste acest zid și să acționeze din interiorul C.E.E., alte țări nu au posibilitatea sau, pur și simplu, nu sînt dispuse să accepte «prețul economic și politic» al intrării lor în această grupare economică închisă. Sînt cunoscute lăurile de poziție manifeste ale unor țări ca de pildă Suedia, Finlanda, Elveția, care din diferite motive politice — dar și economice — refuză o asemenea alternativă.

Ce va însemna din punct de vedere economic «lărgirea» Pieței comune pentru țările dinafara «zidului comunitar»? Este evident că lărgirea C.E.E. — și evidența decurge din însăși evoluția de pînă acum a practicilor promovate de acest organism — nu va însemna decît o anumită lărgire a unui cadru închis, care va deveni tot mai puțin accesibil comunicării cu exteriorul. Aceasta va însemna, de fapt, sporirea discriminărilor față de terți. Să luăm, de pildă, partenerii tradiționali ai Marii Britanii. Unele țări nordice, ca și alți membri ai A.E.L.S. vor fi, în primul rînd, afectați de intrarea acesteia în Piața comună. O mare parte a exporturilor acestor țări sînt îndreptate către piața engleză. În perspectiva desființării tarifelor vamale dintre Anglia și membrii C.E.E. și a fixării unor tarife vamale comune față de terți, pe piața engleză vor avea prioritate produsele vest-germane, franceze, olandeze. De asemenea, țările în curs de dezvoltare, membre ale Commonwealthului, vor resimți o dată mai mult, în aceste condiții, deteriorarea raporturilor lor de schimb. Dar poate exemplul cel mai tipic este cel al Noii Zeelande. Aceasta va fi direct afectată de eventuala intrare a Angliei în Piața comună, întrucît piața engleză este deosebit de aproape exclusiv pentru principalele ei produse de export (lactatele, și în special untul), iar prin intrarea în C.E.E. Marea Britanie ar fi obligată să «înghită» stocurile masive din asemenea produse existente în Piața comună. Și lista țărilor care vor resimți consecințele negative ale lărgirii Pieței comune nu se oprește, desigur, aici.

Se constată deci că înființarea și lărgirea unor asemenea grupări economice închise, de genul Pieței comune, nu acționează în sensul extinderii, diversificării și amplificării continue a legăturilor economice între toate țările lumii, venind, dimpotrivă, în contradicție cu exigențele și tendința obiectivă de amplificare a circuitului economic mondial.

ROMA

SOLIDARITATE ANTICOLONIALISTĂ

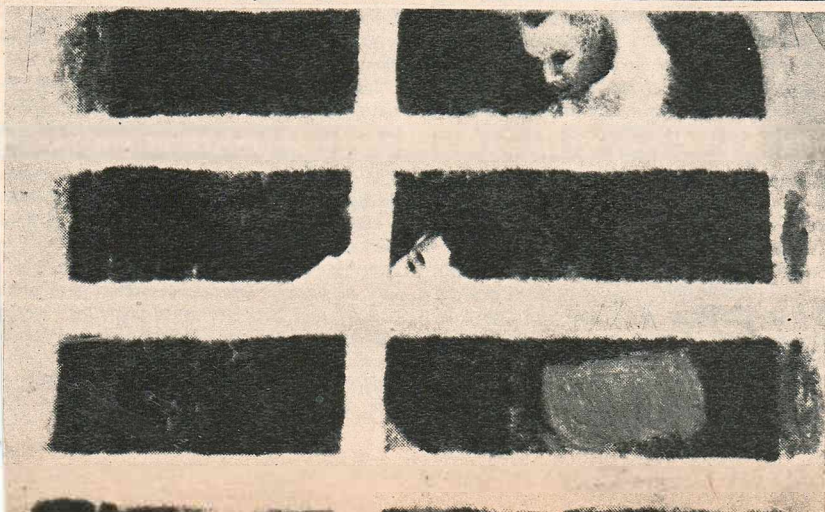
Corespondență specială de la Michele RUBINI

Cum reușește Portugalia, națiune mică, cu economie slab dezvoltată și care întreține un aparat militar foarte costisitor (pentru lupta împotriva mișcării de eliberare în colonii cheltuiește 600 milioane dolari pe an — aproximativ două milioane de dolari pe zi) să-și păstreze coloniile? Răspunsul la această întrebare a fost dat de prima Conferință internațională de solidaritate cu popoarele din coloniile portugheze, care s-a încheiat recent la Roma.

La conferință au participat delegații din peste 50 de țări, precum și reprezentanți ai numeroase organizații internaționale, printre care O.N.U. și Organizația Unității Africane ai unor partide și organizații democratice din Africa, Europa, Asia și continentul american. Organizațiile și delegațiile prezente s-au declarat în unanimitate solidare cu lupta justă pentru lichidarea sistemului și practicilor colonialiste. Cei 150 000 soldați portughezi care luptă împotriva mișcărilor de eliberare din colonii joacă în realitate un rol de «carne de tun», servind interese militare, politice și economice nu numai ale regimului din Portugalia, ci mai cu seamă ale puternicelor companii petroliere americane, ale marilor bănci occidentale, ale înaltului comandament N.A.T.O. Acest aspect a fost relevat în rapoartele prezentate în deschiderea conferinței de liderii celor trei mișcări de eliberare din coloniile portugheze: Agostino Neto (M.P.L.A., Angola), Amilcar Cabral (PAIGC, Guinea-Bissau), Marcelino Dos Santos (F.R.E.L.I.M.O., Mozambic). Obiectivul principal al Conferinței a fost acela de a demasca rețeaua alianțelor militare imperialiste, începînd cu N.A.T.O., a cărei membră este și Portugalia. Un alt obiectiv a fost informarea opiniei publice mondiale asupra existenței acestor «trei Vietnamuri» pe pămîntul african. În cadrul conferinței, comisia politică a hotărît în acest scop crearea unui birou internațional de documentare și informare care să furnizeze în mod sistematic date asupra desfășurării și amploarei războaielor de eliberare din coloniile portugheze. Comisia juridică a întocmit un raport în care sînt denunțate crimele de război săvîrșite de colonialiștii portughezi — torturi, asasinare, jafuri, răpiri, bombardamente cu napalm și fosfor.

În ședința finală, cei trei conducători ai mișcărilor de eliberare din coloniile portugheze au lansat lumii întregi un apel pentru trimiterea de ajutoare, în special arme, medicamente, bani. S-a cerut opiniei publice mondiale să izoleze Portugalia prin sancțiuni economice, subliniindu-se cu acest prilej că armele cu care Portugalia își înarmează soldații sînt de proveniență vest-europeană, furnizate prin intermediul N.A.T.O., precum și faptul că, pentru a-și întreține coloniile, Portugalia s-a redus ea însăși la rang de colonie, servind interesele marii finanțe internaționale.

Primirea de către papa Paul al VI-lea într-o audiență specială a celor trei conducători ai mișcărilor de eliberare din coloniile portugheze prezenți la conferință a fost considerată de numeroși observatori ca avînd o excepțională importanță. Evenimentul s-a bucurat de un larg ecou în rîndurile opiniei publice, inclusiv în cercurile catolice din Portugalia. Gestul papii a dat naștere unei stări de tensiune între autoritățile portugheze și Vatican, concretizată în rechemarea urgentă a ambasadorului portughez din cetatea papală. Faptul că acest din urmă element nu a fost făcut cunoscut opiniei publice portugheze nu face decît să releve o dată în plus nemulțumirea autorităților de la Lisabona față de preocuparea pe care o manifestă cercuri tot mai largi în legătură cu situația din coloniile portugheze.

În asemenea «cuști pentru tigri» sînt deținuți, în condiții neomenești, prizonierii politici sud-vietnamezi în lagărul de pe insula Con Son — a arătat Thomas R. Harkin, membru al unei comisii de anchetă a Camerei Reprezentanților din S.U.A., care a întreprins recent o călătorie în Vietnamul de Sud.

SAHARA SPANIOLĂ ȘI IMPLICAȚIILE „AUTODETERMINĂRII“

Relatînd despre «o situație extrem de încordată» în teritoriul saharian aflat sub dominație spaniolă, agențiile de presă fac referiri la incidentele violente provocate de respingerea sîngeroasă de către «Guardia civilă» a unei recente demonstrații anticolonialiste la EL Aïun și la o «demonstrație de forță» în această zonă a 14 unități de marină și portelicopterului «Dedalo», la trimiterea unor întăriri cuprinzînd 5 000 militari. «Această bruscă tensiune — scrie săptămînalul «Jeune Afrique» — a provocat o vie emoție la Alger, Rabat și Nouakchott și nu va fi, desigur, de natură să amelioreze relațiile deja încordate ale Spaniei cu cei trei parteneri africani ai săi».

Reacția stîrnită de aceste acțiuni se explică în bună măsură și prin aceea că ele survin într-un moment în care o serie de contacte diplomatice ale Spaniei cu Marocul și Mauritania îi îndemnau pe unii comentatori să tragă concluzia că Madridul — nedisimulînd divergențele cu aceste țări în privința soartei viitoare a teritoriilor Rio de Oro și Sakiet El Hamra (cunoscute sub denumirea de Sahara Spaniolă) — părea inclinat să adopte o poziție care să nu învenineze și mai mult atmosfera. Schimbarea de atitudine a Spaniei — afirmă acum observatorii — s-ar datorita unor schimbări pozitive în relațiile dintre Maroc și Algeria după întîlnirea din mai a.c. de la Tlemcen dintre regele Hassan al II-lea și președintele Boumediene, și cea dintre Maroc și Mauritania după vizita președintelui Mokhtar Ould Daddah la Rabat în iunie a.c.; și, mai ales, ar fi o consecință a hotărîrii celor trei țări africane, afirmate în cursul acestor întrevederi la nivel înalt, de a-și coordona acțiunile «pentru a asigura decolonizarea teritoriilor ocupate de către Spania». Or, timp îndelungat guvernul de la Madrid a știut să profite în mod abil de antagonismul dintre aceste țări și îndeosebi dintre Mauritania și Maroc pentru a-și menține controlul asupra acestui «Kuweit al fosfaților» (cum a fost supranumit teritoriul deșertic de circa 270 000 kmp, puțin locuit, al Saharei Spaniole, datorită imenselor depozite de fosfați de aici — apreciate la circa două miliarde tone). Cu atît mai mult cu cit și Marocul și Mauritania l-au revendicat, fiecare. Neînțelegerile dintre Maroc și Mauritania au facilitat neîndeplinirea de către Spania a rezoluției Adunării Generale a O.N.U. din 1967 care-i recomanda organizarea, de comun acord cu țările limitrofe, a unui referendum în Sahara Spaniolă în legătură cu viitorul acestei regiuni. Acum, după întîlnirile dintre conducătorii Marocului, Mauritaniei și Algeriei și în perspectiva unei reuniuni a acestora preconizate a avea loc înaintea sesiunii din toamnă a Adunării Generale a ONU, Madridul, prin glasul guvernatorului său din Rio de Oro, declara: «Spania va proteja pe sahraoui» (băștinași — n.n.) de ambițiile străine, astfel ca ei să fie stăpîni absoluți ai destinului lor». Declarație care — împreună cu recentele evenimente din Sahara Spaniolă — a fost apreciată ca o tentativă de «pregătire a terenului pentru trucarea rezultatelor referendumului pe care (autoritățile spaniole — n.a.) intenționează să-l organizeze în octombrie» («Opinion»-Rabat). Dar, după cum a subliniat ministrul de externe marocan, «frontul comun» realizat de Maroc, Algeria și Mauritania are tocmai drept scop «de a permite ca referendumul recomandat de O.N.U. să poată fi organizat în toată libertatea».

I. CIOARĂ

La manifestările prilejuite de împlinirea unui deceniu de la cucerirea independenței Congoului (Kinshasa), un element deosebit l-a constituit defilarea reprezentanților generației 1960.

TATONĂRI ȘI RETATONĂRI

Turneul secretarului de stat William Rogers într-o serie de țări ale Asiei de sud-est — prilejuit în principal de Conferința de la Manila a membrilor pactului S.E.A.T.O. — reprezintă mai mult decît o deplasare a unui proeminent diplomat american la fața locului, o recunoaștere a necesității discutării și rediscutării unor probleme de care este afectată politica Statelor Unite în această zonă. Pe primul loc al ordinii de zi a dialogurilor purtate în diverse capitale asiatice s-a situat, cu tot avântul de implicații, intervenția S.U.A. și a aliaților săi în Vietnam, Cambodgia și Laos.

La Saigon și la Tokyo, William Rogers a putut constata că atmosfera de la Manila se face simțită și după încheierea întrunirii S.E.A.T.O. Nota dominantă a acestei «atmosfera» provine din dezacordul, mai marcat sau mai nuanțat, pe care o serie de parteneri ai S.U.A. au început să-l manifeste față de politica americană din Indochina. Așteptînd din partea membrilor S.E.A.T.O. o mai expresă aderență la programul de război din Indochina, Washingtonul, Saigonul și regimul de la Pnom Penh au trebuit să se mulțumească doar cu o declarație prin care membrii S.E.A.T.O. și-au exprimat «înțelegerea față de dificultățile» regimului Lon Nol, dar nimic mai mult. În aceeași ordine de idei, șeful diplomației thailandeze, Thanat Khoman, a subliniat, în perioada aceleiași sesiuni, că țara sa nu dorește să fie singura implicată în acțiunea militară din Cambodgia. În acest context turneul lui Rogers a devenit un turneu de observare a direcțiilor

în care se evită responsabilitățile politico-militare pe care țările respective nu le mai apreciază drept obligatorii. Insuși comunicatul «conferinței celor șase» de la Saigon, unde Rogers a avut ca parteneri de discuție pe reprezentanții Saigonului, Coreii de Sud, Australiei, Noii Zeelande și Thailande, este vag prin conținut și neentuziast în formă. În afara «ingrijorării» semnatarilor față de actuala situație a frontului din Indochina, ceea ce în alți termeni marchează recunoașterea victoriilor forțelor patriotice, Rogers a mai putut constata, element neplăcut în raport cu misiunea sa, dificultatea de a se alege la o unitate de vederi chiar cu regimul Thieu. Deși efectivele militare ale Statelor Unite s-au retras din Cambodgia (participarea consilierilor și piloților americani rămînînd efectivă), se pare că Thieu nu-și poate sublinia prea fățiș neliniștea, ca și «colegul» său Lon Nol, în contextul în care escaja japoneză a turneului lui Rogers a inclus noi declarații americane de solidarizare cu cele două regimuri amintite. În acest sens, un purtător de cuvînt american a declarat după întîlnirea lui Rogers cu Șato că secretarul de stat american «a prezentat oficialităților japoneze situația din Cambodgia și Vietnamul de Sud și și-a exprimat speranța că țările asiatice le vor ajuta...».

Ceea ce pentru acestea nu este de loc clar ca metodă, precis ca perspectivă și tentant în practică. De unde necesitatea unor noi tatonări și retatonări...

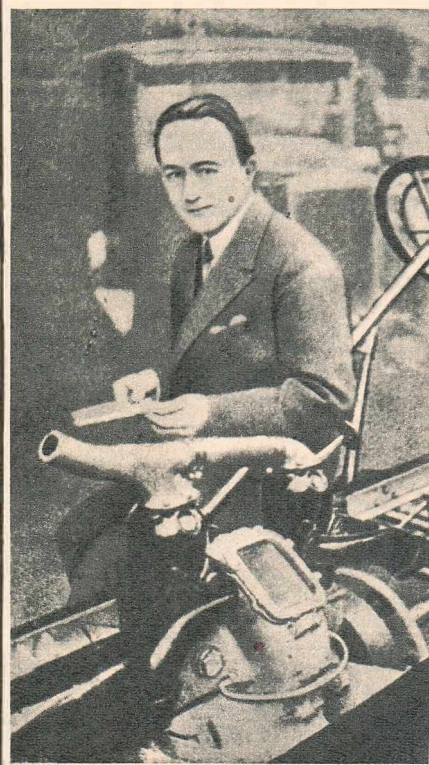
Radu BUDEANU

arhivă-foto

AUTOMOBILUL CONSTANTINESCU

La sfîrșitul lunii iunie 1927 ziarele engleze anunțau prezența la Londra a «vedetei» ultimului salon automobilistic european — mașina inginerului George Constantinescu, premiată la Paris drept cea mai remarcabilă invenție tehnică din ultimii ani. Era vorba de primul automobil fără ambreiaj, fără cutie de viteze și fără diferențial — funcțiile acestora fiind preluate de un convertizor sonic, mecanic, realizat de compatriotul nostru. Prevăzută cu un motor de 5 CP, răcit cu aer, mașina dezvolta o viteză de 60 km pe oră, putînd transporta cinci persoane. Cu această nouă invenție (inginerul Constantinescu era binecunoscut pe plan mondial datorită mîtrălierii de avion cu tragere prin spațiul rotației elicei) s-au pus bazele sistemelor de transmisie automată folosite astăzi la multe tipuri de automobile.

Ion MUNTEANU

cronica de trei secunde

COMPARATIVE

Frumoasă trebuie să fi fost aceea după-amiază de vară cînd dl. Clarence Ramsay se plimba pe o stradă din Houston, ca-n frumoasele năvăle ale banalilor scriitorii realişti-critici. Frumoasă trebuie să fi fost starea sa de spirit, căci frumoasă e o plimbare, frumoasă e coroana, frumoasă e și luna, frumoasă e și fata pe care o iubești — cum cîntau cîndva prietenii mele în copilărie cînd ne jucam coroana e rotundă, dînd în mîntea copiilor.

Nu m-am jucat cu dl. Clarence Ramsay, dar nici dînsul nu mai e copil. În timpul plimbării, el primi un cuțit în spate. Dl. Ramsay se întoarse și avu senzația — frumoasă și ea — că cel care-l lovise îi era necunoscut. Nu se știe ce senzație avu necunoscutul, căci acesta îl mai lovi o dată. Abia atunci urmă o mai frumoasă clipă. Necunoscutul spuse: «Oh, scuzați-mă, v-am confundat cu altcineva...!»

Frumoasă e politețea. Frumos e să-ți ceri

scuze. Frumos e să te retragi, după scuzele de rigoare. Necunoscutul se retrase. Dl. Clarence Ramsay leșină, fără să mai poată răspunde la fel de politicos. Frumos e să te plimbi pe stradă, frumos e să fi înjunghiat în timpul plimbării de un necunoscut, dar și mai frumos e să nu te alegi decît cu un leșin... Frumos e un leșin, frumoase erau prietenii mele, dar cel mai frumos e că nu mai dăm în mîntea copiilor și ne confundăm ziua-n amiaza mare.

ABSOLUTUL

La prima vedere, analgezia asta congenitală pare a fi raiul pe pămînt. Și de ce dracu n-ar fi? Raiul pe pămînt ar arăta așa: sint cîteva leziuni pe creier, printre care și în acea zonă denumită a «simțului la durere». Omul nu mai simte nici o durere. Absolut nici una. O fetiță de patru ani jumătate din Ungaria își smulge o dînte de lapte și ride. Habar n-are ce înseamnă o lovitură, o rană. Vine acasă cu un picior în-

singerat sau cu o gleznă umflată și părinții trebuie să-i explice răbdători că, oricît n-ar dura-o, rana se poate infecta și trebuie îngrijită, pansată. Fetița le face hatîrul. Altfel, Monica e normală.

Solicitați de revista «Nedelea», savanții sovietici susțin că nu e nimic de mirare: «Fenomenul vine dintr-o particularitate înnăscută dar poate apărea și în urma unor traumatisme.. Monica Hajnal nu va cunoaște niciodată senzația durerii», conchide liniștit prof. Dubinian.

Nu mai e analgezia congenitală e un fenomen extrem de rar. Raiul pe pămînt e rar. Literatura medicală nu cunoaște mai mult de sută de cazuri. Literatura aialată, zisă artistică — nici atît. Literatura populară — ca și popoarele — nici unul. Nu mă prea interesează ce spun savanții. Pentru mine, la o a doua vedere, ceva mai largă, lipsa durerilor n-ține de raiul pe pămînt.

Radu COSAȘU

carte

● În Dialoguri despre artă, Marcel Breazu dezbate viu și multilateral fenomenul artistic. Tonul conversativ al cărții îi mărește gradul de accesibilitate, aceasta nu însă în dauna nivelului calitativ al dezbaterilor. Autorul — ca estetician — se vrea și reușește să fie o «cumpănă» dreaptă în menținerea echilibrului dintre percepția estetică a consumatorului de artă, deschisă tuturor înnoirilor valoroase, și creația artistică destinată «multimii imense», fără ca ea să abdice de la specificul ei dat (Editura politică).

● Tot la aceeași editură a apărut cartea Codul penal pe înțelesul tuturor de George Antoniu, Marin Popa, Ștefan Danes. Lucrarea, destinată marelui public, e cum nu se poate mai utilă și instructivă. Deși menținută în rigorile interpretării științifice, lucrarea e scutită de orice notă aridă.

● Tudor Ștefănescu: Lacrima delinului — povestiri din Delta Dunării. Autorul se dovedește a fi un adinc cunoscător al Deltei, cu oamenii și obiceiurile lor, cu tot ce-i populează aerul, apa și pământul. Dar în același timp se vădește a fi și un bun povestitor. Narațiunile sînt scrise direct, simplu, curgător. Cu umor, duioșie și multă-multă umanitate. Artă scriitorului constă în reducerea fabulosului la dimensiunile firești ale cotidianului și la proiectarea obișnuitului în zona insolitului (Editura Ion Creangă).

● În cartea Vitrina cu portrete, autorul ei, George Cuibus, prezintă o seamă de actori români pe scenele și în studiourile lumii. Cîțiva dintre aceștia: Agatha Bărescu, Eduard De Max, Alexandru Mihalescu, Maria Ventura, Jean Yonnel, Edward G. Robinson, Elvira Popescu, Alice Cocea, Maria Cebotari (Editura Meridiane).

● În colecția «Meridiane» a Editurii Univers a apărut volumul V din memoriile lui Ilya Ehrenburg: Oameni, ani, viață. Traducerea — Tatiana Nicolescu.

● În colecția «Romanul de dragoste» a apărut Patul lui Procust de Camil Petrescu (Editura Mihai Eminescu).

● Cotidianul bucureștean de limbă germană Neuer Weg, în numerele sale din 7 și 14 iulie, publică cite șase pagini închinată vacanței turistice în țara noastră. Articolele — scrise într-o bogată gamă a genurilor publicistice (de la știre pînă la reportaj) — informează și relatează îmbietor despre pitorescul și funcționalitatea localităților noastre montane, balneare, maritime.

● Numărul pe iulie al publicației lunare Magazin istoric ne oferă un sumar pe cit de variat, pe atît de interesant. Transcriem cîteva titluri: «Ape mari» de Constantin C. Giurescu; «Un militant pentru unitatea de stat a românilor: Eftimie Murgu» de Dan Berindei; «Împotriva maresalului și a agresorilor fasciști» de I. Adam; «Beethoven ar fi împlinit 200 de ani» de Roman Sibianu; «Argetoianu — un memorialist infidel» de Tudor Teodorescu-Branîște.

cinema

● În sfîrșit, putem auzi și... vedea Sunetul muzicii; mult așteptatul musical al lui Robert Wise, film încărcat de povara multor Oscaruri, de fama interpretilor (Julie Andrews, Christopher Plummer, Eleanor Parker) și de o publicitate generoasă.

● Petrecerea. Peter Sellers, actorul englez al cărui joc plin de

Peter Sellers

nuanțe tandru-comice a rămas undeva, departe, în amintirile noastre de acum cîțiva ani, este protagonistul acestei comedii de situații născocite de abilul meșteșugar Blake Edwards. În alte roluri: Claudine Longet, Natalia Borsova, Marge Champion, Corinne Cole, Herb Ellis.

● Ce-i cinci din cer. Nebănuitele resurse ale eroismului și ale puterii de sacrificiu sînt filmate cu discreție de regizorul sovietic Vladimir Sredel. În distribuție: Gleb Selianin, Gherman Iușko, Viktor Semenovski, Aleksandr Cirkov, Dimitar Richter.

● Acțiunea Arhivei naționale de filme și a întreprinderii cinematografice a municipiului București de a reprograma într-un ciclu special și în condiții speciale — în grădina de la «Capitol» — mari succese de odinioară a întîlnit adeziune deplină din partea spectatorilor. La răscruce de viuturi ar fi putut face casă plină încă vreo cîteva zile, de aceea graba de a-l înlocui — fie chiar cu un alt film de succes — ni se pare a fi nu tocmai binevenită.

● Mari cineaști pe ecranele noastre: Joseph Losey («Pentru țară și rege»), Bunuel («Jurnalul unei cameriste»), Elia Kazan («Splendoare în iarbă»), Howard Hawks («Rio Bravo»), Christian Jaque («Fanfan la Tulipe»).

● Regizorul francez Jacques Devray, care a realizat pînă acum două filme cu Alain Delon, «Piscina» și «Borsalino», l-a anunțat și pe cel de-al treilea: Madly. Doriința de a filma din nou cu Delon este mai mare decît cea de a transpune pe ecran cartea Françoisei Sagan «Un pic de soare în apă rece», a cărei ecranizare, abia începută, a amînat-o.

disc

● Lui Ioan Chirescu, — pedagogul, interpretul-dirijor și compozitorul — autorul afitor nenumărate lucrări de populară rezonanță (e de ajuns să pomenim: «Doruleț, dorulețule», «Mama», «Măreț pămînt al patriei iubite») sau «Republică, măreață vatră»), i se aduce un tulburător și cuvenit omagiu prin recenta imprimare a culegerii de «Coruri». Din cele 15 piese ale acestei antologice apariții, se cere menționată prezența citorva creații de nespusă frumusețe, datorită melodicității, forței simțămîntelor și accesibilității lor, cum ar fi: «Colo-n umbra pomilor», «Citinele, citioară», «Bade Lucă» sau «Mindră, mindru-lița mea». Participarea dirijorilor Marin Constantin și Ștefan Muresanu, ca și cea a soliștilor Nicolae Herlea, Emilia Petrescu, Valentin Teodorian și Ludovic-Dionisie Konya, vine să sporească valoarea emoțională a lucrărilor incluse în

programul discului. Tot atît de valoroasă și prezentarea semnată de prof. Victor Giuleanu, pătrunsă de căldură și respect față de prețuitul dascăl (EXE-0452).

● Cu greu s-ar fi putut realiza o mai fidelă, apropiată și grăitoare interpretare a versurilor lui George Topirceanu decît cea oferită de recitarea acestora în viziunea lui Radu Beligan și a lui Ion Lucian. Cele 25 de poezii cuprinse în discul «George Topirceanu — Versuri», echivalent unui mic volum sonor de versuri, selectează din creația poetului cele mai reprezentative piese (EXE-0449).

● Pesemne că nu-i absolut necesară trecerea unor poezii de cealaltă parte a baricadei vieții terestre — pe culmile cvasicelste ale unei aproximative imortalități — pentru ca iubitorii versurilor lor să aibă prilejul de a-i asculta în niște recitaluri similare celui înregistrat din opera lui Topirceanu. Ce magnifice discuri s-ar putea imprima! Gîndiți-vă: Emil Botta, Marin Sorescu, Nichita Stănescu etc., etc. Pe cînd?

teatru

● Fanny, în ultima zi a stagiunii, ultima premieră a Naționalului, una din «dezagreabilele», irreverențioasele comedii ale lui Shaw, transpusă de Mihai Berechet într-un spectacol cit se poate de agreabil și grațios, plin de aluzii la nonconformismele tineret generații (de todeauna!). O distribuție de primă mînă, un decor rafinat (Dusan Ristić — Iugoslavia) și... așteptăm să vedem spectacolul la toamnă. De ce abia la toamnă?

● Sus, pe acoperiș... în sac. Schimbarea la titlu și, pe ici, pe colo, la față a de mult știutei «O zi de odihnă» a lui V. Kataev, brusc convertită în musical (prelucrare și regie — Val. Săndulescu; muzica — Paul Urmuzescu). Toată lumea de pe scenă — poate, nu poate — cîntă, rîde și dansează, cu o bunăvoință care smulge pînă la urmă îngăduința noastră și o bună cantitate de rabat la calitate, mai ales la cea muzicală! Nucu Păunescu are o mică scenă de antologie comică, Melania Cîrje este drăgălașă, Petrică Popa ne amintește ce formidabil a fost Ramadan în rolul lui Zaitjev. Oricum, «Sus, pe acoperiș...» e primul gest al stagiunii estivale (datator harniceii trupe de la «Nottara»). Și cum uneori gestul contează...

● Medeea de Euripide, jucată cu măști, în decorul seminatural al portului Tomis (regia — Gh. Jora; scenografia — sculptorul Const. Lucaci; în rolul titular — Marcela Sassu), se anunță ca primul spectacol antic în aer liber al trupei conștanțene, dintr-o serie (eventual un festival anual) ce ar

Valeria Seciu

putea fi prezentată pe ruinele antice de pe tîrmul Pontului Euxin de diverse trupe teatrale ale țării. Excelentă idee a Teatrului de dramă și comedie din Constanța, pe care sperăm să o vedem și împlinită.

● Tradiționalul Festival de comedie al Teatrului radiofonic (iulie 1970) va prezenta anul acesta în premieră piesele: Răzbumarea lui Voltaire, Brezaia și Basmul cu minciunile de George Călinescu, Fifica înaripata de Paul Everac, Sfîntul Mitică Blajinul de Aurel Baranga, Pseudolus după Plaut, Sub ghilotină de Ivan Roos, Căsătorie cu de-a sila de Molière, Doi eroi și-o fericire de S. Maugham.

● Take, Ianke și Kadir continuă să intereseze repertoriul teatrelor și să facă totdeauna săli pline. Mergînd deci, într-un fel, la sigur, Teatrul «Mihai Eminescu» din Botoșani a prezentat, ca ultimă premieră a stagiunii (a 9-a!), cunoscuta comedie a lui Victor Ion Popa în regia lui Eugen Traian Bordenianu și scenografia Elenci Buzdugan.

televiziune

Dina Cocea

Sînt cîteva emisiuni în această săptămînă care sîntem siguri că-l vor reține pe telespectator în fața micului ecran, oricît de îmbietoare vor fi tentațiile estivale exterioare. În tot cazul, menționăm plusul categoric de varietate și atractivitate prezent în programul acestei săptămîni, față de cea anterioară. Din bogatul și substanțialul program de DUMINICĂ, transcriem: Studioul «N» (17.00), care conține cîteva subiecte cărora le dăm în alb semnătura (Dialog poetic: Shakespeare-Eminescu — sonete; un interviu în exclusivitate cu Kirk Douglas; film de Marin Preda) ● Joc și cîntec ardelen (20.00) ● O emisiune de varietăți: Marea Neagră e albastră (20.35) ● Vom răspunde invitației TV și vom ride cu Mark Twain văzînd și ascultînd o dramaturgie după celebrul autor, regizată de Letiția Popa, avînd în distribuție pe Gheorghe Dincă, Ion Bog și Mihail Ioniță (22.10) ● Pe programul II, premieră teatrală TV: Schimbul de Paul Claudel. La valoarea conținută de teatrul claudelian, adăugăm și girul unei distribuții din care fac parte Dina Cocea, Valeria Seciu, Ion Marinescu, Dan Nuțu. Regia: Ion Barana (20.00).

● LUNI. Un nou serial: Iluzii pierdute, ecranizare după Balzac, ce ne câștigă de la început increderea pe care sperăm să n-o pierdem pe parcurs, ținînd seama de opera ecranizată și de realizatorii emisiunii (20.00) ● La concursul

Rita Pavone

inaugurat promițător de curînd, de astă dată o temă amețitoare: Vinuri și podgorii românești (21.05).

● MARTI. Balerini de prestigiu în arabescuri pe un album Chopin (Valentina Massini, Elena Dacian, Gabriela Nicolescu, Rosemarie Both, Paraschiv Pieleanu, Mihai Spiridonescu). Coregrafia: Marius Zirra (20.15) ● Transmisiune din studiourile spaniole: spectacol de varietăți cu Lulu, Alberto Cortez, Marisol, Farina, Memphis Slim (21.40).

● MIERCURI. Într-un program realizat de televiziunea poloneză cu prilejul Zilei naționale a Poloniei, vom vedea și filmul Generația de Andrzej Wajda; în distribuție, între alții, fiind Zbigniew Cybulski și Roman Polanski (20.00) ● La Gala marilor interpreți români: Radu Aldulescu (22.30).

● JOI. Iarăși o zi cu un program plin de lucruri bune, din care notăm doar cîteva titluri: transmisie directă de la Leningrad a meciului de atletism U.R.S.S.—S.U.A. (18.30) ● De pe litoral, al VI-lea festival național de folclor (20.30)

● Repetiție cu Juliette Greco (22.40) ● Pe programul II: un spectacol de muzică și coregrafie în premieră pe micul ecran (20.00).

● VINERI. Continuarea transmisiilor: U.R.S.S.—S.U.A. — atletism (18.00) ● Filmul: Doi coloanei — producție a studiourilor italiene (20.00).

● SÎMBĂTĂ. Un film: O poveste mexicană, avînd ca interpret principal și regizor pe Robert Montgomery (21.10) ● Transmisiune din studiourile italiene. Recital cu: Rita Pavone, Nancy Sinatra, Michele, Rochey Roberts (22.45) ● Pe programul II: la Teatrul scurt, Sanda de D.R. Popescu (20.40).

pronosport

Pronosticul antrenorului TITUS OZON pentru concursul Pronosport nr. 29 din 19 iulie 1970

I. Dinamo Bacău—Steaua	1
II. Crișul—Jiul	x
III. Farul—Rapid	x
IV. Univ. Craiova—C.F.R. Cluj	1
V. Dinamo București—Politehnica	1
VI. Petrolul—F.C. Arges	1
VII. U.T. Arad—Steagul roșu	1
VIII. Dinamo Bacău—Steaua (tineret)	1
IX. Crișul—Jiul (tineret)	1
X. Farul—Rapid (tineret)	1
XI. Univ. Craiova—C.F.R. Cluj (tineret)	1
XII. Dinamo Buc.—Politehnica (tineret)	1
XIII. Petrolul—F.C. Arges (tineret)	1

FLACĂRA-ALBUM

De cîtiva ani ADAMO apără neoromantismul de care avem cu toții atîta nevoie. În ciuda multelor nume noi care apar cu mai multă sau mai puțină vîlvă, el rămîne unul din marii preferați ai publicului de pretutindeni.

